

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ХАСКОВО 2021 – 2028 г.

Приета с Решение на ОбС – Хасково № 601 от 15.04.2022 г., Протокол № 27 от заседание на
Общински съвет - Хасково, проведено на 15.04.2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	ВЪВЕДЕНИЕ	5
II.	ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА И ПРИНЦИПИ ПРИ ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	5
II.1.	Законодателна рамка за опазване на околната среда в България	6
II.2.	Европейско законодателство.....	17
II.3.	Принципи	19
III.	ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКА И ТЕРИТОРИАЛНО - АДМИНИСТРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	20
III.1.	Местоположение.....	20
III.2.	Релеф	21
III.3.	Климат	23
IV.	ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ	25
IV.1.	Води.....	25
IV.2.	Почви	40
IV.3.	Земеделски територии.....	41
IV.5.	Административно-териториална характеристика.....	43
IV.6.	Социално-демографска характеристика.....	50
IV.7.	Социално-икономически	53
IV.8.	Инвестиции	59
V.	ЕКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА	62
V.1.	Състояние на атмосферния въздух.....	62
V.2.	Водни ресурси.....	72
2.1.	Подземни води	73
2.2.	Подземни води, Състояние и цели за опазване на околната среда	74
2.3	Източници на замърсяване –на територията на общината и извън територията на общината.....	76
2.4.	Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места	76
2.5.	Водоснабдяване на населените места,	78
V.3.	Почви	80
V.4	Биологично разнообразие и защитени територии	81
4.1.	Защитени територии – вид, собственост, защитени територии само в обхвата на община Хасково.....	81
4.2.	Биоразнообразие/Защитени видове	91
V.5.	Управление на отпадъците.....	95
5.1.	Анализ на инфраструктурата	95
5.2.	Битови отпадъци	96
5.3.	Норма на натрупване.....	97
5.4.	Морфологичен състав на отпадъците	97

5.5. Масоворазпространени отпадъци	98
5.6. Изпълнение на целта по чл.31, ал.1, т.2 за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци	98
5.7. Отпадъци от строителството и разрушаването	98
5.8. Производствени отпадъци	99
5.9. Утайки от ГПСОВ	101
VI. ИЗВОДИ.....	102
VII. ВИЗИЯ НА ОБЩИНА ХАСКОВО ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.....	107
VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ.....	115
IX. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.....	125
X. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ.....	125
XI. СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ФИГУРИТЕ, СХЕМИТЕ	129

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БД	Басейнова дирекция
БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗВ	Закон за водите
ЗЗ	Защитени зони
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон управление на отпадъците
ИАГ	Изпълнителна агенция по горите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
КАВ	Качеството на атмосферния въздух
МРО	Масово разпространени отпадъци
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НАСЕМ	Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг
НДНТ	Най-добри налични техники
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците
НПДУУП	Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОПООС	Общинска програма за опазване на околната среда
ОВОС	Оценка за въздействие върху околната среда
ОС	Околна среда
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПЗ	Природна забележителност
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателни станции на отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция околната среда и водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
SWOT анализ	(Strengths Weaknesses Opportunities Threats = Силни страни, Слабости, Възможности, Заплахи) - Анализът разглежда силните и слаби страни, възможности и заплахи
СОЗ	Санитарно-охранителни зони
ФПЧ	Финни прахови частици

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската Програма за опазване на околната среда (ПООС) на Община Хасково за периода 2021-2028 г. се разработва на основание чл.79, ал.1 и ал.2 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) съгласно който: Кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

ПООС на община Хасково е изготвена на основание и в съответствие с изискванията на чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр.91 от 25 септември 2002 г., посл. изм. ДВ. бр.102 от 01.12.2020 г.) (ЗООС). Изготвянето ѝ е възложено от Община Хасково на "МУЛТИ ЕКО КОНСУЛТ" ООД

Основополагащ етап в разработването на ПООС е извършения анализ на състоянието на околната среда на територията на община Хасково.

Анализът на средата се явява един от основните раздели на програмата.

Целта на анализа на средата е да се определи съществуващото състояние на поредица фактори, които имат значение за разработването на програмата за опазване на околната среда на Община Хасково за периода 2021-2028 година, да се анализират тенденциите на всеки от факторите и да се идентифицират причините.

Придържайки се към указанията за разработване на общинските програми, разделът включва:

- събраните данни и информация за отделните фактори,
- анализа на базата данни по фактори,
- формулиране на тенденциите по фактори,
- проблемите, причините, които ги обуславят и пораждат/ технически, организационни, управленски, ресурсни, информационни и т.н.

Програма за опазване на околната среда на община Хасково за периода 2021-2028 г. е разработена на база предоставените от общината документи, актуалния План за интегрирано развитие на община Хасково 2021-2027г., чиято визия е свързана с *приоритета за Устойчива екологична среда*. Така формулираната Визия за община Хасково, кореспондира и конкретизира (съобразно конкретните условия на община Хасково) *Визията в Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен район - 2021-2027 г.*

Програмата за опазване на околната среда на община Хасково 2021-2028г. гарантира постигането на балансирано и устойчиво социално и икономическо развитие на общината и осигуряването на високо качество на живот на гражданите.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение.

II. ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА И ПРИНЦИПИ ПРИ ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Националното законодателство на Р България, регламентиращо изисквания към опазването на околната среда, както и предприетите политики за защита на компонентите на околната среда, са хармонизирани с изискванията и приоритетите на ЕС. Европейската политика в областта на опазване на околна среда се основава на принципа на предпазните мерки, превантивните действия и отстраняване на замърсяването при източника, както и на принципа „замърсителят плаща“. Многогодишните програми за действие за околната

среда определят рамката на бъдещите действия във всички сфери на политиката в областта на околната среда

II.1. Законодателна рамка за опазване на околната среда в България

Законодателството по опазване на околната среда в България може условно да се раздели на общо (хоризонтално) и секторно (вертикално) законодателство.

Към хоризонталното законодателство могат да се отнесат Законът за опазване на околната среда (ЗООС), който с подзаконовите нормативни актове, е основен гарант за постигане на екологичните цели за устойчиво развитие.

Вертикалното законодателство обхваща секторите: Води; Въздух; Природа; Почви; Климат; Отпадъци и Превантивна дейност.

Закон за опазване на околната среда

Законът за опазване на околната среда урежда обществените отношения, свързани с правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването на компонентите и факторите на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата и здравето на хората.

Целите на закона се постигат чрез регламентиране на правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица.

Законът вменява основните задължения на Кметовете на общините. Те разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите. Програмите се приемат от общинските съвети, които контролират изпълнението им ежегодно чрез внесен от Кмета в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране.

Закон за водите

Законът урежда собствеността и управлението на водите на територията на Република България като общонационален неделим природен ресурс и собствеността на водостопанските системи и съоръжения.

Чрез него се вменяват задълженията на общините в тази насока: Кметовете осъществяват политиката, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водостопански системи и съоръжения - общинска собственост. Съвместно с общинските съвети и кметовете се провежда политиката в отрасъла водоснабдяване и канализация. Общинският съвет има задължението да

приема разработените от Кмета : програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на общината в съответствие с Плановите за управление на речните басейни, Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията, плана за интегрирано развитие на общината и програмата за реализирането му, с регионалния генерален план на ВиК системите и съоръженията на обособената територия и генералните планове на агломерации над 10 000 е. ж. на ВиК системите и съоръженията; има задължение да приема програма за реструктуриране на търговските дружества - ВиК оператори, в които общината е едноличен собственик на капитала;

Закон за чистотата на атмосферния въздух

Основният нормативен документ за опазване на атмосферата е Законът за чистотата на атмосферния въздух. Законът цели да защити здравето на хората и на тяхното

потомство, животните и растенията, техните съобщества и местообитания, природните и културните ценности от вредни въздействия, както и да предотврати настъпването на опасности и щети за обществото при изменение в качеството на атмосферния въздух в резултат на различни дейности. Със закона се урежда: определянето на показатели и норми за качеството на атмосферния въздух; ограничаването на емисиите; правата и задълженията на държавните и общинските органи, на юридическите и физическите лица по контрола, управлението и поддържането на качеството на атмосферния въздух; На дневен ред е изменението и допълнението на закона, с което се цели изпълнение на изискванията на новото европейско секторно законодателство; въвеждат се промени, свързани с общинските програми за намаляване нивата на замърсяване на въздуха; създаване на правна възможност за предприемане на допълнителни мерки от страна на местните власти, с които да се намали замърсяването на въздуха.

Закон за почвите

Със закона за почвите се уреждат обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда. Почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс и опазването им е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и на физическите и юридическите лица.

Цели на закона са: предотвратяване увреждането на почвите и нарушаването на техните функции; трайно запазване и възстановяване на функциите на почвите.

Опазването, ползването и възстановяването на почвите се основават на следните принципи: екосистемен и интегриран подход; устойчиво ползване; приоритет на превантивния контрол за предотвратяване или ограничаване увреждането на почвите и на техните функции; прилагане на добри практики при ползването на почвите; замърсителят плаща за причинените вреди; информираност на обществеността за екологичните и икономическите ползи от опазването на почвите от увреждане и мерките за опазването им.

Закон за ограничаване изменението на климата

Законът за ограничаване изменението на климата урежда обществените отношения, свързани с: провеждането на държавната политика по ограничаване изменението на климата; прилагането на механизмите за изпълнение на задълженията на Република България по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 28 от 1995 г.) (ДВ, бр. 68 от 2005 г.) (РКОНИК) и Протокола от Киото към Рамковата конвенция; функционирането на Националната схема за зелени инвестиции (НСЗИ); функционирането на Националната система за инвентаризации на емисии на вредни вещества и парникови газове в атмосферата; прилагането на Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ); администрирането на Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове (НРТКЕПГ); мерките за намаляване емисиите на парниковите газове от използваните течни горива и енергия за транспорта; изпълнението на задълженията, произтичащи от Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови

газове до 2020 г. („Решение № 406/2009/ЕО“); функционирането на Схемата за доброволно намаление на емисии (СДНЕ).

Законът има за цел чрез предприемането на национални мерки и въвеждането на европейски и международни механизми да гарантира намаляване на емисиите на парникови газове като основен елемент в политиката по ограничаване изменението на климата и да осигури дългосрочното планиране на мерките за адаптация към климатичните промени.

Закон за управление на отпадъците

В раздел III на Закона са вменени задължения на органите на местното самоуправление и местната администрация за изпълнение на изискванията му по отношение фактор „Отпадъци“.

Общински съвет Хасково има приета Наредба за управление на отпадъците на територията на Община Хасково. Тя предвижда финансиране на дейностите по управление на отпадъците и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване да се осъществява чрез събиране на такса за битови отпадъци, определена в годишен размер въз основа на одобрена план-сметка за приходите и разходите за дейностите по поддържане на чистотата, събиране, извозване и оползотворяване/обезвреждане на отпадъците за съответната година.

Дейностите за предоставените услуги са актуализирани в **Чл. 66.** на Закона за местните данъци и такси, (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2017 г. (*), изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 14 от 2021 г., в сила от 17.02.2021 г.)

Закон за устройство на територията

Законът за устройство на територията урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството в Република България, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Устройството на територията е система от мерки, актове и действия от фактическо и правно естество, които имат за цел създаването на балансираност и подреденост в обществото и използване на околната среда – естествена или изкуствена, за нормалното съществуване на човека и неговия жизнен цикъл.

С цел най-правилно управление на територията на община Хасково е в процес процедурата за изработване на Общия устройствен план на общината.

Закон за опазване на земеделските земи

Една от основните цели на Закона за опазване на земеделските земи е опазването от увреждане, възстановяването и подобряването на плодородието на земеделските земи.

Закон за почвите

Законът разглежда обществените отношения, свързани с опазването на почвите и техните функции, както и тяхното устойчиво ползване и трайно възстановяване като компонент на околната среда, тъй като почвите са национално богатство, ограничен, незаменим и практически невъзстановим природен ресурс и опазването им е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и на физическите и юридическите лица.

Подзаконови нормативни актове

Действащите към момента на разработване на настоящата програма подзаконови нормативни актове са представени по приоритетни сектори, както следва:

Сектор Води

В сектор води основните подзаконови нормативни актове, допълващи създадената законодателна рамка със Закона за водите са:

- Наредба за нормите на водопотребление (обн., ДВ, бр. 103 от 27.12.2016 г., в сила от 27.12.2016 г.)
- Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (Изм. – ДВ, бр. 102 от 2016 г.)
- Наредба № 1 от 11.04.2011 г. за мониторинг на водите (Обн. ДВ. бр.34 от 29 Април 2011г.)
- Наредба № 1 от 1.07.2016 г. за одобряване на Методика за прилагане на изключенията по чл. 156б – 156е от Закона за водите (Обн. ДВ. бр.55 от 19 Юли 2016г.)
- Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (Обн. ДВ. бр.27 от 11 Март 2008г.)
- Наредба № 2 от 8.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване (Обн. ДВ. бр.47 от 21 Юни 2011г.)
- Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (обн., ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г.)
- Наредба № Н-3 от 28.11.2011 г. за предоставяне на информация от ведомства и научни институти с бюджетно финансиране и водоползвателите, чиято дейност оказва значимо въздействие върху състоянието на водите (обн.ДВ, бр. 1 от 3.1.2012 г.)
- Наредба № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми (обн., ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г.)
- Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води (обн., ДВ, бр. 22 от 5.03.2013 г.)
- Наредба № 5 от 30.05.2008 г. за управление качеството на водите за къпане (Обн. ДВ. бр.53 от 10 Юни 2008г.)
- Наредба № 6 от 9.11.2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г.)
- Наредба № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места (обн., ДВ, бр. 98 от 1.12.2000 г.)
- Наредба за отмяна на Наредба № 7 от 8.08.1986 г. за показатели и норми за определяне качеството на течащите повърхностни води (ДВ, бр. 22 от 5 март 2013 г.)
- Наредба № 8 от 25.01.2001 г. за качеството на крайбрежните морски води (обн., ДВ, бр. 10 от 2.02.2001 г.)

- Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 28.03.2001 г.)
- Наредба № 11 от 25.02.2002 г. за качеството на водите за къпане (обн., ДВ, бр. 25 от 8.03.2002 г.)
- Наредба № 12 от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (обн., ДВ, бр. 63 от 28.06.2002 г.)
- Наредба № 18 от 27.05.2009 г. за качеството на водите за напояване на земеделските култури(обн., ДВ,бр. 43 от 9.06.2009 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието(обн. ДВ. бр.63 от 12 Август 2016 г.)
- Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители(обн., ДВ, бр. 88 от 9.11.2010 г.)
- Наредба за опазване на околната среда в морските води (Обн. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2010г.)
- Наредба за ползването на повърхностните води(Обн. ДВ. бр.25 от 26 март 2021г.)
- Наредба № 37 от 10.11.2008 г. за ползването на язовирите – държавна собственост, в рибностопанско отношение и правилата за извършване на стопански, любителски риболов и аквакултури в обектите – държавна собственост по чл. 3, ал. 1 от Закона за рибарството и аквакултурите (обн., ДВ, бр. 100 от 21.11.2008 г.)
- Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, както и на контрол за техническото им състояние(Обн. ДВ. бр.9 от 31 Януари 2020г.)

Сектор Въздух

Подзаконовата нормативна база в сектор въздух включва следните подраздели: Качество на атмосферния въздух; Качество на течните горива; Големи горивни инсталации и индустриални процеси; Летливи органични съединения; Вещества, които нарушават озоновия слой (ВНОС) и Флуорирани парникови газове (ФПГ). Приети са и действат следните основни документи:

- Наредба № 7 от 3.05.1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух(обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г.)
- Наредба № 11 от 14 Май 2007г. за норми за арсен, кадмий, живак, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (ДВ, бр. 42 от 2007г., обн., ДВ, бр. 25 от 24.03.2017г., в сила от 24.03.2017г)
- Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 58 от 30.07.2010г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г.)
- Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (обн., ДВ, бр. 88, от 3.10.1997 г.)

Сектор биоразнообразие и защита на природата

Подзаконовата нормативна база в сектора регламентира изисквания към опазване на биоразнообразието, управлението на защитените територии и зоните по НАТУРА 2000.

- Наредба № 1 от 9.05.2006 г. за условията и реда за лицензиране на зоологическите градини, издадена от министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 43 от 26.05.2006);
- Наредба № 2 от 20.01.2004 г. за правилата и изискванията за събиране на билки и генетичен материал от лечебни растения, издадена от министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.);
- Наредба № 3 от 31.10.2008 г. за маркирането и етиктирането на екземпляри от видовете съгласно Регламент 338/97 за опазване на видовете от дива фауна и флора чрез регулиране на търговията с тях (ДВ, бр. 97 от 11.11.2008 г.);
- Наредба № 4 от 8.07.2003 г. за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата (ДВ, бр. 65 от 22.07.2003 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 46 от 11.06.2019 г.);
- Наредба № 5 от 1.08.2003 г. за условията и реда за разработване на планове за действие за растителни и животински видове;
- Наредба № 5 от 19.07.2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят билкозаготвителните пунктове и складове за билки (ДВ, бр. 85 от 28.09.2004 г., изм. ДВ бр. 66 от 10.08.2018);
- Наредба № 6 от 23 октомври 2003 г. за минималните изисквания и условия за отглеждане на животни в зоологически градини и центрове за отглеждане и размножаване на защитени видове животни (ДВ, бр. 105 от 2.12.2003 г.);
- Наредба № 8 от 12.12.2003 г. реда и за условията за издаване на разрешителни за изключенията от забраните, въведени със Закона за биологичното разнообразие за животинските и растителните видове от приложение № 3, за животинските видове от приложение № 4, за всички видове диви птици, извън тези от приложение № 3 и приложение № 4 и за използване на неселективните уреди, средства и методи за улавяне и убиване от приложение № 5, издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на земеделието и горите (ДВ, бр. 4 от 16.01.2004 г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 62 от 27.07.2018 г.);
- Наредба за работа с генетично модифицирани организми в контролирани условия, приета с ПМС № 211 от 4.10.2005 г. (ДВ, бр. 81 от 11.10.2005 г.);
- Наредба за освобождаване на генетично модифицирани организми в околната среда и пускането им на пазара, приета с ПМС № 212 от 4.10.2005 г. (ДВ, бр. 81 от 11.10.2005 г.);
- Правилник за устройството и дейността на Консултативно-експертния съвет за лечебни растения към министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 68 от 03.08.2001 г.);
- Правилник за дейността на спасителните центрове (ДВ, бр. 14 от 20.02.2004 г.);
- Правилник за устройството и дейността на Националния съвет по биологично разнообразие (заповед РД-670/6.10.2015 г. на МОСВ);
- Инstrukция за взаимодействие между Министерството на околната среда и водите, Агенция „Митници” и Българска агенция по безопасност на храните за повишаване ефективността на контрола при въвеждане, търговия, транзит и износ на екземпляри от застрашените видове от дивата фауна и флора;
- Инstrukция за организацията и реда за извършване на контрол от структурите на Министерство на околната среда и водите върху работата с генетично модифицирани организми в контролирани условия и освобождаването им в

околната среда;

- Правилник за дейността на Консултативната комисия по генетично модифицирани организми;
- Наредба за разработване на планове за управление на защитени територии (обн. ДВ бр.13 от 15.02.2000 г., изм. и доп. ДВ бр.55/20.07.2012 г.);
- Правилник за условията и реда за управлението, възлагането на дейностите по поддържане и възстановяване, възлагането на туристически дейности, охраната и контрола в горите, земите и водните площи в защитените територии - изключителна държавна собственост (обн. ДВ бр.49/14.06.2005 г.);
- Правилник за устройството и дейността на дирекциите на националните паркове (обн. ДВ бр.28/19.03.2013 г.);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони(обн., ДВ, бр. 73 от 11.09.2007 г.);
- Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони(Обн. ДВ. бр.7 от 27 Януари 2009г.).

Сектор Почви

Подзаконовата нормативна рамка в сектора се определя от:

- Наредба № 26 от 2.10.1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт, (обн. ДВ, бр. 89 от 22.10.1996 г., изм. и доп. – бр. 30 от 2002 г.);
- Наредба № 3 от 1 август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (обн. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г.);
- Наредба № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите (обн. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009 г.);
- Наредба за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия (обн., ДВ, бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 17.08.2007 г.);
- Наредба за реда и начина за инвентаризация, проучвания, извършване и поддържане на необходимите възстановителни мероприятия на площи с увредени почви (обн. ДВ. бр.62 от 4 Август 2009 г.);
- Наредба № 36 от 18.08.2004 г. за условията и реда за биологично изпитване, регистрация, използване и контрол на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества и хранителни субстрати. Издадена от министъра на земеделието и горите, (обн., ДВ, бр. 87 от 5.10.2004 г.).

Сектор Отпадъци

С приемането на Закона за управление на отпадъците, са създадени законодателни изисквания за приемането на голям брой наредби регулиращи различни сфери на управление на отпадъците, като:

- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци (приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.)
- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (Обн. ДВ. бр.13 от 17 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 11 Декември

2018г.)

- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (Обн. ДВ. бр.111 от 27 декември 2013г.,, изм. и доп. ДВ. бр.26 от 22 март 2020г.)
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 267 от 5.12.2017 г. (Обн., ДВ, бр. 98 от 8.12.2017 г.)
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци(приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (Приета с ПМС № 271 от 30.10.2012 г., обн. ДВ. бр.85 от 6 Ноември 2012г.изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ. бр.100 от 19 Ноември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013г, изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25 Септември 2012г., , изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (Приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2013г., , изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (Приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 20 Юли 2018г., доп. ДВ. бр.2 от 8 Януари 2021г.)
- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г., изм. и доп., бр. 32 от 21.04.2017 г., изм. ДВ. бр. 46 от 01.06.2018 г.)
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 5 Октомври 2018г.)
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.,изм. и доп., бр. 13 от 7.02.2017 г.)
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 201 от 4.08.2016 г., обн., ДВ, бр. 63 от 12.08.2016 г.).

- Наредба № 3 от 05.08.2014 г. за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (обн., ДВ, бр. 70 от 22.08.2014 г.)
- Наредба № 3 от 22 май 2013 г. за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. дв. бр.49 от 4 юни 2013 г.)
- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 195 от 10.07.2014 г., обн., ДВ, бр. 59 от 18.07.2014 г., изм. ДВ. бр.47 от 5 Юни 2018г.)

Рамкови национални документи, свързани с опазването на околната среда

Национална програма за развитие „България 2030”

Националната програма за развитие „България 2030” е рамков стратегически документ от най-висок порядък в йерархията на националните програмни документи, детерминиращ визията и общите цели на политиките за развитие във всички сектори на държавното управление, включително техните териториални измерения. Документът определя три стратегически цели, за чието изпълнение групира правителствените намерения в пет области (оси) на развитие и издига 13 национални приоритета.

Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 - 2030 г.

Настоящият Интегриран план е изготвен в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 2018/1999 и отразява всички препоръки на ЕК по проекта на Интегриран план. С ИНПЕК се определят основните цели и мерки за осъществяване на националните политики в областта на енергетиката и климата, в контекста на европейското законодателство, принципи и приоритети за развитие на енергетиката.

Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г. (ПРОЕКТ)

НПУО е план на прехода от управление на отпадъците към ефективно използване на отпадъците като ресурс и устойчиво развитие чрез предотвратяване на образуването им.

Планът ще подпомага централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020 – 2030 г.)

Целта на Националната програма е опазване на почвените ресурси и тяхното устойчиво ползване, както и прилагане на добри практики за предотвратяване увреждането на почвите. Националната програма (2020 – 2030 г.) е програмен документ с дефинирани цели, приоритети и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво.

Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.

Документът очертава рисковете от изменението на климата и уязвимостта на икономическите сектори (селско стопанство, горско стопанство, биологично разнообразие и екосистеми (БРЕС), води, енергетика, транспорт, градска среда, здравеопазване, туризъм и управление на риска от бедствия, считано за междусекторна тема), както и междусекторни взаимоотношения по отношение на тези рискове и уязвимости и макроикономическите последици от изменението на климата.

Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г.)

Програмата има за цел да подпомогне общините в прилагането на мерки за постигане на устойчиво съответствие по показателя фини прахови частици. Тя предлага прилагането на политики и мерки на национално ниво, които общинските власти не са в състояние да приложат самостоятелно.

Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 - 2030 г.)

Основната цел на програмата е да изпълни задълженията за намаляване към 2020г. и 2030г. на общите годишни антропогенни емисии на следните замърсители на атмосферния въздух: серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), неметанови летливи органични съединения (НМОС), амоняк (NH₃) и фини прахови частици (ФПЧ_{2.5}), спрямо емисиите за определената в Директива (ЕС) 2016/2284 за базова 2005г.

Национална стратегия за развитие на концесиите в Република България (2018-2027)

Националната стратегия за развитие на концесиите съдържа общите и специфичните цели и основните приоритети за възлагане на концесиите в страната.

Стратегията е основа за разработване на плана за действие за държавните концесии и на плановете за действие за общинските концесии.

Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.

Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия определя посоката на действие до 2030 г., като очертава съгласувана рамка за адекватно намаляване на съществуващите рискове и недопускане възникването на нови, повишаване на готовността и способностите за реагиране и бързото възстановяване след бедствия, при спазване на принципа „да изградим отново, но по-добре“.

Интегрирана транспортна стратегия в периода до 2030 г.

Стратегията определя приноса на Република България към Единното европейско транспортно пространство в съответствие с Общите приоритети, съгласно член 10 от Регламент (ЕС) № 1315/2013 на Европейския парламент и на Съвета, включително приоритети за инвестиции в основната и разширената TEN-T мрежа и във второстепенната свързаност.

Национална стратегия за развитие на минната индустрия

Националната стратегия има за цел устойчиво развитие на минната индустрия чрез

осигуряване на балансиран икономически, социално и екологично отговорен подход към проучването, добива и преработката на подземни богатства в Република България. Постигането на тази цел изисква създаване на прозрачна регулаторна и фискална среда, както и на достъпна и ефективна институционална среда.

Обща стратегия за управление и развитие на хидромелиорациите и защита от вредното въздействие на водите

Стратегията предвижда сектор „Хидромелиорации“ да управлява инфраструктурата за предоставяне на напоителни и отводнителни услуги и да надзирава инфраструктурата за защита от наводнения и корекциите на реки, която предпазва земеделските земи от вредното въздействие на водите.

Стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030

Стратегията за устойчиво развитие на туризма в България с хоризонт 2030 г. подготвя набор от дългосрочни стратегии в областта на планирането, инвестициите, вътрешния туризъм, проучванията, предоставянето на услуги, подобряването на инфраструктурата и транспорта, професионалната подготовка и квалификация на заетия в туризма персонал, диверсификацията на туристическия продукт, възстановяване и поддръжка на съществуващи туристически зони и подобряване облика на дестинацията като цяло.

Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.

В стратегията са актуализирани и представени основните цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, като същевременно в него са включени и предложения за изпълнението и финансирането на политиките за постигане на тези цели за период от десет години.

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор

Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България се разработва във връзка с изискванията на чл. 151 от Закона за водите.

Основните етапи на разработването включват:

1. Изготвяне на детайлни анализи на ситуацията в сектора – водни ресурси и инфраструктура във водния сектор.
2. Разработване на Проект на Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и организиране на обществено обсъждане.
3. План за действие към Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, в краткосрочна (2013-2015 г.), средносрочна (2016-2021 г.) и дългосрочна (2022-2037 г.) перспектива.

Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България.

В плана за действие са разписани целите, към които държавата ще се стреми през следващите години и мерките за постигането им. Посочени са показателите, по които ще

се определя напредъка, свързан с изпълнението на заложените цели и мерки.

Актуализираната национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.)

Стратегията е основен документ, който формулира приоритетните направления и задачи в областта на демографската политика, насочени към забавяне темповете на намаляване на броя на населението с тенденция за стабилизирането му в дългосрочен план и осигуряване на високо качество на човешкия капитал, включващ хората с тяхното здравословно състояние, образование квалификация, способности и умения.

Тя надгражда Националната стратегия за демографско развитие 2006 - 2020 г.

Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г.

Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г. е средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики.

Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 – 2022 г.

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Стратегически план за развитие на културния туризъм

Съставна част на Стратегическия план за развитие на културния туризъм в България е стратегията за локалните системи. Тя трябва да допринесе за подчертаване на идентичността, специфичността и богатството на културните, историческите, археологическите и природни ресурси на България, да свърже ресурсите на една област в обща рамка и да ги превърне във фактор за усилване на туристическата атрактивност и за икономическо развитие. В този смисъл територията на страната е разделена на 13 области, наречени ЛоКуС-и, всяка от тях със специфични културни ресурси.

II.2.Европейско законодателство

Съгласно чл. 249 от Договора за ЕС и поправките: „*задължителна за всяка държава членка, към която е насочена във връзка с целите, които трябва да се достигнат, оставя формата и начина за изпълнението и прокарването на личната преценка на националните институции на страните членки.*“

С други думи, всяка страна членка е задължена да интегрира европейските директиви в националното си законодателство. Директивите в по-голямата си част уреждат много специфични данни; количеството и носителите на веществата, замърсяващи околната среда, за да се предотврати по-нататъшното екологично

замърсяване, да се запазят водните системи, да се осигури качеството на питейната вода, да се предпази разрушаването на озоновия слой.

Директива 2008/99/ЕО относно защита на околната среда чрез наказателно право

Държавите членки следва да прилагат ефективни, пропорционални и възпиращи наказателно-правни санкции за най-тежките престъпления във връзка с околната среда.

Директива (ЕС) 2018/851 На Европейския парламент и на съвета от 30 май 2018 година за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците

Рамковата Директива за отпадъците се прилага от 12 Декември 2010 г. и въвежда нови разпоредби с цел стимулиране на предотвратяването на образуване на отпадъци и рециклирането като част от йерархията на отпадъците, изясняването на ключови понятия, като дефинициите за отпадък, оползотворяване и обезвреждане, както и установяване на подходящи процедури, приложими за странични продукти и край на отпадъка.

Директива 2000/60/ЕС, установяваща рамката за действията на Общността в областта на политиката за водите

Чрез РДВ страните от ЕС се задължават да опазят от бъдещо влошаване и да подобряват качеството на водните екосистеми. Основната цел е постигането на “добро екологично състояние” до 2015 г. За критерий се използват водни екосистеми в естествения им вид. Качество, количество на водите и водните местообитания са еднакво важни и взаимно зависещи фактори за достигането на “добро екологично състояние”.

Директива 2009/28/ЕО за енергията от възобновяеми източници

Директивата за енергията от възобновяеми източници, определя задължителна цел за 20% дял на възобновяемите източници на енергия в потреблението на енергия в ЕС, разбита в задължителни на национално равнище под-цели, като се вземат предвид различните начални точки на държавите членки. В допълнение всички държави членки трябва да постигнат 10% дял на използваните в транспортния сектор горива от възобновяеми източници до 2020 г. Директивата също така определя различни механизми, които държавите членки могат да прилагат за постигане на своите цели (схеми за подпомагане, гаранции за произход, съвместни проекти, сътрудничество между държавите членки и трети държави), както и критерии за устойчивост на биогоривата.

Директива 96/62/ЕО относно оценката и управлението на качеството на околния въздух

Целта на директива е да формулира основните принципи на една обща стратегия, която: да определи и установи цели за качеството на околния въздух в Общността със съответните срокове за тяхното постигане, разработени с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на възможните вредни въздействия върху човешкото здраве и околната среда като цяло, да направи оценка на качеството на околния въздух в държавите-членки на базата на общи методи и критерии, да събере съответната информация за качеството на околния въздух и да осигури достъпността на тази информация за обществеността, *inter alia*, посредством система от алармени прагове, да поддържа качеството на околния въздух

в местата, където то е добро, и да го подобрява в останалите случаи.

Директива 92/43/ЕИО за запазването на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Наричана е за кратко директива на местообитанията. Главната цел на Директивата е да съдейства за запазването на биологичното разнообразие, зачитайки икономическите, социалните, културните и регионалните изисквания, тази Директива допринася за общата цел на устойчивото развитие; Като се има предвид, че запазването на биологичното разнообразие може в определени случаи да изисква продължаването или също да способства за развитието на определени човешки дейности.

Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици

Наричана е за кратко Директива за птиците. Директивата урежда обща рамка за опазването на естествено срещащите се видове диви птици и местообитанията им в Европейския съюз. Директивата дължи произхода си на факта, че дивите птици, които са главно мигриращи, представляват общо наследство на държавите – членки и защитата им е типичен трансграничен проблем, установяващ общи отговорности.

II.3.Принципи

Националната програма за опазване на околната среда определя дългосрочната стратегия за опазване на компонентите и факторите на околната среда в България и ефективното използване на ресурсите, както и рамката за вземане на решения, съгласно законодателството и политиките на Европейската Общност. В опазването на околната среда могат да се дефинират следните основни принципи:

- ***Принципът на предпазните мерки***
- ***Принципът за устойчиво развитие***
- ***Принципът на предотвратяването***
- ***Принципът за предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него***
- ***Йерархия на управлението на отпадъците***
- ***Принципът за участие на обществеността***
- ***Принципът за информираност за състоянието на околната среда***
- ***Принципът Замърсителят Плаща***
- ***Принципът за съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие***
- ***Принципът за възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони***
- ***Принципът за интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения***
- ***Принципът за достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда***
- ***Национален принцип на самостоятелността***
- ***Принципът на близост***
- ***Най-добри налични техники***

- *Отговорност на производителя*
- *Интегрирано управление на отпадъците*
- *Опазване на ресурсите*
- *Най-добър цялостен резултат за околната среда и оценка на жизнения цикъл на отпадъците*

III. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКА И ТЕРИТОРИАЛНО - АДМИНИСТРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА

III.1. Местоположение

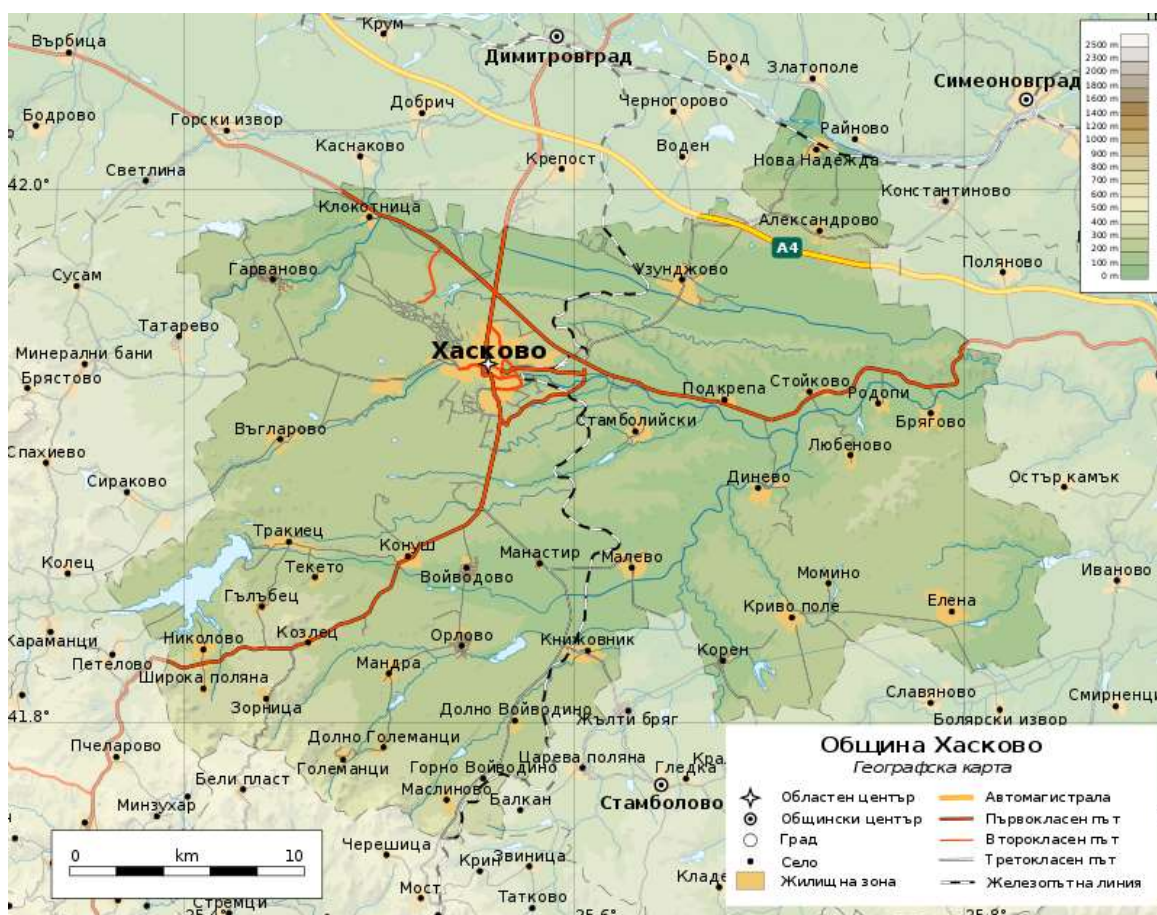
Община Хасково е разположена в южната част на България, върху площ от 740 220 дка, което представлява 0.66 % от територията на страната и 13,37 % от територията на област Хасково. Град Хасково и районът на общината имат благоприятно географско положение (в т.ч. астрономическо, физикогеографско, икономическо и кръстопътно).

Фигура 1. Разположение на областите и общините в Южен централен район за планиране

Общинският център град Хасково е с географски координати 41°05' северна ширина и 25°35' източна дължина. В границите на общината са включени 37 съставни селища, от които град Хасково и 36 села. Физикогеографското положение е благоприятно. Районът е

разположен малко по-на север от Родопската област, съвсем близо е до долината на река Марица и до Старозагорското поле; намира се източно от Пловдивското поле, но е отдалечен (по въздушна линия) от Черно море (170 км) и от Бяло море (40 км). Общината заема значимо място в транспортно-комуникационната система на страната. Намира се недалеч от границите с Турция и Гърция, което определя и ключовото ѝ географско положение. През територията ѝ минава най-бързият и пряк път, свързващ Европа с Азия и Близкия изток. Кръстопътното географско положение е играло и играе важна роля в икономическия, културния и политически живот в общината. Град Хасково е разположен на много важния в миналото и днес международен диагонален път Виена – Белград – Ниш – София – Пловдив – Истанбул за Предна Азия и по – нататък за Южна Азия. Шосето и железопътната линия от Дунав (Русе) през Стара планина, Стара Загора за Бяло море преминава през гр. Хасково, а оттам през Кърджали по долината на река Върбица през прохода Маказа за Бяло море. С граничния контролно пропускателен пункт при Маказа, път I – 5 вече е част от международна пътна артерия в Европа в посока север – юг, което спомага за развитие на социално – икономическата обстановка в района. Фигура № 1

Фигура 2. Географска карта на община Хасково

III.2. Релеф

Според схемата за комплексното физикогеографско райониране (География на България, Географски институт към БАН, 2002 г.), територията на община Хасково попада в Горнотракийската подобласт т.нар. “Харманлийски район”. Това е район с

преходноположение към Източните Родопи. Той заема сравнително малка площ с ясни граници от юг и югозапад и условно прокарани от север. На географските карти се означава като Хасковска хълмиста област.

Това е ниска, твърде разчленена на отделни ридове, хълмове и речни долини земя.

Релефът е преобладаващо хълмист и нископланински, със заоблени била, стръмни склонове, прорязани от сухи дерета. Хипсометричните граници са между 50 и 400 м надморска височина. Хоризонталното разчленение на релефа е от 0,5 до 2,5 км/км², а вертикалното – от 25 до 100 м/км². Територията на община Хасково има типичен хълмист релеф и представлява северно продължение на Източните Родопи, поради което я наричат Източнородопско предпланинско стъпало или Хасковска хълмиста област. Нейна западна рамка е височината Мечковец (860 м). Турското ѝ име е Аидаа (Аида). Тази височина е изворна област на Банска река, Хасковска река и Харманлийска река.

Югозападна и южна рамка на Хасковската хълмиста област е северния склон на Източните Родопи, който служи за вододел между притоците на река Марица на север и на река Арда от юг – река Боровица, Перперек и други. От височината Мечковец на югоизток до към изворната област на река Голяма се простира ридът Чуката (650 м). Източно продължение на Чуката и южна ограда на Хасковската хълмиста област е хребетът Гората.

Цялата територия между Мечковец, Чуката и Гората и долината на река Марица представлява леко нахълмена област, прорязана от долините на реките Банска, Хасковска и Голяма. По – значителни височини тук са Хухла, Градище, Узунджовски рид и Хасковски хълм.

Ридът Хухла, висок 352 м е изграден от много стари архайски и протерозойски скали – кристалинни шисти, ултраметаморфолизирани гнайси, амфиболити, шисти и други – части от кристалинния цокъл на Родопите. В тях между с. Брягово и Харманли дълбоко се е врязала Харманлийска река. В северната част на Хухла са разположени селата Елена и Момино.

Северната част на Хасковско представлява най – типична хълмиста земя с тук там отделни височини: Балтълъка (274 м) – югоизточно от с. Клокотница, Трите чуки (263 м) - северозападно от с. Александрово, Хисаря (312 м) – източно от с. Александрово и други по – малки отделни височини, обособени петрографски.

Височината във северната част на Хасково, разположена югоизточно от индустриалната част на града, често наричана Хасковски рид, в действителност представлява същински хълм висок 250 м.

Тези височини са изградени от много разнообразни по възраст и произход скали – на места от кристалинния цокъл на Родопите, на други – от терциерни седименти, на други се срещат мезозойски и терциерни варовици. На много места са разкрити кариери за скален строителен материал (Клокотница, Гарваново); на други - в района на Нова Надежда има терциерни глинни годни за производство на тухли и керемиди.

Хоризонталното и вертикалното разчленение на релефа в района на Източнородопското предпланинско стъпало не е голям, поради което релефът е благоприятен за почвообразователните процеси, за транспорт, строителство и пр.

Долините на реките са слабо врязани в терена, поради което склоновете им са полегати, с малък наклон и обуславят леко нахълмен релеф. По долините на реките са разположени селищата и са прекарани пътищата.

По надморска височина селищата са разположени между 100 и 330 м надморска височина. Най-много селища са разположени в хипсометричния пояс между 150 и 250 м и подчертават равнинно – хълмистия релеф на Хасковското (Източнородопското) предпланинско стъпало.

III.3. Климат

Територията на общината попада в преходно – континенталната подобласт на европейската континентална област.

Най – съществена особеност на климата е, че има ясно изразен преходен характер, като в една година превес има субтропичното влияние на Средиземноморието, а в друга средноевропейския континентален климат.

Температура на въздуха

Под влияние на топлите въздушни маси, които нахлуват от Средиземноморието, зимата тук е топла и мека. Средната годишна температура в Хасково е 12,5°C. През зимните месеци липсват отрицателни средномесечни температури и резки температурни инверсии.

Отрицателните температури започват да се наблюдават едва от края на месец октомври до средата на месец април, като 240 дни в годината остават без такива.

За района е характерна и ранна и топла пролет. Тя започва още в началото на март, като температурата се задържа дълго над 5°C.

Лятото започва много рано и трае дълго – около 163 дни. То е много топло, задушно и безоблачно. През юли и август средната дневна температура е над 24°C.

Максималната лятна температура е 42°C.

Таблица № 1 Средна месечна и годишна температура на въздуха (°C)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
0,6	2,2	6,8	12,3	17,0	20,9	23,7	23,4	19,2	13,9	7,8	2,3	12,5

Таблица № 2 Средни температурни данни по климатични райони

Климатичен район /надморска височина в метри/	Температура навъздуха в градуси				Сред на год t°	Сред на годиш на абсолютен мин t°	Средна годишна абсолютен мах t°	Средна дата на трайно задържане на температурата на въздуха			
	I	IV	VII	X				Над 5 °C		Над 10 °C	
								пролет	есен	пролет	есен
Климатичен район на Източна Средна България (150-200мн.в.)											
Метеорологична Станция гр. Хасково (192мн.в.)	0,2	12,3	23,6	13,4	12,5	-9,6	41,8	07.03-03.04	04.11-26.11	03.04-01.05	07.10-04.11

Валежи.

За разлика от по – голямата част на страната в община Хасково има ясно изразен валежен режим от средиземноморски тип. Максималната валежна сума се наблюдава през месец декември. Вторият максимум е през юни. Най – малката валежна сума се наблюдава през август. Най – богат сезон на валежи е зимата, а най – беден – лятото. Средната валежна сума е 600 л/м². Месечните максимални валежи са представени със значително високи числа.

Годишната максимална валежна сума също е висока – 1203 л/м². Територията валеж е висок – 415 л/м². Засушаванията се изразяват обикновено не в пълна липса на валеж, а в намаляване на средномесечните валежни суми.

Летните валежи са по – интензивни, тъй като са съпроводени с облачни системи. Те са съпроводени най-често от гръмотевични бури, които средно наброяват 2,4. Годишно дните със снеговалеж са 24.

Таблица № 3 Средни месечни валежни суми, (mm)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
61	41	43	57	56	71	36	19	27	53	67	76	607

IV.

Таблица № 4 Разпределение на средните годишни и сезонни суми на валежите

Климатичен район /надморска височина в метри/	Валежи сума, (мм)					Месец с максимум валежи сума	Месец с минимум валежи сума	Дни със сняг
Климатичен район на Източна Средна България (150-200мн.в.)	зима	пролет	лято	есен	годишно			
Метеорологична станция гр. Хасково (192мн.в.)	100-150	120-170	100-120	110-130	520-840	май-юни	август	24-59

Скорост и посока на вятъра

Таблица № 5 Средна месечна и годишна скорост на вятъра, (m/s)

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Год.
1,6	2,1	2,3	2,1	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,8

V.

Безветрените дни са около 80 през годината. С най – голяма скорост са южните ветрове. Сравнени отделните сезони по процент на тихо време се очертава най – тиха есента – 25,5%, а най – ветровита е зимата 19,9%. Годишната роза на ветровете дава най - голяма честота от към север със средна скорост 1,8 м/сек.

Преобладаващи са северните и северозападните ветрове както през зимата така и през лятото. С най - голяма средна скорост се характеризират южните, югозападни и югоизточни ветрове над 5 м/сек.

Фигура 3. Годишна роза на ветровете

На тази база за климата на Община Хасково се определя, че под влияние на топлите въздушни маси, които нахлуват от Средиземноморието, зимата тук е топла и мека.

Средната годишна температура в Хасково е 12,50. През зимните месеци липсват отрицателни средномесечни температури и резки температурни инверсии. Средната годишна сума на валежите варира между 500 и 800 mm. Максимумът е зимен (ноември - януари), а минимумът - лятно - есенен (юли - септември). Вторичният за областта майско - юнски максимум се наблюдава често и в Хасковската хълмиста земя. Зимните валежи са най - често от дъжд. Много чести са интензивните и поройни валежи през студеното полугодие, а в местата с вторичен максимум - на валежите и през май и юни.

IV.ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

IV.1.Води

Повърхностните водни обекти на територията на община Хасково са част от Източнобеломорския район и принадлежат към поречие Марица.

Река Марица е главната артерия за отводняване на Тракийската низина в Егейската отточна област. Тя е с код на водното тяло в разглежданата територия BG3MA350R039, TP 20-р. Марица от р. Чепеларска до р. Съзлийка. 5% от водното тяло попада в община Хасково. Средното течение на река Марица протича в най-северната част на общината, от запад на изток, по границата с община Димитровград, на протежение от 6 km.

Река Харманлийска (90km) е десен приток на р. Марица. Обект на оценка е обособеното ѝ водно тяло BG3MA100R011, част от което попада на 80% в територията на община Хасково.

Реката е основна водна артерия в общината. Тя навлиза в община Хасково северозападно от село Николово, като излива водите си в големия язовир Тракиец, с воден обем: 114 000 000 m³ и площ: 8.2 km²

След изтичането си от язовира завива на изток и до село Малево протича в тясна и плитка долина през Хасковската хълмиста област. След Малево продължава на североизток, а след село Стойково отново на изток, като заобикаля рида Хухла от северозапад и север в долина с десни стръмни и леви полегати склонове. На 3 km

североизточно от село Брягово напуска пределите на община Хасково и навлиза в община Харманли и там се влива отдясно в река Марица. Площта на водосборният ѝ басейн е 956 km², което представлява 1,8% от водосборния басейн на река Марица. На територията на община Хасково Харманлийска река получава трите си най-големи притока:

Бързей. Тя протича през общината с най-долното си течение през село Корен, след което завива на север-северозапад и източно от село Малево се влива отдясно в Харманлийска река;

Река Хасковска(45 km) извира от височината Мечковец (860 m), източно от с. Страхиево на територията на община Минерални бани. Западно от село Вългарово навлиза в община Хасково като протича през Хасковската хълмиста област в плитка алувиална долина. До град Хасково тече на североизток, а след това до устието си – на изток. Влива се отляво в Харманлийска река, на 148 m н.в., на 1,6 km югозападно от село Стойково. Площта на водосборният ѝ басейн е 179 km², което представлява 18,7% от водосборния басейн на Харманлийска река;

Узунджовска река (21 km). Тя извира под името Хандере на 179 m н.в. в непосредствена близост до шосето Хасково – Димитровград. Тече в посока изток-югоизток в широка алувиална долина, с малък надлъжен наклон, между Хасковския (на юг) и Узунджовския рид (на север) в Хасковската хълмиста област. Преди устието си образува къс и красив пролом. Влива се отляво в Харманлийска река, на 137 m н.в., на 2,4 km североизточно от село Брягово. Площта на водосборният ѝ басейн е 81 km², което представлява 8,47% от водосборния басейн на Харманлийска река.

Река Банска е десен приток на р. Марица. Обект на оценка е част обособеното ѝ водно тяло BG3MA300R044, което попада на 30% в територията на община Хасково.

Община хасково попада в Източнобеломорски район на басейново управление.

Съгласно изискванията на Директива 2000/60/ЕС - Рамкова Директива за водите (РДВ), транспонирана в Закона за водите (ЗВ), Планът за управление на речните басейни (ПУРБ) за 2016-2021 г., приет с Решение №1106/29.12.2016 г. на Министерски съвет е основен инструмент за интегрирано управление на водите.

В ИБР са идентифицирани две категории повърхностни води– “река” и “езеро”. Към категория „река” се отнасят речните водни тела и язовирите, образувани чрез преграждане на река, която над язовира формира самостоятелно водно тяло. Към категория „езеро” се отнасят естествените езера и язовирите (водоемите), които са изкуствено създадени извън съществуващ водосбор на река (изкуствени водни тела –ИВТ) или са разположени в началото на реките и над тях не е обособено самостоятелно речно водно тяло.

При определянето на типовете реки и езера/язовири са използвани следните показатели:

- задължителни фактори – екорегиян, надморска височина, геология, размер;
- незадължителни – характер на водното течение, размер и геология, субстрат на

речното дъно, наклон (енергия на потока). При определяне на височинното разделяне е взето в предвид и смяната на растителността.

На база на тези показатели на територията на Община Хасково са идентифицирани 3 типа води категория „реки“:

Таблица № 6 Типология категория „РЕКА” в ИБР

№	Тип	Име на типа	Водосбор
1.	R5	Планински реки	р.Харманлийска до яз.Тракиец
1.	R5	Полупланински реки	Притоци на р.Марица р.Банска, р.Харманлийска след яз.Тракиец
2.	R12	Големи равнинни реки	р.Марица;
3.	R14	Пресъхващи реки	Всички притоци: - на р.Марица, след р.Харманлийска

В Актуализираният ПУРБ 2016-2021г. **Повърхностните водни тела** са актуализирани съгласно разработения и одобрен национален «подход за определяне/актуализация на границите на повърхностните водни тела при актуализацията на ПУРБ».

Актуализацията на характеристиките на **подземните води** пък е свързана с определените в риск подземни водни тела, като е изготвена допълнителна характеристика във връзка с изискванията към допълнителното характеризиране съгласно Наредба №1 за проучване, ползване и опазване на подземните води. Допълнителното характеризиране включва: геоложка характеристика (геоложка формация, литоложки строеж на ПВТ, тектоника); характеристика на отложенията и почвите покриващи водното тяло; тип на водоносния хоризонт; хидрогеоложка характеристика; фонові съдържания, характеризиращи химичния състав на водите; базови нива, характеризиращи химичния състав на водите.

Имайки предвид, че хората със своята дейност, която се характеризира с антропогенен натиск върху повърхностните и подземните води, и като по този начин въздействат върху състоянието им по отношение на качеството и количеството им, актуализираният ПУРБ при прегледа на натиска върху повърхностните и подземните води е възприето да се прилага концептуалният модел **“Движещи сили – Натиск – Състояние – Въздействие – Отговор”** (ДНСВО), основан на причинно-следствените връзки и взаимодействието между обществото, неговата стопанска дейност и околната среда.

Актуализираният план определя целите за опазване на околната среда съответстващи на определените в член 4 от Рамковата директива за водите (РДВ) Директива 2000/60/ЕС. Целта е дългосрочноустойчиво управление на водите-повърхностни и подземни, основано на висока степен на защита на водната среда.

В Раздел 11 на ПУРБ са описани подробно **компетентните органи по управлението на водите в България**. Съгласно чл.10 от ЗВ държавната политика, свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водностопанските системи и съоръжения на местно ниво, се осъществява от: **кметовете на общини** – за политиката, свързана с водностопански системи и съоръжения - общинска собственост.

С Решение №1109/29.12.2016г. на Министерски съвет е приет **План за управление на риска от наводнения на Източнобеломорски район (2016-2021)** и национални програми за изпълнението му. Планът за управление на риска от наводнения на Източнобеломорски район за басейново управление е разработен в съответствие с изискванията на чл.7 от Директива 2007/60/ЕС (Директива за наводненията) и на основание чл. 146и от Закона за водите. Както е записано и в ПУРН, относно оценката и управлението на риска от наводнения (Директива за наводненията) създава рамка за оценка и управление на риска от наводнения в държавите - членки на Европейския съюз, като се създаде база за подобряване управлението на риска от наводнения. Целта е намаляване на неблагоприятните последици за човешкото здраве, околна среда, културното наследство и стопанската дейност. Управлението на риска от наводнения се извършва на основата на речния басейн като се прилага принципът за солидарност. ПУРБ включва програма от мерки.

Основна цел на разработването на програмата от мерки като част от ПУРН за Източнобеломорски район е ефективното управление на риска от наводнения и намаляването му, както и намаляване на последиците от наводнения за ИБР. В нея са включени 905 мерки за целия Източнобеломорски район, за основните речни басейни и за отделните РЗПРН. Програмата от мерки (ПоМ) за управление на риска от наводнения е ключова част от ПУРН, тъй като е средство за постигане на целите и приоритетите на национално, басейново ниво, ниво речен басейн, РЗПРН и локално ниво. ПоМ се изготвя в съответствие с изискванията на чл.146к, ал.1 от Закона на водите.

ПУРН разглежда основните нормативни актове, които регламентират функциите и отговорностите на институциите във връзка със защитата от наводнения са: Закона за водите и Закона за защита при бедствия.

Съгласно Закона за водите защитата от вредното въздействие на водите, вкл. защита от наводнения, е оперативна и постоянна.

Отговорностите на местно ниво по осигуряване на оперативна и постоянна защита са на кметовете на общините и са следните:

Кметовете на общини планират защитата при бедствия чрез изготвяне и приемане на общински планове за защита при бедствия, както и:

- организират и ръководят защитата при бедствия на територията на общината
- организират, координират и провеждат превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия
- осъществяват своевременно оповестяване и информиране на населението при заплахата от възникване или за възникнало бедствие
- планират в проекта на общинския бюджет - финансови средства за осигуряване на дейностите по плана за защита при бедствия в общината, както и резерв за неотложни и непредвидени разходи, свързани със защитата на населението
- представят на областния управител ежегоден доклад за дейността по защитата при бедствия
- създават със заповед щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия и за взаимодействие с други щабове

- отговарят за почистването на речните легла в границите на урбанизирана територия

В ПУРН са вменени задълженията на кмета на общината при възникване на бедствие на територията ѝ, подробно описани в плана. Те имат компетенции по почистването на речните легла в урбанизирани територии, мониторинг на застрояване в близост до заливаемите зони, изграждане на нови корекции в населените места, реконструкция и ремонт на общински язовири и др.

В Плана за управление на речните басейни на Източнобеломорски район (ПУРБ на ИБР) за 2016-2021 г., приет с Решение №1106/29.12.2016 г. на Министерски съвет са подготвени конкретни програми от мерки, чрез реализацията на които трябва да се постигне добро състояние на водите. Съгласно изискванията на Директива 2000/60/ЕС - Рамкова Директива за водите (РДВ), транспонирана в Закона за водите (ЗВ), Планът за управление на речните басейни 2021-2026г. (ПУРБ) е основен инструмент за интегрирано управление на водите.

Таблица № 7 Типология от категория „ЕЗЕРО” в ИБР

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой ВТ
1.	L15 Големи равнинни средно дълбоки язовири в ЕР 7	яз.Тракиец	1

На територията на Община Хасково има изградени много язовири и микроязовири (изкуствено създадени водни тела)

От тях обектите – публична общинска собственост са:

- Язовири – 420 общо броя
- Язовири – 3 броя скъсани стени /кв.,„Болярово“, с.Стамболийски и с.Елена/
- Язовири – 47 броя с договори за наем и концесия
- Язовири – 373 броя свободни

Към големите равнинни средно дълбоки язовири в ЕР 7 (L15) съгласно ПУРБ спада язовир Тракиец.

Таблица № 8 Актуален списък на язовирите към 16-04-2021г.

№	наименование	местност	населено място	община	залята площ (дка)	Състояние според сателитна снимка	Състояние
1	587(000857)		Александрово	Хасково	1,883	полски път по НТП	Свободен
2	000 856		Александрово	Хасково	9,332	да, съществува с около 20 дка вода и е част от 000186 с.У-во	Свободен
3	000 858		Александрово	Хасково	4,279	да, под 1 дка	Свободен
4	000 859		Александрово	Хасково	9,807	не съществува, магистрала	Свободен
5	000 860		Александрово	Хасково	11,447	да, под 5 дка вода	Свободен
6	000 861		Александрово	Хасково	12,72	да, под 2 дка вода	Свободен

7	000 864		Александрово	Хасково	1,539	не, в посочения имот няма, но е изместен в 000359 и 000356	Свободен
8	000 865		Александрово	Хасково	1,124	не съществува	Свободен
9	000 866		Александрово	Хасково	1,798	не съществува	Свободен
10	000 867		Александрово	Хасково	1,336	не съществува	Свободен
11	000 868		Александрово	Хасково	4,994	да, но е част от 001006 в с. Родопи	Свободен
12	000 870		Александрово	Хасково	5,007	не съществува	Свободен
13	000 872		Александрово	Хасково	0,566	не съществува	Свободен
14	109 046	Чучката	Александрово	Хасково	0,697	не съществува	Свободен
15	000 029	Съзладжа	Брягово	Хасково	20,136	да, има под 5 дка с вода	Свободен
16	000 122	Мегданжик	Брягово	Хасково	4,313	да	Свободен
17	000 242	Троцови градини	Брягово	Хасково	0,869	не съществува	Свободен
18	000 137		Войводово	Хасково	35,978	не съществува	Свободен
19	000 160		Войводово	Хасково	1,668	не съществува	Свободен
20	000 166		Войводово	Хасково	3,656	не съществува	Свободен
21	000 180		Войводово	Хасково	2,704	не съществува	Свободен
22	000 189		Войводово	Хасково	2,101	не съществува	Свободен
23	000 225		Войводово	Хасково	3,072	не съществува	Свободен
24	000 226		Войводово	Хасково	7,362	не съществува	Свободен
25	000 237		Войводово	Хасково	5,365	да	Свободен
26	000 255		Войводово	Хасково	13,538	да	Свободен
27	000 256		Войводово	Хасково	14,698	да	Свободен
28	000 274		Войводово	Хасково	3,856	да, окло 1 дка вода	Свободен
29	000 275		Войводово	Хасково	3,23	не, по скоро е канал	Свободен
30	000 318		Войводово	Хасково	5,658	не съществува	Свободен
31	000 324		Войводово	Хасково	2,033	не съществува	Свободен
32	000 330		Войводово	Хасково	4,907	да, но влиза и 000329 /пасище/ в язовира	Договор за наем
33	000 003		Въгларово	Хасково	11,926	да, част от друг в съседно землище	Свободен
34	000 011		Въгларово	Хасково	17,783	да	Свободен
35	000 018		Въгларово	Хасково	3,978	не, канал	Свободен
36	000 044		Въгларово	Хасково	37,199	да	Свободен
37	000 052		Въгларово	Хасково	1,654	да	Свободен
38	000 064		Въгларово	Хасково	3,29	да	Договор за наем
39	000 093		Въгларово	Хасково	2,239	да, около 1 дка с вода	Свободен
40	000 138		Въгларово	Хасково	15,952	да	Свободен
41	000 143		Въгларово	Хасково	1,961	да	Свободен
42	000 180	Ясаците Юг	Въгларово	Хасково	2,195	не съществува	Свободен
43	000 184	Якташ Кър	Въгларово	Хасково	0,518	не съществува	Свободен
44	000 214		Въгларово	Хасково	7,609	не съществува	Свободен

45	000 228		Въгларово	Хасково	4,947	да	Свободен
46	000 230		Въгларово	Хасково	1,059	не съществува	Свободен
47	000 231		Въгларово	Хасково	3,932	да	Свободен
48	000 238		Въгларово	Хасково	3,479	да	Договор за наем
49	000 244		Въгларово	Хасково	8,223	да	Договор за наем
50	000 277		Въгларово	Хасково	3,236	да	Свободен
51	000 284		Въгларово	Хасково	4,654	не съществува	Свободен
52	000 291		Въгларово	Хасково	9,362	да	Договор за наем
53	000 318		Въгларово	Хасково	19,455	да, язовира е много голям, но част е в горски фонд	Договор за наем
54	000 059		Гарваново	Хасково	1,155	не съществува	Свободен
55	000 062		Гарваново	Хасково	1,853	не съществува	Свободен
56	000 076		Гарваново	Хасково	33,291	да	Договор за наем
57	000 080		Гарваново	Хасково	1,434	не съществува	Свободен
58	000 081		Гарваново	Хасково	1,17	не съществува	Свободен
59	000 089		Гарваново	Хасково	15,436	не съществува	Свободен
60	000 102		Гарваново	Хасково	30,331	да	Договор за наем
61	000 106		Гарваново	Хасково	0,733	не съществува	Свободен
62	000 118		Гарваново	Хасково	2,371	не съществува	Свободен
63	000 126		Гарваново	Хасково	1,666	да	Свободен
64	000 130		Гарваново	Хасково	11,396	не съществува	Свободен
65	000 133		Гарваново	Хасково	12,744	не съществува	Свободен
66	000 136		Гарваново	Хасково	1,26	не съществува	Свободен
67	000 223		Гарваново	Хасково	1,889	не съществува	Свободен
68	000 309		Гарваново	Хасково	5,618	да	Договор за наем
69	000 311		Гарваново	Хасково	6,569	не съществува	Свободен
70	000 322		Гарваново	Хасково	1,701	да	Свободен
71	000 323		Гарваново	Хасково	3,735	не съществува	Свободен
72	000 325		Гарваново	Хасково	12,9	не съществува	Свободен
73	000 327		Гарваново	Хасково	10,406	да, около 3 дка с вода	Свободен
74	000 332		Гарваново	Хасково	14,273	да, около 7 дка с вода	Свободен
75	000 349		Гарваново	Хасково	4,252	не съществува	Свободен
76	000 397		Гарваново	Хасково	16,321	не съществува	Свободен
77	000 408		Гарваново	Хасково	5,514	да, но е по-голям и попада в 000407/пасище/	Договор за наем
78	000 418		Гарваново	Хасково	4,853	да	Свободен
79	000 455		Гарваново	Хасково	2,062	не съществува	Свободен
80	000 479		Гарваново	Хасково	4,028	не съществува	Свободен
81	000 511		Гарваново	Хасково	6,375	да	Свободен
82	000 523		Гарваново	Хасково	0,589	не съществува	Свободен
83	000 526		Гарваново	Хасково	63,23	да	Договор за възлагане на концесия

84	000 008	Коджа Чамжа	Големанци	Хасково	1,674	не съществува	Свободен
85	000 050	Иланджа	Големанци	Хасково	5,22	не съществува	Свободен
86	000 054	Иланджа	Големанци	Хасково	6,027	не съществува	Свободен
87	000 061	Иланджа	Големанци	Хасково	4,836	да	Свободен
88	000 086	умутлук	Големанци	Хасково	3,109	не съществува	Свободен
89	000 090	Карашлък	Големанци	Хасково	6,499	не съществува	Свободен
90	000 242	Чакър Тарла	Големанци	Хасково	0,168	не съществува	Свободен
91	000 309	Чамжа	Големанци	Хасково	19,797	да, около 2 дка с вода	Свободен
92	023 039	Нови лозя	Големанци	Хасково	0,319	не съществува	Свободен
93	067 071	Чаирлък	Големанци	Хасково	0,763	не съществува	Свободен
94	000 037	Чешма Алтъ	Горно Войводино	Хасково	1,277	не съществува	Свободен
95	000 038	Чешма Алтъ	Горно Войводино	Хасково	4,07	не съществува	Свободен
96	000 196	Кара Тарла	Горно Войводино	Хасково	4,417	да, около 1.5 дка с вода	Свободен
97	000 014	Терс дере	гр. Хасково	Хасково	94,036	не съществува	Свободен
98	000 226	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	25,978	да	Свободен
99	000 229	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	11,062	да, част от 513.1	Свободен
100	000 272	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	3,764	не съществува	Свободен
101	000 319	Кенана	гр. Хасково	Хасково	13,96	да	Свободен
102	000 333	Кенана	гр. Хасково	Хасково	2,228	не съществува	Свободен
103	000 376	Кенана	гр. Хасково	Хасково	2,085	да	Свободен
104	000 441	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	3,74	не съществува, опашката на 122027	Свободен
105	000 525	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	6,57	да	Свободен
106	000 528	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	7,474	да	Свободен
107	000 575	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	2,488	не съществува	Свободен
108	000 583	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	4,088	да	Свободен
109	000 584	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	3,32	не съществува	Свободен
110	000 596	Увата	гр. Хасково	Хасково	5,313	да	Свободен
111	000 815	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	1,474	не съществува	Свободен
112	000 832	Идимирили	гр. Хасково	Хасково	8,083	да	Свободен
113	000 907	Сучукмаз	гр. Хасково	Хасково	6,675	да	Свободен
114	001 148	Казан Топра	гр. Хасково	Хасково	3,996	да	Свободен
115	001 149	Казан Топра	гр. Хасково	Хасково	6,233	да	Договор за наем
116	001 157	Герена	гр. Хасково	Хасково	22,964	да	Свободен
117	001 160	Къс чешма	гр. Хасково	Хасково	19,833	да	Свободен
118	001 267	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	2,66	не съществува	Свободен
119	001 268	Казан Топра	гр. Хасково	Хасково	6,418	не съществува	Свободен
120	001 285	Казан Топра	гр. Хасково	Хасково	1,248	да	Свободен
121	001 358	Халилово	гр. Хасково	Хасково	1,168	не съществува	Свободен
122	001 390	Чатръка	гр. Хасково	Хасково	0,781	не съществува	Свободен
123	001 404	Койчова чука	гр. Хасково	Хасково	19,684	да	Свободен

124	001 410	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	1,546	да	Свободен
125	001 429	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	4,794	не съществува	Свободен
126	001 431	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	5,802	не съществува	Свободен
127	001 432	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	10,154	да	Свободен
128	001 443	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	6,776	да	Свободен
129	001 470	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	10,736	да	Свободен
130	001 479	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	89,202	не съществува	Свободен
131	001 491	Кабаджа	гр. Хасково	Хасково	4,646	не съществува	Свободен
132	001 626	Балакли	гр. Хасково	Хасково	37,995	да, част от 301.47 и 000001 Манастир	Свободен
133	001 638	Балакли	гр. Хасково	Хасково	2,374	не съществува	Свободен
134	001 651	Балакли	гр. Хасково	Хасково	6,94	да	Свободен
135	001 654	Балакли	гр. Хасково	Хасково	4,784	да, част от 313.18	Свободен
136	001 657	Балакли	гр. Хасково	Хасково	3,164	да	Свободен
137	001 717	Балакли	гр. Хасково	Хасково	0,568	да, част от 301.47 и 000001 Манастир	Свободен
138	001 720	Балакли	гр. Хасково	Хасково	0,479	да, част от 313.17	Свободен
139	001 780	Халилово	гр. Хасково	Хасково	8,093	да	Договор за наем
140	001 812	Халилово	гр. Хасково	Хасково	6,991	не съществува	Свободен
141	001 818	Халилово	гр. Хасково	Хасково	0,258	не съществува, /стена/съръжение към 370.20	Свободен
142	001 819	Халилово	гр. Хасково	Хасково	34,066	да	Договор за наем
143	001 845	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	0,357	не съществува	Свободен
144	001 919	Топ Кория	гр. Хасково	Хасково	10,643	да, част от 324.70	Договор за наем
145	001 923	Топ Кория	гр. Хасково	Хасково	0,551	да, част от 324.71	Свободен
146	001 924	Топ Кория	гр. Хасково	Хасково	0,238	не съществува, съръжение /стена/ към 324.67	Свободен
147	001 930	Топ Кория	гр. Хасково	Хасково	7,195	да	Договор за наем
148	001 983	Халилово	гр. Хасково	Хасково	0,116	не съществува	Свободен
149	002 031	Идимирли	гр. Хасково	Хасково	0,796	не съществува	Свободен
150	002 044	Балакли	гр. Хасково	Хасково	3,317	да	Свободен
151	002 052	Балакли	гр. Хасково	Хасково	1,415	да	Свободен
152	002 420	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	3,008	да, част от 515.34	Свободен
153	002 427	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	1,12	не съществува	Свободен
154	002 447	Дерекъой Топра	гр. Хасково	Хасково	2,6	не съществува	Свободен
155	002 493	Балакли	гр. Хасково	Хасково	0,135	да	Свободен
156	002 529	Сюлекли	гр. Хасково	Хасково	0,251	не съществува	Свободен
157	002 535	Халилово	гр. Хасково	Хасково	0,269	не съществува	Свободен
158	002 905	Балакли	гр. Хасково	Хасково	13,052	да, част от 330.86	Договор за наем
159	002 906	Балакли	гр. Хасково	Хасково	1,295	да, част от 330.87	Договор за наем
160	000 020	Сък дере	Гълъбец	Хасково	6,202	не съществува	Свободен

161	000 023	Узун тепе	Гълъбец	Хасково	6,055	да	Свободен
162	000 025	Узун тепе	Гълъбец	Хасково	1,72	не съществува	Свободен
163	000 027	Юсеинджике	Гълъбец	Хасково	4,368	не съществува	Свободен
164	000 053	Аша Тарла	Гълъбец	Хасково	1,223	да	Свободен
165	010 001	Юкара махала	Гълъбец	Хасково	6,361	не съществува	Свободен
166	013 007	Юсеинджик	Гълъбец	Хасково	0,4	не съществува	Свободен
167	052 012	Балък Алтъ	Гълъбец	Хасково	3,611	не съществува	Свободен
168	000 287	Маратли	Динево	Хасково	14,393	не съществува	Свободен
169	000 484	Зад гробето	Динево	Хасково	57,344	да	Свободен
170	000 503	Домуз дере	Динево	Хасково	2,416	да	Свободен
171	000 559	ЗАЗад гробето	Динево	Хасково	5,023	да	Свободен
172	000 591	Турците	Динево	Хасково	7,242	не съществува	Свободен
173	000 601	Турците	Динево	Хасково	0,941	не съществува	Свободен
174	000 627	Турците	Динево	Хасково	1,866	не съществува	Свободен
175	000 663	Турците	Динево	Хасково	2,25	да	Свободен
176	000 011	Сйвенлика	Долно Войводино	Хасково	13,589	да, около 4 дка с вода, има още толкова в Книжовник	Свободен
177	000 019	Сювенлика	Долно Войводино	Хасково	1,33	да	Свободен
178	000 038	Чакмаклъка	Долно Войводино	Хасково	11,535	да, около 3 дка с вода	Свободен
179	000 051	До селото	Долно Войводино	Хасково	6,582	да, около 1 дка с вода	Свободен
180	000 055	До селото	Долно Войводино	Хасково	1,701	не съществува	Свободен
181	000 058	До селото	Долно Войводино	Хасково	9,129	не съществува	Свободен
182	000 070	Каратопрак	Долно Войводино	Хасково	1,51	не съществува	Свободен
183	000 083	Полуктарла	Долно Войводино	Хасково	3,49	не съществува	Свободен
184	000 092	Чакмаклъка	Долно Войводино	Хасково	4,123	да, опашка на язовир в съседно землище	Договор за наем
185	000 104	Енитарлък	Долно Войводино	Хасково	7,9	да	Свободен
186	000 109	Енитърлък	Долно Войводино	Хасково	10,246	да	Свободен
187	000 011		Елена	Хасково	2,685	да	Свободен
188	000 013		Елена	Хасково	16,825	да	Свободен
189	000 025	Юртищата	Елена	Хасково	7,533	да	Договор за наем
190	000 036	Азмаците	Елена	Хасково	8,126	не съществува	Свободен
191	000 038	Азмаците	Елена	Хасково	10,485	не съществува	Свободен
192	000 062	Димова воденица	Елена	Хасково	17,141	да	Свободен
193	000 078	Канжолар	Елена	Хасково	16,452	да	Свободен
194	000 108	Кишилмиша	Елена	Хасково	25,387	да	Свободен
195	000 124	Акаците	Елена	Хасково	2,228	да	Свободен
196	000 137	Кутела	Елена	Хасково	38,358	да	Свободен
197	000 141	Кутела	Елена	Хасково	36,6	да	Договор за наем
198	000 168	Старите лозя	Елена	Хасково	7,066	не съществува	Свободен
199	000 196	Янковия геран	Елена	Хасково	24,953	да	Свободен

200	000 197	Янковия геран	Елена	Хасково	16,087	да, част е в друго землище	Свободен
201	000 200	Янковия геран	Елена	Хасково	12,434	да	Свободен
202	000 210	Казалджалъка	Елена	Хасково	16,213	да	Свободен
203	000 219	Биккор	Елена	Хасково	123,82	не съществува	Свободен
204	000 238	Казалджалъка	Елена	Хасково	33,089	да, част в друго землище	Свободен
205	001 040	Чавдарлъка	Елена	Хасково	17,166	да	Свободен
206	004 040	Ерана	Елена	Хасково	20,837	да, около 10 дка с вода	Свободен
207	007 036	Кабалъка	Елена	Хасково	2,174	да	Свободен
208	007 038	Кабалъка	Елена	Хасково	10,331	да	Договор за наем
209	008 059	Алиев чеир	Елена	Хасково	6,239	да	Свободен
210	023 067	Кабалъка	Елена	Хасково	10,342	да	Договор за наем
211	023 076	Кабалъка	Елена	Хасково	39,454	да	Договор за наем
212	023 081	Кабалъка	Елена	Хасково	7,33	да	Договор за наем
213	025 010	Кабалъка	Елена	Хасково	2,484	да, около 1.5 дка с вода	Договор за наем
214	029 070	Акациите	Елена	Хасково	12,123	не съществува	Свободен
215	029 071	Акациите	Елена	Хасково	14,176	да, около 3 дка с вода	Свободен
216	036 010	Кайряка	Елена	Хасково	10,057	да	Договор за наем
217	036 012	Кайряка	Елена	Хасково	2,36	да	Договор за наем
218	000 011	Кьокери	Зорница	Хасково	6,391	не съществува	Свободен
219	000 013	Кьокери	Зорница	Хасково	3,889	не съществува	Свободен
220	000 033	Кьокери	Зорница	Хасково	9,474	да, около 1 дка с вода	Свободен
221	000 091	Кумкая	Зорница	Хасково	1,503	не съществува	Свободен
222	000 119	Къплъмба панар	Зорница	Хасково	9,93	да, около 4 дка с вода	Свободен
223	000 194	Дюс чалък	Зорница	Хасково	6,538	не съществува	Свободен
224	000 211	Чал тарла	Зорница	Хасково	4,095	да, около 1 дка с вода	Свободен
225	000 213	Чал тарла	Зорница	Хасково	1,658	не съществува	Свободен
226	000 215	Чал тарла	Зорница	Хасково	1,477	не съществува	Свободен
227	000 264	Дюсчалък	Зорница	Хасково	1,684	не съществува	Свободен
228	000 298	Мезарлък ардь	Зорница	Хасково	0,914	не съществува	Свободен
229	000 324	Бахче ери	Зорница	Хасково	4,758	не съществува	Свободен
230	000 027	Памуклука	кв.Болярово	Хасково	4,191	не съществува	Свободен
231	000 038	Зюмбюла	кв.Болярово	Хасково	17,076	да	Свободен
232	000 229	Кемера	кв.Болярово	Хасково	2,827	да, част от 123.32	Свободен
233	000 235	Чал кория	кв.Болярово	Хасково	5,876	да, изместен, общ с 124.45	Свободен
234	000 246	Чешма баир	кв.Болярово	Хасково	4,691	не съществува	Свободен
235	000 257	Дахлиев баир	кв.Болярово	Хасково	2,997	да	Свободен
236	000 261	Кемера	кв.Болярово	Хасково	4,063	да, около 10 дка с вода	Договор за възлагане на концесия
237	000 263		кв.Болярово	Хасково	29,543	да	Свободен
238	000 272		кв.Болярово	Хасково	15,491	да	Свободен
239	000 282	Двам бунар	кв.Болярово	Хасково	4,907	да	Договор за наем

240	000 292	До саята	кв.Болярово	Хасково	2,641	да	Свободен
241	000 295	Герен кър	кв.Болярово	Хасково	11,445	да	Свободен
242	000 297	Къорасака	кв.Болярово	Хасково	22,792	не съществува	Свободен
243	000 052	Бърчината	Клокотница	Хасково	13,741	да	Свободен
244	000 206	Михово дере	Клокотница	Хасково	24,09	не съществува	Свободен
245	000 217	Срещни лозя	Клокотница	Хасково	54,167	не съществува	Свободен
246	000 252	криви дере	Клокотница	Хасково	13,354	да, около 3 дка с вода	Свободен
247	000 280	Елнджишки път	Клокотница	Хасково	13,038	да	Свободен
248	000 332	Под корията	Клокотница	Хасково	0,756	не съществува	Свободен
249	000 098	Старо село	Книжовник	Хасково	7,252	да	Договор за наем
250	000 121	Сювенлика	Книжовник	Хасково	9,768	да, но е част от 000111 Д.Войводино	Свободен
251	000 128	Селски ямач	Книжовник	Хасково	2,653	да	Свободен
252	000 149	Селска река	Книжовник	Хасково	1,28	да	Свободен
253	000 152	Селска река	Книжовник	Хасково	0,613	да	Свободен
254	000 156	Селска река	Книжовник	Хасково	0,988	да	Свободен
255	000 160	Честия борум	Книжовник	Хасково	4,09	да, около 2 дка с вода	Свободен
256	000 167	Честия борум	Книжовник	Хасково	2,235	да, част от него в Д.Войводино	Свободен
257	000 170	Честия борум	Книжовник	Хасково	3,156	да, част от него в Д.Войводино	Свободен
258	000 100	Чанлъка	Козлец	Хасково	2,103	да, под 1 дка	Свободен
259	000 205		Козлец	Хасково	9,534	да	Свободен
260	000 287	йорене	Козлец	Хасково	16,468	да	Договор за наем
261	044 036	Карач бунар	Козлец	Хасково	2,526	не съществува	Свободен
262	048 033	Бая бунар	Козлец	Хасково	4,067	не съществува	Свободен
263	000 006		Конуш	Хасково	4,294	не съществува	Свободен
264	000 019		Конуш	Хасково	9,747	не съществува	Свободен
265	000 037		Конуш	Хасково	2,687	да, около 1 дка с вода	Свободен
266	000 070		Конуш	Хасково	15,997	да	Свободен
267	000 090		Конуш	Хасково	21,164	да	Договор за наем
268	000 125		Конуш	Хасково	14,944	да	Договор за наем
269	000 171		Конуш	Хасково	0,354	не съществува	Свободен
270	000 188		Конуш	Хасково	12,41	да	Свободен
271	022 076	Бозалъка	Корен	Хасково	22,21	да, около 4 дка с вода	Свободен
272	000 034	Семерджиев геран	Криво поле	Хасково	1,732	не съществува	Свободен
273	000 070	Налбантов гьол	Криво поле	Хасково	4,053	да	Свободен
274	000 124	Илякър	Криво поле	Хасково	7,328	да	Договор за наем
275	000 125	Илякър	Криво поле	Хасково	12,308	да, но по-голямата част е в Пасище	Договор за наем
276	000 138	Низамката	Криво поле	Хасково	2,716	да	Свободен
277	000 143	Илякър	Криво поле	Хасково	1,872	да, част от много голям 000123	Свободен
278	000 225	Двете могили	Криво поле	Хасково	16,745	да	Договор за наем

279	000 287	Черници	Криво поле	Хасково	21,702	да	Договор за наем
280	000 326	Градината	Криво поле	Хасково	87,956	да	Договор за възлагане на концесия
281	000 350	Енитарла	Криво поле	Хасково	16,615	да	Свободен
282	000 386	Момин геран	Криво поле	Хасково	7,086	да	Свободен
283	000 421	Караосманката	Криво поле	Хасково	5,421	да, влиза и 420 - пасище	Свободен
284	000 423	Четалов геран	Криво поле	Хасково	16,698	да	Договор за наем
285	000 430	Кавак река	Криво поле	Хасково	4,052	да, около 2 дка с вода	Свободен
286	071 009	Деликолев геран	Криво поле	Хасково	2,477	не съществува	Свободен
287	001 035	Махмуг дере	Любеново	Хасково	127,203	да	Свободен
288	001 058	Хасмалъка	Любеново	Хасково	1,717	да	Свободен
289	001 072	Хасмалъка	Любеново	Хасково	1,379	да	Свободен
290	001 087	Хасмалъка	Любеново	Хасково	4,82	да	Свободен
291	001 092	Хасмалъка	Любеново	Хасково	2,639	да	Свободен
292	001 104	Хасмалъка	Любеново	Хасково	2,499	да	Свободен
293	001 157	Хасмалъка	Любеново	Хасково	3,128	не съществува	Свободен
294	001 158	Хасмалъка	Любеново	Хасково	12,545	да	Свободен
295	001 182	Хасмалъка	Любеново	Хасково	0,17	не съществува	Свободен
296	001 205	Хасмалъка	Любеново	Хасково	2,298	не съществува	Свободен
297	000 030		Малево	Хасково	69,855	да, част от язовир Стамболийски	Свободен
298	000 110		Малево	Хасково	7,275	да	Свободен
299	000 236		Малево	Хасково	3,131	да	Свободен
300	000 351		Малево	Хасково	5,913	не съществува	Свободен
301	000 001	Балакли	Манастир	Хасково	18,475	да, част от 301.47	Свободен
302	000 024	Къра	Манастир	Хасково	6,582	да	Свободен
303	000 041	Къра	Манастир	Хасково	2,006	не съществува	Свободен
304	000 081	Татар мехле	Манастир	Хасково	4,734	да	Свободен
305	000 090	До село	Манастир	Хасково	5,818	да	Свободен
306	000 141	Хасер	Манастир	Хасково	2,697	да	Свободен
307	000 147	Щиф ниви	Манастир	Хасково	0,802	не съществува	Свободен
308	000 153	Щиф ниви	Манастир	Хасково	0,384	не съществува	Свободен
309	000 158	Сърлобарски чаир	Манастир	Хасково	0,683	не съществува	Свободен
310	000 161	Сърлобарски чаир	Манастир	Хасково	0,512	не съществува	Свободен
311	000 165	Сърлобарски чаир	Манастир	Хасково	1,394	да	Свободен
312	000 173	Кушево	Манастир	Хасково	7,038	не съществува	Свободен
313	000 037	Срещния баир	Мандра	Хасково	6,524	да	Свободен
314	000 101	Чалтарка	Мандра	Хасково	4,122	не съществува	Свободен
315	000 118	Катърка	Мандра	Хасково	4,992	да, около 2 дка с вода	Свободен
316	000 143	При бента	Мандра	Хасково	7,991	да	Свободен
317	000 218	Иванова чука	Мандра	Хасково	6,114	да	Свободен

318	000 302	Кочова поляна	Мандра	Хасково	14,687	да	Свободен
319	000 306	Циганката	Мандра	Хасково	5,415	да, около 3 дка с вода	Свободен
320	000 352	Кайреците	Мандра	Хасково	2,598	не съществува	Свободен
321	000 430		Мандра	Хасково	4,57	не съществува	Свободен
322	000 488	Кабак дере	Мандра	Хасково	3,792	да, около 1 дка с вода	Свободен
323	000 491		Мандра	Хасково	1,827	да	Свободен
324	000 003	Иланджа	Маслиново	Хасково	4,514	не съществува	Свободен
325	000 009	Иланджа	Маслиново	Хасково	1,824	не съществува	Свободен
326	000 015	Иланджа	Маслиново	Хасково	46,634	да, опашка на язовир 000020 Г.Войводино частен	Свободен
327	000 041	Иланджа	Маслиново	Хасково	5,1	не съществува	Свободен
328	000 047	Алмалъка	Маслиново	Хасково	6,668	не съществува	Свободен
329	000 069	Мезарлъка	Маслиново	Хасково	2,844	не съществува	Свободен
330	000 078	Казлер	Маслиново	Хасково	3,165	не съществува	Свободен
331	000 194	Сукак баир	Маслиново	Хасково	4,108	да, около 3 дка с вода	Свободен
332	000 209	Кара Тарла	Маслиново	Хасково	2,555	не съществува	Свободен
333	000 211	ККара Тарла	Маслиново	Хасково	3,337	не съществува	Свободен
334	000 233	Гюнето	Маслиново	Хасково	3,32	не съществува	Свободен
335	000 247	Дайма	Маслиново	Хасково	2,593	да, около 1 дка с вода	Свободен
336	000 282	Каршака	Маслиново	Хасково	6,067	да, около 3 дка с вода	Свободен
337	000 290	Коджа бозалък	Маслиново	Хасково	4,087	да, около 2 дка с вода	Свободен
338	000 014		Николово	Хасково	12,854	да	Договор за наем
339	000 175		Николово	Хасково	19,9	да	Договор за наем
340	000 265		Николово	Хасково	1,404	не съществува	Свободен
341	000 270		Николово	Хасково	4,01	да, около 2 дка с вода	Свободен
342	000 286		Николово	Хасково	3,297	да, около 2 дка с вода	Свободен
343	000 289		Николово	Хасково	1,8	не съществува	Свободен
344	000 314		Николово	Хасково	5,144	да, част от 000046 Широка поляна	Свободен
345	043 031		Николово	Хасково	1,64	не съществува	Свободен
346	000 110		Нова Надежда	Хасково	17,177	да	Договор за наем
347	000 161		Нова Надежда	Хасково	3,68	не съществува	Свободен
348	000 177		Нова Надежда	Хасково	1,755	не съществува	Свободен
349	000 254		Нова Надежда	Хасково	2,104	да	Свободен
350	000 284		Нова Надежда	Хасково	5,05	не съществува	Свободен
351	000 389		Нова Надежда	Хасково	0,437	не съществува	Свободен
352	000 408		Нова Надежда	Хасково	4,415	не съществува	Свободен
353	000 110	Белене	Орлово	Хасково	7,797	да, около 2 дка с вода	Свободен
354	000 122	Хъшлъмълъка	Орлово	Хасково	0,91	да, част в землище Мандра	Свободен
355	000 138	Аталън	Орлово	Хасково	5,03	не съществува	Свободен
356	000 147	Карамустарла	Орлово	Хасково	2,061	не съществува	Свободен

357	000 150	Карамустарла	Орлово	Хасково	1,798	не съществува	Свободен
358	000 208	Кайреците	Орлово	Хасково	2,722	не съществува	Свободен
359	000 241	Кайреците	Орлово	Хасково	0,646	не съществува	Свободен
360	000 242	Кайреците	Орлово	Хасково	2,964	не съществува	Свободен
361	000 334	ИИланджа	Орлово	Хасково	3,379	не съществува	Свободен
362	000 420	СТАтарите лозя	Орлово	Хасково	3,608	не съществува	Свободен
363	подотдел 303- 5		Орлово	Хасково		да	Договор за наем
364	133 099	Къра	Орлово	Хасково	3,926	да, част от 001008 и 001015	Свободен
365	001 003	Таш кюприя	Родопи	Хасково	6,367	да, около 2 дка с вода	Свободен
366	001 006	Таш кюприя	Родопи	Хасково	11,278	да, част от 001224, 001230 и 000868 Александрово	Свободен
367	001 008	Таш кюприя	Родопи	Хасково	0,772	да, част от 001003 и 001015	Свободен
368	001 015	Таш кюприя	Родопи	Хасково	0,3	да, част от 001003 и 001008	Свободен
369	001 037	Таш кюприя	Родопи	Хасково	25,274	не съществува	Свободен
370	001 060	Гашките	Родопи	Хасково	15,407	не съществува	Свободен
371	001 077	Гашките	Родопи	Хасково	0,441	не съществува	Свободен
372	001 130	Дарба	Родопи	Хасково	13,839	да	Свободен
373	001 160	Чакъртарла	Родопи	Хасково	0,731	не съществува	Свободен
374	001 224	Чакъртарла	Родопи	Хасково	0,305	да, част от 001006 и 000868 в Александрово	Свободен
375	001 230	Чакъртарла	Родопи	Хасково	1,265	да, част от 001006 и 000868 в Александрово	Свободен
376	001 255	Чакъртарла	Родопи	Хасково	15,259	да, около 7 дка с вода	Свободен
377	001 286	Чакъртарла	Родопи	Хасково	1,009	не съществува	Свободен
378	001 462	Чакъртарла	Родопи	Хасково	3,351	не съществува	Свободен
379	000 491		Стамболийски	Хасково	248.623		Свободен
380	000 031	Бръдцето	Тракиец	Хасково	55,252	да, част от 000639	Договор за възлагане на концесия
381	000 069	Кюмюрлим еше	Тракиец	Хасково	6,377	не съществува	Свободен
382	000 078	Кюмюрлим еше	Тракиец	Хасково	3,492	да	Свободен
383	000 080	Кюмюрлим еше	Тракиец	Хасково	3,811	да	Свободен
384	000 191	Срещу селото	Тракиец	Хасково	0,7	не съществува	Свободен
385	000 272	Мандра кория	Тракиец	Хасково	2,922	не съществува	Свободен
386	000 293	Канев бунар	Тракиец	Хасково	3,224	не съществува	Свободен
387	000 315	Скелята	Тракиец	Хасково	1,229	не съществува	Свободен
388	000 329	Канев бунар	Тракиец	Хасково	5,525	да	Свободен
389	000 336	Къра	Тракиец	Хасково	2,896	не съществува	Свободен
390	000 339	Къра	Тракиец	Хасково	5,863	не съществува	Свободен
391	000 343	Къра	Тракиец	Хасково	22,506	не съществува	Свободен
392	000 361	Чалъка	Тракиец	Хасково	1,826	да	Свободен
393	000 362	Чуките	Тракиец	Хасково	5,971	да, около 2 дка с вода	Свободен

394	000 364	Канев бунар	Тракиец	Хасково	1,511	не съществува	Свободен
395	000 370	Канев бунар	Тракиец	Хасково	3,236	да	Свободен
396	000 392	Скелята	Тракиец	Хасково	2,496	да	Свободен
397	000 639	Тенев бунар	Тракиец	Хасково	8,785	да, около 2 дка с вода, част 000031	Свободен
398	000 186	Бойчова ропа	Узунджово	Хасково	14,608	да, част от 000856 Александрово	Свободен
399	000 201	с. Узунджово	Узунджово	Хасково	12,902	да	Договор за наем
400	000 209	с. Узунджово	Узунджово	Хасково	2,808	не съществува	Свободен
401	000 243	с. Узунджово	Узунджово	Хасково	2,716	не съществува	Свободен
402	000 244	Хаджиев кладенец	Узунджово	Хасково	4,142	не съществува	Свободен
403	000 431	керпечлика	Узунджово	Хасково	0,852	не съществува	Свободен
404	000 464	Физьолов мост	Узунджово	Хасково	0,873	не съществува	Свободен
405	000 466	Физьолов мост	Узунджово	Хасково	3,253	не съществува	Свободен
406	000 472	Физьолов мост	Узунджово	Хасково	10,831	не съществува	Свободен
407	000 638	Сърта	Узунджово	Хасково	1,887	да	Свободен
408	000 803	Манастирчето	Узунджово	Хасково	29,097	да	Свободен
409	000 813	с. Узунджово	Узунджово	Хасково	0,149	не съществува	Свободен
410	000 843	Тенчово кладенче	Узунджово	Хасково	1,893	не съществува	Свободен
411	000 848	Гъзово	Узунджово	Хасково	0,28	не съществува	Свободен
412	000 927	Марсозова речка	Узунджово	Хасково	1,497	да	Свободен
413	000 009		Широка поляна	Хасково	2,45	не съществува	Свободен
414	000 012		Широка поляна	Хасково	5,938	да	Свободен
415	000 031		Широка поляна	Хасково	0,442	не съществува	Свободен
416	000 046		Широка поляна	Хасково	3,997	да, част от 000314 Николово	Свободен
417	000 062		Широка поляна	Хасково	0,725	не съществува	Свободен
418	000 071		Широка поляна	Хасково	0,44	не съществува	Свободен
419	000 151		Широка поляна	Хасково	11,813	да, около 5 дка с вода	Свободен
420	000 152		Широка поляна	Хасково	1,321	не съществува	Свободен
421	000 281		Широка поляна	Хасково	4,671	да	Свободен

От общо 420 язовира, Община Хасково прави постъпки пред Министерство на икономиката на 370 язовира да им се промени собствеността и тя да стане държавна.

Големите седем язовира: яз. Тракиец, яз. Гарваново, яз. Клокотница, яз. Криво поле, яз. Книжовник, яз. Мандра, яз. Сивата вода са държавна собственост и се използват за напояване.

IV.2.Почви

Почвите в източно Тракийско – Родопския район са разнообразни. В Казанлъшката котловина преобладават канелените горски почви. Почвите в ниските склонове на Сърнена гора и северните склонове на Източните Родопи са благоприятни за отглеждане на трайни насаждения и технически култури. По долините на реките Тунджа, Арда и Марица преобладават алувиално – ливадните почви, използвани най – често за отглеждане на зеленчуци и технически култури. В Източните Родопи преобладават предимно

скелетни почви, бедни на хумус, но богати на калций, поради което там е засилено отглеждането на ориенталски сортове тютюн.

В Хасковския и Харманлийския район има предимно смолници, богати на хумус /около 5%/, които са благоприятни за отглеждането на памук и зърнени култури и алувиално – ливадни почви.

IV.3.Земеделски територии

Земеделските територии заемат 68,4% от площите на общината, 50% от тях са обработваеми, а 23% са поливни. Общият селскостопански фонд на община Хасково е 505 836,5 дка, от който 55% е обработваемата земя и 45% е необработваемата площ. В структурата на видовете земеделски земи на община Хасково голям дял заемат териториите с изоставена обработваема земя, ниви, пасища мера. Незначителен е дялът на естествените ливади и трайните насаждения. В община Хасково съществуват изключително благоприятни почвено-климатични и орографски условия за развитие на растениевъдството, като с най-голям дял са зърнените култури, маслодайните, производството на тютюн и лозарството.

IV.4.Полезни изкопаеми

На територията на общината са разработени находища за глини, за мраморизирани варовици и андезити.

Находището за глини „Нова надежда“ се намира северозападно от с. Нова надежда.

В землището на село Гарваново са разположени кариери за гранити и андезити.

На 9 км североизточно от гр. Хасково и в югозападно от село Крепост е разположена кариера „Крепост“ за мраморизирани варовици.

Североизточно от село Клокотница е разположена кариера „Клокотница“ за добив на инертни материали за строителството.

С РЕШЕНИЕ №854 от 3.11.2015г. МС е предоставил концесия за добив с предмет – експлоатация на подземни богатства по чл.2, ал.1, т.5 от Закона за подземните богатства-строителни материали-андезити от находище „Чешмата“, разположено в землището на с. Въгларово, община Хасково на площ 215,1 дка.

Министъра на Министерство на енергетиката е издал на „АРТЕСКОС“ АД, гр. Пловдив, Разрешение № 555/12.10.2020 г. за проучване на строителни материали, подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства (ЗПБ) в площ „Чуките – 2“, размерът на площта 0.247 кв.км. разположена в землището на село Гарваново, община Хасково, област Хасково.

На основание чл. 6, ал. 3 и чл. 25, ал. 2 от Закона за подземните богатства, Решение № 781 на Министерския съвет от 2008 г. (ДВ, бр. 108 от 2008 г.), чл. 56 от Договора за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства - строителни материали – андезити, от находище „Змиярника“, разположено в землището на село Гарваново, община Хасково, област Хасково, сключен на 17 март 2009 г. между Министерския съвет на Република България, представляван от министъра на регионалното развитие и благоустройството, и „Пътстрой - 97“ АД – гр. Хасково, и мотивиран доклад на министъра на енергетиката, **концесията** за добив на подземни богатства - строителни материали –

андезити, от находище „Змиярника“, община Хасково, област Хасково, е прехвърлена от „Пътстрой - 97“ АД - гр. Хасково, на „АБ“ АД - гр. Хасково,

Извършването на минни дейности в повечето случаи е свързано с отрицателно въздействие върху почти всички аспекти на околната среда. Текущият контрол обхваща изпълнението на заложените в годишните проекти за проучване, добив и преработка на подземни богатства мерки за опазване компонентите на околната среда. Осъществява се и контрол по недопускане на извършване на проучвателни и добивни дейности без посочените в Закона за подземните богатства ред и условия за това, за опазване на находищата на подземни богатства от промишлено и друго строителство, усложняващо експлоатацията и рационалното използване на запасите им. В района на РИОСВ-Хасково се контролират 143 обекта в областта на търсенето, проучването, добива и първична преработка на подземни богатства.

На територията на община Хасково има разработени находища за глини, мраморизирани варовици, андезити и други. Едно от находищата на територията на община Хасково е това за глини, северозападно от с. Нова надежда. В землището на село Гарваново са разположени кариери за гранити и андезити. На 9 км североизточно от гр. Хасково и в югозападно от село Крепост е разположена кариера „Крепост“ за мраморизирани варовици. Североизточно от село Клокотница е разположена кариера „Клокотница“ за добив на инертни материали за строителството. Концесията за нея е предоставена с Решение № 809 на МС от 23.11.2006 г. за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, т. 5 от Закона за подземните богатства - строителни материали - мрамори, от находище "Клокотница", общини Димитровград и Хасково, област Хасково.

С Решение № 781 на МС от 10.12.2008 г. за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства - строителни материали - андезити, от находище "Змиярника" в землището на с. Гарваново, община Хасково, е предоставена концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – андезити, от находище „Змиярника“, община Хасково, област Хасково.

С Решение по ОВОС № 4 – 2/2003 г. на директора на РИОСВ – Хасково е одобрено осъществяването на инвестиционно предложение на „Артескос“ АД: „Добив и първична преработка на латитоандезити от находище „Чуките” – кариера Гарваново, като цялостния работен проект да се изпълни за концесионния срок от 02.12.1998 г. до 02.12.2018 г. С ново Решение № ХА – 8ПР/2021 г. на директора на РИОСВ-Хасково добивът в концесия „Чуките“ ще се удължи за срок от петнадесет години от 02.12.2018 г. до 02.12.2033 г.

Новото инвестиционно предложение включва цялата концесионна площ (151105 м2), еднаква по форма и размери с находище „Чуките“.

Информация за осъществявания добив на подземни богатства на територията на общината взета от публикувания от Министерство на енергетика – Регистър на действащите концесии за добив на подземни богатства (актуален към 12.03.2021 г.), е както следва:

- ✓ под № 74 - Находище Чешмата за група и вид подземни богатства: строителни материали – андезити, концесионер – Европът 2005 ООД;
- ✓ под № 321 - Находище Змиярника за група и вид подземни богатства:

- строителни материали – андезити, концесионер – АБ АД;
- ✓ под № 326 - Находище Клокотница за група и вид подземни богатства:
- ✓ строителни материални – мрамори, концесионер – АБ АД;
- ✓ под № 483 - Находище Чуките за група и вид подземни богатства: строителни материали – латитоандезити, концесионер – Артескос АД;

Точно местоположение и данни за концесионерите:

- ✓ Европът 2005 ООД, гр. Хасково, бул. „Съединение“ № 38;
- ✓ АБ АД, гр. Хасково, бул. „Съединение“ № 38;
- ✓ Артескос АД, гр. Пловдив, район „Северен“, ул. „Рогошко шосе“ № 36;

Съгласно информацията качена в Регистърът съдържа действащите концесии за добив на подземни богатства (актуален към 13.05.2021 г.) на територията на община Хасково концесиите за добив на подземни богатства (подземни богатства по чл.2, ал.1 от Закона за подземни богатства) са дадени в следната таблица:

Таблица № 9 Концесиите за добив на подземни богатства

№ по Ред	Партида по НКР №	Концесионер	Находище	Община	Група подземно богатство	Вид на подземното богатство	Срок на концесия	Дата на подписване на конц. договор	Дата на влизане в сила на договора	Решение на МС/Общински съвет №
76.	D - 00706	"Европът 2005" ООД, гр. Хасково, бул. „Съединение“ № 3	Чешмата	Хасково обл. Хасково	Строителни материали	Андезити	35 г.	17.03.2016 г.	24.03.2016 г.	854/03.11.2015 г.
483	D - 00152	"Артескос" АД, гр. Пловдив, гр. Пловдив, район „Северен“, ул. „Рогошко шосе“ № 36	Чуките	Хасково обл. Хасково	Строителни материали	Латитоандезити	20 г. + 15 г.	04.05.2001 г.	04.05.2001 г.	209/04.04.2001 г.
223	D - 00507	"АБ" АД, гр. Хасково, бул. „Съединение“ № 38	Змиярника	Хасково обл. Хасково	Строителни материали	Андезити	25 г.	17.03.2009 г.	17.03.2009 г.	781/10.12.2008 г.

IV.5.Административно-териториална характеристика

На територията на общината има 37 населени места с 35 кметства. Основен административен и политически център е град Хасково. Селата в общината представляват относително самостоятелни селища с изключение на село Момино, което

административно се отнася към село Криво поле. Урбанизираността на територията е съотношението между градско и селско население, което за община Хасково е 4:1, като в град Хасково живеят 75475 души, а в селата на общината 18960 души.

Три са по-големите села в общината с население над 1000 души: село Узунджово, село Войводово и село Малево.

Таблица № 10 Населени места, Община Хасково (HKV 34), Област Хасково(HKV)

КАТИ ¹ Тип	Наименование	ЕКАТТЕ	Категория	Надм. височина
HKV 34 - 00	гр. Хасково	77194	1	3
HKV 34 - 01	с. Александрово	00326	7	4
HKV 34 - 02	с. Брягово	06759	6	3
HKV 34 - 03	с. Войводово	11867	5	3
HKV 34 - 04	с. Вьгларово	12382	6	4
HKV 34 - 05	с. Гарваново	14550	6	3
HKV 34 - 06	с. Горно Големанци	15429	6	4
HKV 34 - 07	с. Горно Войводино	16729	7	5
HKV 34 - 08	с. Гълъбец	18232	6	5
HKV 34 - 09	с. Динево	21155	5	3
HKV 34 - 10	с. ДолноВойводино	22589	7	4
HKV 34 - 11	с. ДолноГолеманци	24949	6	3
HKV 34 - 12	с. Елена	27200	7	4
HKV 34 - 13	с. Зорница	31365	7	5
HKV 34 - 14	с. Клокотница	37321	6	4
HKV 34 - 15	с.Книжовник	37383	6	3
HKV 34 - 16	с. Козлец	37770	6	4
HKV 34 - 17	с. Копуш	38399	6	3
HKV 34 - 18	с. Корен	38580	6	3
HKV 34 - 19	с. Криво поле	39863	6	4
HKV 34 - 20	с. Любеново	44553	8	4
HKV 34 - 21	с. Малево	46293	5	3
HKV 34 - 22	с. Манастир	46992	7	3
HKV 34 - 23	с. Мандра	47055	6	4
HKV 34 - 24	с. Маслиново	47442	7	5
HKV 34	с. Момино		8	4
HKV 34 - 25	с. Николово	51682	7	5
HKV 34 - 26	с. Нова Надежда	51891	6	3
HKV 34 - 27	с.Орлово	53936	6	4
HKV 34 - 28	с. Подкрепа	57042	7	3
HKV 34 - 29	с. Родопи	62880	7	3
HKV 34 - 30	с. Стамболийски	68692	5	3
HKV 34 - 31	с. Стойково	69359	7	3
HKV 34 - 32	с. Текето	72182	6	4
HKV 34 - 33	с. Тракиец	72953	6	4
HKV 34 - 34	с. Узунджово	72085	5	3
HKV 34 - 35	с. Широка поляна	83288	7	5

КАТИ¹ - Композитен Административно-Териториален Индекс, Класификационният код за средната надморска височина на териториалната единица е едноразряден и има следните стойности: 1 - до 49 м; 2 - от 50 до 99 м; 3 -от 100 до 199 м; 4 - 200 до 299 м; 5 - от 300 до 499 м; 6 - от 500 до 699 м; 7 - от 700 до 999 м; 8- 1000 и повече метра

По групи населени места могат да се представят по следния начин в зависимост от категорията на населеното място:

- първа категория: Хасково;
- пета категория: Стамболийски, Узунджово, Малево, Динево, Войводово;

- шеста категория: Брягово, Вьгларово, Гарваново, Големанци, Гълъбец, Долно

Големанци, Клокотница, Книжовник, Козлец, Конуш, Корен, Криво поле, Мандра, Нова Надежда, Орлово, Текето, Тракиец:

- седма категория: Александрово, Горно Войводино, Долно Войводино, Елена, Зорница, Манастир, Маслиново, Николово, Подкрепа, Родопи, Стойково, Широка поляна;
- осма категория: Любеново и Момино

Курортни центрове

На територията на община Хасково като места за отдих се ползват: лесопарк “Кенана”, парк “Младежки хълм- Ямача”, Градска градина, градски паркове и детски площадки.

Новоизградени и добре поддържани спортни комплекси и съоръжения допълват възможностите за спорт за всички възрасти и интереси – хандбал, баскетбол, тенис, карате, скуош, спортни танци, футбол, скейтборд, фигурно пързаяне и много други. За тези, които обичат природата и не спортуват активно, градът предлага добри условия за колоездене:

Културно-спортен комплекс „Спартак”

Уникалното съоръжение е с капацитет от 3500 амфитеатрално разположени зрителски места и покрито сценично пространство от над 300 кв.м. Подходящо за провеждане на различни развлекателни и спортни прояви. През зимните месеци пред сцената на комплекса се изгражда ледена пързалка с площ от 600 кв.м., която привлича множество посетители. Тук тренира и детският хокеен отбор на Хасково.

Тенис кортове

Хасково предлага съвременна база за тенис и скуош сред спокойствието и чистия въздух на лесопарк Кенана. Тенис комплексът е разположен на площ от 17436 кв.м. Разполага със закрыта зала с два корта, с многофункционална настилка Green Set. В двуетажната масивна сграда от 450 кв. м. застроена площ има ресторант, скуош зала, 3 съблекални с бани и санитарни възли, възстановителен център - сауна с басейн. Откритата спортна база предлага седем тренировъчни червени корта. Професионални треньори се грижат за любителите на тениса от всяка една възраст, желаещи да изпитат удоволствие от този спорт, а заниманията се провеждат в индивидуални и групови форми. Спортният комплекс е проектиран с възможност за провеждане на международни състезания.

Комплекс "Дружба"

Зала за баскетбол: Игрище 30/17/15м, 1200 седящи места. Място за регионални, държавни и международни състезания по различни видове спорт.

Зала за борба: Площ 500 кв.м, размери 30/12/6м. Залата е оборудвана с 2 тепиха, обособен кът за физическа подготовка, бани, съблекални, санитарни възли, сауна. Отговаря на изискванията на Международната Федерация по борба.

Зала за вдигане на тежести: Размери 16/9,50/4м. В нея са разположени 8 подиума за вдигане на тежести и сауна. Тук се провежда тренировъчен процес на клубно и национално ниво.

Зала за силов трибой: Размери 17/9м. Оборудвана с 8 подиума, тренажъри за силов трибой.

Зала за фитнес: Площ 150 кв.м. Разполага със зала за аеробика, съблекалня, баня, солариум, масажен кабинет, кът за физическа подготовка.

Зала за карате: Площ 100 кв.м. Оборудвана е с татами. Разполага с баня и съблекалня.

Площадка за скейтборд

Намира се в лесопарк „Кенана” на площ от 18 600 кв.м. Оборудвана е със съвременни съоръжения за скейтборд и спортни колела BMX. Площадката е съобразена с изискванията на Световната скейтборд федерация.

Комплекс „Спартак”

Зала за хандбал: Площ 800 кв.м., размери 36/30/8,50м. Разполага с 350 места за зрители, 4 съблекални и бани. Подходяща е за състезания по тенис, футбол на малки вратички, подвижни игри и др.

Зала за бадминтон: Размери 30/16/8.50м, 100 места за зрители. Използва се за бадминтон и тенис. Разполага с 5 корта за бадминтон. Съоръжението отговаря на изискванията на Международната федерация по бадминтон.

Зала по джудо: Размери 10/14/2.50м. Разполага с кът за физическа подготовка. Оборудвана с татами.

Зала за тенис на маса: Площ 140 кв. м., 4 тенис маси.

Зала за бокс: Площ 140 кв.м. Разполага с ринг–маломерен за тренировки, уреди за специални тренировки на боксьори, баня, тоалетна и съблекалня.

Зала за карате: Площ 500 кв.м. Оборудвана е с татами за тренировки, съблекални и бани.

Ледена пързалка

Пред сцената на комплекс "Спартак" през 2006г. е изградена открита ледена пързалка с площ от 600 кв.м, която привлича много посетители през зимните месеци. Пързалката дава възможност едновременно на 200 желаещи да придобиват умения за фигурно пързаяне с помощта на инструктори. Тук тренира детският хокееен отбор на Хасково.

Зона за спорт и отдых "Авеню"

Разположена е на площ от 14 800 кв.м. Разполага с детска площадка и 4 игрища за футбол, волейбол, баскетбол, тенис.

Картинг писта

Пистата е едно от най-добрите съоръжения за картинг спорт на Балканите. Перфектно оборудваното и осветено трасе дава възможност за провеждане на състезания с международен ранг. Разполага със 700 седящи места, обособена бокс зона и паркинг.

Стрелбищен комплекс

Комплексът представлява едно иновативно, модерно място за професионалисти и любители на стрелбата. Тук са изградени полоси за стрелба с късо оръжие на дистанции 25 и 50 м. Изключително полезна за ловците е полосата за стрелба на 100 м с карабина. Стрелбището разполага и със стрелкова линия за бенчрест стрелба. Има две полоси за стрелба "Скейт" и система за стрелба "Трап". Комплексът разполага с всички видове оръжие.

Спортен компелкс "Юнак"

Разполага със зала по спортна гимнастика (28/14м), оборудвана с всички необходими уреди по спортна гимнастика, акробатика, голям батут и гимнастически ройтер. Откритата спортна база към комплекса има 3 игрища: за хандбал (44/23м), футбол (32/16м), футбол (44/24м).

Стадион "Хасково"

Обща площ от 30 декара. Има затревен футболен терен с размери 100/70м, спортна зала по обща физическа подготовка и бокс, 4 съблекални. Стадионът разполага с над 3000 седящи места за зрители.

Стадион "Младост"

Обща площ от 20 дка. Има затревено футболно игрище с размери 100/60м, лекоатлетическа писта с 4 коридора и сектори за хвърляния и скокове, спортна зала по борба с размери 25/10/5м, два борцови тепиха, 4 съблекални.

Разнообразието от обекти на спортната инфраструктура дават възможност за избор на различни видове спорт и концентрация на деца, занимаващи се със спорт от региона. Състоянието на голяма част от материално-техническата база на съоръженията и обектите е добро и оборудвано спрямо нуждите на трениращите в тях. Създадената зона за спорт и отдих „Авеню“ дава възможност за любителите спортисти, деца и ветерани спортисти. Здравословният начин на живот, възможностите за спортуване още от най-ранна детска възраст е от първостепенно значение за ММС и общинска администрация, която от своя страна е предоставила широк набор от спортни услуги в общността.

Туризмът е една атрактивна страна от живота в Хасково. Градът привлича туристи със своите забележителности и местоположение. Специфичната архитектура е също една от атракциите на общината. Съхранени са много от улиците в ориенталски стил, което навява спомени за живота от миналия век. Като допълнение, запазената стара градска част ще Ви очарова с Възрожденската си архитектура. В центъра на Хасково се намира най-старата джамия в страната, която привлича многобройни туристи. Освен тези най-важни забележителности, в града има много старинни къщи и обществени сгради, обявени за паметници на културата, които съхраняват неповторимия дух на хасковската история.

От Хасково туристите много лесно могат да стигнат до минералните извори в с. Минерални бани /на 17 км/, най-големия пазар за промишлени стоки в страната в гр. Димитровград /на 16 км/ или природозащитния център “Източни Родопи” в гр. Маджарово /на 60 км/. Намиращи се в непосредствена близост до Хасково, тези места предоставят възможност за приятни пътувания и забавление в региона.

В град Хасково се намира най-високата в света статуя на Света Богородица с Младенеца. Монументът е открит през 2003 г. с водосвет от митрополит Арсений, а само две години по-късно, с внушителните си 32,8 м. височина, е вписан в книгата „Световните рекорди на Гинес“, раздел „Религия“.

През 2009 г. влиза и в листата на Стоте национални туристически обекта на България под номер 72.

Само на няколко метра от Монумент „Света Богородица“, през 2010 г. е изградена, близо 30 метрова Камбанария. Тя бързо заема своето място в архитектурния ансамбъл, намиращ се в парк и Младежки хълм - Ямача, и се превръща в притегателна точка за жителите, гостите и туристите в града.

От Камбанарията се открива неповторима гледка към красивите градски пейзажи. Тя е разделена на три нива, а за да стигнат до последното, посетителите трябва да изкачат 135 стъпала. От там те най-добре могат да се насладят на невероятен панорамен изглед към Хасково.

На върха на Камбанарията са поставени осем камбани с различна големина. Общото им тегло е повече от 1 тон, а техния звън може да се чуе всеки ден точно в 12:00 и 18:00 часа.

В село Узунджово близо до Хасково се намира най-голямата селска църква в България. „Успение на Пресвета Богородица“ съчетава по един невероятен начин елементи, типични за исляма и християнството. Когато прабългарите идват по тези земи и се създава славянобългарска държава, християнството е прието за официална религия и на това място е направен малък храм „Света Богородица“. След като Турската империя завладява със сила българските земи през 1593 година на мястото на църквата е направена джамия. Според стари летописи тя е била част от голям керван сарай, който приличал на крепост. Останки от входа са запазени и днес. Направени са проучвания, които показват, че майстор Лалю е направил многото красиви лалета по стените на храма. В исляма лалето е един от символите на Аллах и по този начин творците изразявали своята любов към Всевишния. На купола на джамията имало разцъфнало лале, тичинките му се преплитали в кръстен знак. След Освобождението джамията е върната на българите и през 1906 година е превърната в християнска църква. През 2007 година е направена мащабна реконструкция и реставрация със средства на Община Хасково. Както е по канон, са вградени мощи на светците Свети Свети Кирик и Юлита. Открити са и два надписа на арабски от Средновековието. Единият гласи следното“ „...Височайши, комуто сме

задължени, комуто се подчиняваме, Щастливи защитнико. Нека благотелният съветник да бъде указващ пътя. Сърцето търси ненадейно Създателя.“

През османския период тук се е провеждал прочутия Узунджовски панаир, който е бил един от най-големите в Османската империя и най-голям в българските земи. Смята се, че панаирът възниква като пазарище около християнски храм (църквата "Св. Богородица"). Според австрийският историк Йозеф фон Хамер панаирът е основан през 1593 г. от Синан паша - велик везир по времето на султаните Мурад III и Мехмед IV. Минавайки край Узунджово Синан паша много харесал мястото, отпуснал 30 хиляди гроша от хазната и заповядал да бъдат построени кервансарай, джамия (върху разрушения християнски храм "Св. Богородица"), имарет и баня, а в селото ежегодно да се свиква панаир, който да продължава 40 дни. Панаирът се превърнал в център за търговия на едро с някои земеделски произведения като розово масло, с кожи и местни занаятчийски стоки - кожарски от Пловдив, Пещера, Охрид, килими от Сливен и Пирот, метални произведения от Габрово и Самоков, гайтани и конци от Карлово, Сопот, Калюфер, Пловдив. Цели еснафи в различни градове работили през годината, за да продават на панаира. Абаджийският еснаф в Стара Загора, например, който наброявал 45 дюкяна, изпращал голяма част от продукцията си на Узунджовския панаир. Наред с това Узунджово станал важно посредническо звено при вноса на европейски индустриални стоки в Османската империя. В „Цариградски вестник“ от 1849 година се съобщава, че „от веето време“ в панаира взимат участие търговци от „Мала Азия, Армения, Каръм, Россия, Лехия, Немско“.

Узунджовският панаир, освен голямата си заслуга за развитието на българските занаяти, има голямо стопанско значение за бубарството и лозарството, за разпространението на непознати дотогава култури (памук, тютюн и др.), на нови породи добитък. Узунджовският панаир е бил посещаван и от много български хайдути и революционери за закупуването на оръжие и боеприпаси. Сред тях са Васил Левски, Георги С. Раковски, отец Матей Преображенски, Бачо Киро, Хаджи Димитър и др. През 1860 г. тук се събират представители на 33 български града, които подписват изложение за решаването на църковния въпрос. Най-голяма слава Узунджовският панаир добива в края на XVIII и началото на XIX век, когато тук се събирали ежедневно над 50 000 купувачи и търговци от цялата Османска империя и най-различни кътчета на Европа. Традиционно, панаирът се провеждал ежегодно през септември, но датите му на откриване и общата продължителност се променят. Отначало продължавал 40 дни, в някои периоди се провеждал от 15 септември до 15 октомври. В началото на XIX век става 15-дневен и се разкривал преди гроздобер. През 1871 г. панаирът бил посетен от самия Левски, който дошъл да купи оръжие за тайния комитет. По онова време обаче тържището вече западало. За последен път Узунджовският панаир се провел през 1876 г. За негов наследник се смята Пловдивският панаир, създаден през 1893 г. от българското правителство за да възроди славата на своя именит предшественик.

В западните покрайнини на село Александрово, на около 20 км източно от град Хасково, се намира Александровската гробница, открита през 2000 г. при разкопки на могилата „Рошавата чука“ до с. Александрово, от екип археолози, ръководен от д-р Георги Китов (1943-2008). Гробницата е тракийска и е едно от най-значимите открития на българската археология.

Построена е през втората половина на IV век пр. Хр. Служила е за последен дом на богат тракийски владетел, чието име остава неизвестно.

Стенописите на гробницата са уникални и сравнително добре запазени. Архитектурата на гробницата също е впечатляваща. Височината на могилния насип на

Рошавата чука е 15 м, а диаметърът му надхвърля 70 м. Гробницата има коридор, дълъг 15 м, а входът ѝ е от изток. Гробницата в село Александрово е едно от най-големите съоръжения от този тип. Нейните стенописи са уникални по рода си. Те са из цялата гробница, в камерите, в коридора, в преддверието и представят различни сюжети.

Най-разнообразни са стенописите в кръглата камера – тя е изографисана в шест хоризонтални пояса с различна широчина, разположени един над друг. Повечето фрески изобразяват ловни сцени.

През 2009 г. в непосредствена близост до гробницата отвори врати Музеят на тракийското изкуство в Източните Родопи. В музея е изградено точно копие на Александровската гробница, което е достъпно за туристи, за разлика от оригинала. Чрез репликата се дава възможност на посетителите да се запознаят с един наистина уникален паметник на античното изкуство в Тракия. Музейният център „Тракийско изкуство в Източните Родопи” е един от най-модерните, отлично оборудвани и представителни в страната, а от 2011 г. е и част от Стоте национални туристически обекта на България.

IV.6.Социално-демографска характеристика

Демографията е наука за динамиката на човешката популация. Тя обхваща въпросите, свързани с големината, структурата и разпределението на населението. Наблюдава процесите на раждане, смърт, възпроизводство, миграция, застаряване. Установява зависимости при населението от гледна точка на образование, етническа идентичност, религия, социална принадлежност. Най-общо демографията е наука за населението. Предварително правим уговорката, че са използвани данните от Годишен доклад за 2019 година за наблюдение на изпълнението на ОПР за 2014 – 2020г.

НСИ информира, че Преброяването на населението и жилищния фонд е най-мощното изчерпателно статистическо изследване и един от основните източници за събиране на данни за броя и характеристиките на населението и жилищния фонд в страната.

Целта на преброяването е да осигури надеждна, изчерпателна и достатъчно детайлизирана по административно-териториални и териториални единици информация за населението и жилищния фонд в страната. Преброяването ще предостави данни за броя и структурата на населението по пол, възраст, образование, икономическа активност, професия, икономическа дейност и други демографски, социално-икономически и етнокултурни признаци.

Преброяването ще осигури и информация за броя и основните характеристики на сградния и жилищния фонд в страната, както и за жилищните условия на населението. Чрез преброяванията се осигуряват информационно потребностите на широк кръг от специалисти във и извън управлението, които в своята дейност се нуждаят от точна, изчерпателна и актуална демографска и социална информация за вземане на управленски решения и разработване на стратегии и конкретни национални и регионални икономически и социални политики и политики по опазване на околната среда.

Преброяването през 2021г. ще се осъществи по изискванията на българското законодателство:

- Закон за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година
- Закон за изменение и допълнение на Закона за преброяване на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 година

- Закон за статистиката

След обявяване на резултатите от преброяването за Община Хасково и Област Хасково през 2021г. следва да се актуализира в тази част ПООС и те да бъдат базата данни за бъдещия програмен период 2021-2028г.

Население на общината по населени места, градско и селско население

За периода от 2010 до 2019 г. няма съществени промени в подредбата на най-големите 20 общини в страната. През 2010 г. община Хасково е с по-голямо население от общините Перник и Велико Търново. През 2019 година е на 13 място по брой на населението.

Населението на общината към 31.12.2019 г. наброява 92 812 жители по настоящ адрес, което представлява 38 % от населението на областта, като се отбелязва запазване на съотношението от предходните години. В периода 2011 - 2019 г. населението на Общината намалява с 1 344 души.

Таблица № 11 Население на община Хасково

Година	2011	2014	2016	2019
Брой население	94 156	95 950	94 435	92 812

Източник: отдел "ГРАОН", Община Хасково

Таблица №12 Разпределение на населението по местоживее и населени места

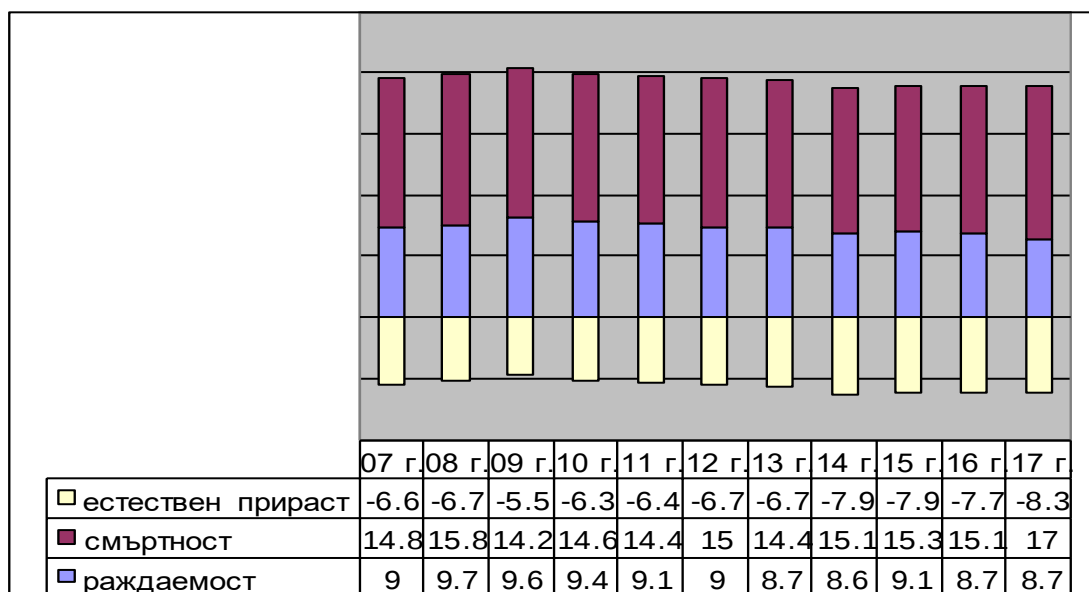
Населено място	Брой на населението към 31.12.2019 г. по постоянен адрес	Брой на населението към 31.12.2019 г. по настоящ адрес
гр. Хасково	94 123	74 205
с. Александрово	235	255
с. Брягово	491	542
с. Войводово	1 648	1 158
с. Вългарово	618	711
с. Гарваново	372	622
с. Големанци	783	498
с. Горно Войводино	262	205
с. Гълъбец	450	286
с. Динево	711	768
с. Долно Войводино	344	264
с. Долно Големанци	741	478
с. Елена	410	400
с. Зорница	810	287
с. Клокотница	532	651
с. Книжовник	481	523
с. Козлец	811	591
с. Конуш	677	747
с. Корен	357	361
с. Криво поле	936	959
с. Любеново	59	88
с. Малево	1 149	1 172
с. Манастир	256	225
с. Мандра	402	383
с. Маслиново	705	492
с. Момино	5	19
с. Николово	144	255
с. Нова Надежда	830	680

с. Орлово	449	449
с. Подкрепа	193	269
с. Родопи	109	160
с. Стамболийски	895	865
с. Стойково	169	184
с. Текето	560	395
с. Тракиец	641	646
с. Узунджово	1728	1723
с. Широка Поляна	735	296
Общо за Община Хасково	114 821	92 812

Източник: отдел "ГРАОН", Община Хасково

Съгласно информацията в ОПР, към 1.02.2011 г. 63 % от населението в община Хасково е в трудоспособна възраст, през 2014 – 61.3%, през 2016 г. този процент е 60,46%, докато през 2019 година този процент е 59,10 %. Продължава неблагоприятната тенденция за намаляване на дела на населението в трудоспособна възраст. Населението в трудоспособна възраст (50 503 души) оформя по-голямата част от работната сила, като населението над трудоспособна възраст представлява 30,50 %. Положително е, че поголемият дял от населението в общината е в трудоспособна възраст. Населението в тази група произвежда и консумира блага, осигурява постъпления в държавния и общинския бюджет под формата на осигуровки, данъци, такси и др.

Застаряването на населението води до повишаване на неговата средна възраст, която от 40.4 години през 2001 г. нараства до 43.9 години в края на 2019 година. Процесът на застаряване на населението се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 43.0 години, а в селата - 46.5 години.

Фигура 4. Раждаемост, смъртност, естествен прираст

Таблица № 13 Перинатална, неонатална, постнеонатална детска смъртност

	Перинатална ДС	Неонатална ДС	Постнеонатална ДС
2017 г.	7.3	1.97	2.97
2016 г.	4,9	6,4	3,5
2015 г.	10.6	2.8	3.2
2014 г.	15,3	3,7	1,6

2013 г.	10,4	1,9	0,5
2012 г.	15,3	3,7	1,6
2011г.	12,8	7,6	2,2
2010г.	13,4	0,8	9,6
2009г.	17,9	6,8	3,2
2008г.	13,0	7,0	2,6

Миграция

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Таблица №14 Естествено движение на населението през 2019 г. за област Хасково и за община Хасково

	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	всичко	момчета	момичета	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Област Хасково	1825	952	873	3787	1978	1809	-1962	-1026	-936
Община Хасково	719	370	349	1308	702	606	-589	-332	-257

Източник: Национален статистически институт, www.nsi.bg

Засилването на тенденцията за отрицателен механичен прираст в цялата страна важи и за механичното движение на населението в община Хасково и в цялата област. През 2019 г. в област Хасково са родени 1 825 деца, а в Община Хасково са 719 деца. В сравнение с предходната година броят им е съответно 1 819 деца и 675 деца, което представлява минимално увеличение на живородените деца.

Възрастова структура на населението

Към 31 декември 2019 г. населението на област Хасково е 225 317 души, и в сравнение с 2018 г. намалява с 2 824 души, или с 1.2%. Мъжете в областта са 109 971 (48.8%), а жените – 115 346 (51.2%), или на 1 000 мъже в областта се падат 1 049 жени.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2019 г. в област Хасково е 130 561 души, което е 57.9% от населението на областта, като мъжете са 69 728, а жените – 60 833. Броят на трудоспособното население в областта през 2019 г. намалява с 2 347 души, или с 1.8% спрямо предходната година.

Населението в над трудоспособна възраст е 59 903 души, което представлява 26.6% от общото население в областта.

Средната възраст на населението в областта в края на 2019 г. е 44.9 години, при средна възраст за страната 43.9 години. При мъжете средната възраст е 43.0, а при жените – 46.6 години. Средната възраст на населението в градовете е 43.7 години, а в селата – 48.0 години.

IV.7.Социално-икономически

Средно-годишен доход на човек от населението, сравнение със средното за страната

Брутният вътрешен продукт е един от най-важните показатели, по който се определя растежа на една икономика и представлява общото количество стоки и услуги, произведени в дадена страна за определен период от време.

Хасково е областта с най-нисък БВП на човек от населението в Южна България след Сливен, като през 2018 г. той е едва 8,5 хил. лв./човек от населението. Икономическият растеж е сходен със средния за страната. Средната годишна брутна заплата е петата най-ниска в страната – едва 9,6 хил. лв., а чак през 2018 г. годишният и`рът изпреварва средния за страната.

Благодарение на относително благоприятните условия на пазара на труда доходите на домакинствата през 2018 г. са близки до средните за страната – средно 5678 лв./лице от домакинство годишно при 6013 лв. за страната. Индикаторите за бедност и социално изключване обаче дават основание за притеснение – близо 30,9% от населението е под националната линия на бедност за 2019 г. при 22,6% средно за страната, а 23,8% живеят с материални лишения при 19,9% средно за България.

Размер на средната работна заплата

Средната заплата в Хасковско е с 366 лв. по-ниска от тази за страната. По размер на средната месечна работна заплата през четвъртото тримесечие на 2020 г. област Хасково заема 21 място сред 28-те области в страната, сочат данните на Териториално статистическо бюро – юг при Националния статистически институт.

С най-висока средна заплата е София – 1 959 лв., а с най-ниска област Благоевград – 948 лв. За периода средната заплата за страната е 1 437 лв. – с 366 лв. по-висока от тази за област Хасково.

През четвъртото тримесечие на 2020 г. средната заплата нараства спрямо третото тримесечие с 5.1% като достига 1 071 лв. За обществения сектор тя е 1 427 лв., а за частния – 943 лв.

Средната брутна заплата в Хасковска област за октомври 2020 г. е 1 110 лв., ноември – 1 038 лв. и декември – 1 064 лв.

Наетите по трудово и служебно правоотношение са в зависимост от търсенето на пазара на труда.

Относителен дял на разходите за заплащаните такси за услуги по третиране на отпадъците и ВиК от средногодишните доходи

Община Хасково след направен анализ отчита, че разходите за предоставяне на услугите ежегодно нарастват, като нараства и размера на отчисленията, които се правят по силата на чл.64 от ЗУО - за обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци. Община Хасково не разполага с депо за депониране на строителни отпадъци. Те се оползотворяват за запълване на негативни релефни форми на територията. Така през 2019 г. техният размер е 57 лв. /при 45 лв. през 2018 г. и 40 лв. през 2017 г./ на тон депониран отпадък, а през 2020 г. техният размер беше заложен да бъде 95 лв. на тон депониран отпадък. С Държавен вестник бр.26/22.03.2020г. /извънреден/ бяха обнародвани промени в Наредба за изменение и допълнение на Наредба №7 от 2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци. В единствения параграф на изменението е

посочено, че отчисленията за депониране за 2020г. ще бъдат 69лв./т.; и за 2021г. – 82 лв./т; и за 2022г. и за всяка следваща година – 95 лв./т.

Продължаващата тенденция на увеличение на размера на отчисленията по чл.64 от ЗУО и увеличаването на минималната работна заплата са основните причини за нарастването на разходите от такса за битови отпадъци, които се депонират в депото, съгласно чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците се заплащат отчисления в РИОСВ –Хасково, като комулираните средства могат да се използват единствено от Община Хасково за рекултивация, изграждане на нови клетки и др.дейности свързани с отпадъци.

През 2021г. е изпълнено изграждане на 2-ра клетка за депониране на отпадъци в Регионално депо - с. Гарваново на стойност близо 2 583 000 лв. без ДДС.

Изпълнението на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване от града и селата в общината, както и миене и метене в града се изпълнява по сключени договори с изпълнители, които са определени по реда на ЗОП и заложените средства са съгласно план-сметката за 2021.

Увеличението на средствата за дейностите по чистотата, се отнася за експлоатацията на Регионалния център за третиране на неопасни отпадъци в землището на с. Гарваново. В РЦТНО функционират инсталация за сепариране и производство на RDF-гориво, инсталация за компостиране и депо за неопасни отпадъци. За количествата отпадъци, които се депонират в депото, съгласно чл.60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците се заплащат отчисления в РИОСВ –Хасково, като комулираните средства могат да се използват единствено от Община Хасково за рекултивация, изграждане на нови клетки и др.дейности свързани с отпадъци.

Именно въз основа на анализите и направените изводи, Общинският съвет Хасково от заседание на Общинския съвет, проведено на 18.12.2020г. е приел следното РЕШЕНИЕ №241на основание **чл.21, ал.1, т.7 и чл.21, ал.2 от ЗМСМА**, във връзка с **чл.6, ал.1, б. „а“**, във вр. с **чл.62 и чл.66 от ЗМДТ и чл.16** от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Хасково, Общински съвет– Хасково.

І. Одобрява План-сметка за необходимите разходи за услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци; третиране на битови отпадъци в съоръжения и инсталации в депо; поддържане чистотата на териториите за обществено ползване на територията на община Хасково за 2021 година.

Таблица №15 План-сметка за приходите и разходите от такса битови отпадъци по чл.66 от ЗМДТ за 2021г.

№		2021 год. в лева
ПРИХОДИ		
	Такса битови отпадъци	9 600 000
	Натрупани отчисления по чл. 64 от ЗУО	1 974 260

	Преходен остатък от предходни години	1 340 442
	Общо приходи	12 914 702
РАЗХОДИ		
I. Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за транспортирането им и осигуряване на съдове за събиране на битовите отпадъци		2 628 000
I.1.	Сметосъбиране и сметоизвозване в град Хасково	2 135 000
I.2.	Сметосъбиране и сметоизвозване села	470 000
I.3.	Съдове за събиране на битови отпадъци	23 000
II. Третиране на битови отпадъци, необхванати в управлението на масово разпространените отпадъци, както и проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци и/или други инсталации или съоръжения за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци		5 947 302
II.1	Експлоатация на Регионален център за третиране на неопасни отпадъци в землището на с. Гарваново	1 322 000
II.2	Инженеринг – проектиране, строителство, авторски надзор и строителен надзор на „Втора клетка за отпадъци в Регионален център за третиране на неопасни отпадъци в землището на с. Гарваново, Община Хасково” – ПИ № 14550.305.521 в землището на с. Гарваново, община Хасково	1 974 260
II.3	Актуализации на програми за управление на отпадъците и за опазване на околната среда и актуализация на инструкции и изискуеми документи по условията от комплексно разрешително № 356- Н1/2012 г.	36 000
II.4	Почистване на нерагламентирани сметища на територията на община Хасково	35 990
II.5	Отчисления по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците	1 800 000
II.6	Закриване, включително биологична и техническа рекултивация на Клетка 1 (стара) в РЦТНО в землището на с. Гарваново	779 052
III. Поддържане на чистотата на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места и селищните образувания в общината, предназначени за обществено ползване		3 550 000
III.1	Дейност 623 "Чистота" в ОП "Екопрогрес"	1 700 000
III.2	Метене	973 000
III.3	Миене	185 000
III.4	Снегочистване	432 000
III.5	Почистване и противоепидемични мерки на териториите за обществено ползване в община Хасково	260 000

IV. Самоначислено ДДС съгл. чл. 163а от ЗДДС		789 400
Общо разходи		12 914 702

II. Определя размера на таксата за битови отпадъци за 2021 г., както следва:

1. За населението на гр. Хасково и за жилищата на предприятия – в размер на 3.50 ‰ /промила/ върху данъчната оценка на недвижимите имоти, като по видове услуги таксата е както следва:

- за събиране и транспортиране на битови отпадъци – 1.3 ‰;
- за третиране на битови отпадъци, поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци, както и за отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО – 1.2 ‰;
- за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване – 1 ‰.

2. За населението и за жилищата на предприятия в IV зона и местностите „Кенана“, „Куба“ и „Туристическа хижа“ – в размер на 3.50 ‰ /промила/ върху данъчната оценка на недвижимите имоти, като по видове услуги таксата е както следва:

- за събиране и транспортиране на битови отпадъци – 1.5 ‰;
- за третиране на битови отпадъци, поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци, както и за отчисления по чл.60 и чл.64 от ЗУО – 1 ‰;
- за поддържане чистотата на териториите за обществено ползване – 1 ‰.

3. За населението и за жилищата на предприятия в V зона – в размер на 2.00 ‰ /промила/ върху данъчната оценка на недвижимите имоти, като по видове услуги таксата е както следва:

- за събиране и транспортиране на битови отпадъци – 1 ‰;
- за третиране на битови отпадъци, поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци, както и за отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО – 1 ‰.

4. За населението в селата в Община Хасково – в размер на 5.00 ‰ /промила/ върху данъчната оценка на недвижимите имоти, като по видове услуги таксата е както следва:

- за събиране и транспортиране на битови отпадъци – 3 ‰;
- за третиране на битови отпадъци, поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци, както и за отчисления по чл. 60 и чл. 64 от ЗУО – 2 ‰.

5. За всички нежилищни имоти на предприятия, както следва:

5.1. Когато в установения срок не е подадена декларация по чл.18, ал.5 от Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Хасково, деклариран е по-малко от необходимия му брой от съответния вид съдове за битови отпадъци или когато не може да се установи броя на използваните съдове, се заплаща годишна такса в размер на 13 ‰ /промила/ върху по-високата стойност от данъчната оценка и отчетната стойност на недвижимите имоти, по видове, както следва:

- Събиране на битови отпадъци и транспортирането им до инсталации и съоръжения за транспортирането им – 8,0 ‰/промила/;

- Третиране на битови отпадъци в съоръжения и инсталации/поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци, както и за отчисления по чл.60 и чл.64 от ЗУО/ –3,0‰/промила/;

- Поддържане на чистота на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания в общината – 2,0 ‰/промила/.

5.2. В зависимост от вида и броя на декларираните съдове за изхвърляне на битови отпадъци на предприятията - размера на таксата е както следва:

За събиране и транспортиране на битови отпадъци:

- за кофа 110 л. - 550 лв.;
- за контейнер тип „Бобър“ - 1 560 лв.;
- за контейнер с обем 4 м.³ - 1 560 лв.

За третиране на битови отпадъци, поддържане и експлоатация на депа за битови отпадъци, както и за отчисления по чл. 60 и по чл. 64 от Закон за управление на отпадъците – в размер на 0.5‰ /промила/ върху по-високата стойност от данъчната оценка и отчетната стойност на недвижимите имоти.

За поддържане чистотата на териториите за обществено ползване – в размер на 3 ‰ /промила/ върху по-високата стойност от данъчната оценка и отчетната стойност на недвижимите имоти.

През 2020г. за **обект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в град Хасково“** са предоставени 732 500 лева от капиталовите разходи на МРРБ, Програма „Устройство на територията, благоустройство, геозащита, водоснабдяване и канализация“.

Тези средства са използвани целево за „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в Хасково“ за следните обекти:

- Обособена позиция 1: Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в района между бул. “Съединение“, бул. “Раковски“ и ул. “Климент Охридски“.
- Обособена позиция 3: Подобект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в участък по бул. “Съединение“, от Областна пътно управление до шахта, намираща се зад читалище „Заря“; подобект „Изместване на хранителен водопровод от ул.“Панорама“ за кв. “Младежки хълм“, в района на стадион „Хасково“.
- Обособена позиция 5: „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в района между ул. “Стара планина“, ул. “Кавала“ и бул. “България“.

За обект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на град Хасково“ има проведена обществена поръчка и избрани изпълнители. Работата по изпълнение на проекта ще започне в началото на следващата година при подходящи метеорологични условия.

Община Хасково през 2019г. е отчела дейността си за изпълнение на мерките, свързани с:

Осигуряване на достатъчно количество и качество вода за населението:

Изградено е дублирането на 3 бр. кладенци в обсега на водоайна зона Източна зона,

по ул. Пловдивска, гр. Хасково.

Изграждане дублирането на 1 бр. кладенец в обсега на вододайна зона Узунджово.

Изграждане на напорен водопровод до водоем 30 000 м³ с дължина 1500 м, по ул. „Пловдивска“ (Старо Пловдивско шосе), гр. Хасково.

Изграждане на нов водопровод от Източна зона до водоем 4000 м³ с дължина 600м, по ул. „Бачо Киро“, гр. Хасково

Осигуряване добро състояние на повърхностните и подземни води:

Изграждане на канализация за отпадни води, с два клона и възстановяване на уличното платно на ул. „Враца“ в кв. „Хисаря“, гр. Хасково.

Отводняване парк “Куба” – гр. Хасково.

Проект за Реконструкция на корекцията и възстановяване на проводимостта на река Хасковска – участък „Запад“ е изготвен и се търси финансиране.

За предотвратяване на наводнения Община Хасково предприема необходимите мерки за осигуряването на проводимостта на реките. Коритата на река Хасковска преминаваща през град Хасково в участъка от моста до Елба Бетон (запад) до моста на бул. “Васил Левски” (изток) и коритото на река Бели кладенец в участъка от моста на бул. “Освобождение” (запад) до моста на бул. “Васил Левски” (изток) се почистват по дейност метене за гр. Хасково, като се извършва почистване от блатна растителност и наноси.

Условия за депонирането на отпадъци.

За периода от 01.01.2011г.до 28.02.2020г.количествата депонирани неопасни отпадъци и заплатени отчисления за депониране, съгласно чл.60 и чл.64 от ЗУО по данни на РИОСВ-Хасково за Община Хасково са:

- количество депонирани неопасни отпадъци(тона):230542015;
- постъпили отчисления по чл.60 ЗУО:698542.300лв.;
- постъпили отчисления по чл.64 ЗУО: 5932238.450лв.;
- размер на отчисленията по чл.60 (лв/тон):3.03;
- Община Хасково няма оставащи суми за постъпване по чл.60 и чл.64;
- изразходвани средства:2 078 833.58 лв.

IV.8.Инвестиции

Основен приоритет на Общинска администрация – Хасково е създаването на условия за насърчаване на местни и чуждестранни инвестиции, което да доведе до разкриване на нови работни места и подобряване на жизненият стандарт на населението.

Инвестиционната програма на град Хасково представлява средносрочен документ за реализацията на ИПГВР, разработен за финансовата рамка 2014-2020 г., за изпълнение на местните политики за устойчиво градско развитие.

Тематичните цели са свързани с:

- Подпомагане на преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори;
- Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на резултатната ефективност;
- Насърчаване на социалното приобщаване , борба с бедността и всяка форма на

дискриминация;

- Инвестиции в образованието, обучението, включително професионално обучение за придобиване на умения и ученето през целия живот.

Концентрация на икономически дейности.

Основни индустрии в община Хасково са: преработваща промишленост, производство на машинни части, мебелна промишленост, тютюнева промишленост, хранително-вкусова промишленост, винопроизводство, шивашка промишленост. Община Хасково е един от основните центрове на българското машиностроене за хранително-вкусова промишленост.

На територията на община Хасково има значителен брой фирми, които работят в сферата на преработката на месо, мляко и др. - различни млекопреработвателни предприятия, многобройни фирми за месо и месопреработка, които изкупуват животинската продукция от производителя и я предлагат във вериги местни магазини и др.

Наличие на инвестиционен интерес.

Град Хасково е сред големите промишлени центрове в района. Инвестиционния интерес е висок. Град Хасково е утвърден общински и областен административен център. Той е важен икономически център в Южен централен район за планиране и център на областта.

Наличие на свободни (неусвоени или изоставени) терени в границите на зоната.

В ИЗ са налични общински терени, които могат да бъде използвани за бизнес инициативи, финансирани, чрез публично частни партньорства (ПЧП) или други инвестиционни фондове. Те са изключително подходящи за развитие, поради наличието на отлични по функционално предназначение територии и наличие на добра инфраструктура. За съжаление тези територии към момента не са оползотворени ефективно.

Към отчетния период, изпълнени, приключени и отчетени са следните проектни предложения:

- „Подобряване на образователната инфраструктура чрез реконструкция/ремонт, обновяване и въвеждане на мерки за енергийна ефективност в училища и детски градини в град Хасково“.
- „Подобряване на градската среда чрез благоустрояване на междублокови и вътрешно-квартални пространства и изграждане на достъпна архитектурна среда в град Хасково“.
- В процес на изпълнение са следните проектни предложения:
- „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност на сграда на Областна администрация Хасково“.
- „Въвеждане на мерки за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в град Хасково“.
- „Интегриране на маргинални общества чрез изграждане на социална инфраструктура в град Хасково“.
- „Рехабилитация и реконструкция на подход към монумент „Св. Богородица“. Проектът е от резервния списък с индикативни обекти Приложение №2 към ИП.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ: ОКОЛНА СРЕДА

Зоната с потенциал за икономическо развитие се оценява със средна степен за нарушаване на екологичните параметри.

Наличие на техническа инфраструктура, нуждаеща се от обновяване, рехабилитация или реконструкция.

Водоснабдяване. В зоната няма изградена отделна водопреносна мрежа. Двата водопровода, захранващи изградените предприятия и търговски вериги са стоманени и амортизирани. Необходимо е да се изгради водопреносна мрежа с по-малки диаметри, която да обслужва бъдещото развитие на зоната.

Канализация. В ИЗ няма изградена канализационна мрежа и всички обекти са със собствени пречиствателни съоръжения. В близост минава колектор до пречиствателната станция за отпадни води и е добре да се изгради канализационна мрежа, която да обслужва имотите и да се заusti в колектора.

V. ЕКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

В основата на устойчивото развитие за община Хасково е опазването на природата и околната среда. Общината провежда системно политика за подобряване на компонентите на околната среда, защита на природата и популяризиране на биологичното разнообразие. Естественото разнообразие и силно изразената съхраненост на природните дадености допринасят за опазване на околната среда. Грижата за опазване на въздуха, водата, почвата, защитените територии и биологичното разнообразие се изразява в непрекъснатия контрол от страна на общината, институциите и гражданите и създаване на нетърпимост към нарушаване на природата. Анализът на състоянието на компонентите и факторите на околната среда е извършен на база данни и информация, последните отнасящи се до компонентите и факторите на околната среда предоставени от Община Хасково, от други ведомства и организации. Екологичната характеристика се измерва чрез следните природни компоненти:

V.1. Състояние на атмосферния въздух

Качеството на атмосферния въздух в община Хасково, съответно нивата на концентрациите на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата, е в зависимост от редица фактори, оказващи влияние върху разсейването или задържането на замърсителите в атмосферния въздух, като местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите, както и от метеорологичните фактори, като посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и други.

Основните източници на емисии в приземния атмосферен слой най-често могат да са от секторите промишленост, битово отопление и транспорт.

В община Хасково, въпреки очертаващата се тенденция за подобряване на качеството на атмосферния въздух през последните няколко години, през 2020 г. продължават да са превишени нормите за съдържание на ФПЧ_{10} в атмосферния въздух през зимния период. В тази връзка съгласно изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух община Хасково е разработила и изпълнява специализирана секторна Програма за качество на атмосферния въздух: „Програма за намаляване на емисиите фини прахови частици (ФПЧ_{10}) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на територията на община Хасково за периода 2021-2024 г.“

Съгласно чл. 27, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, програмата за КАВ на община Хасково и плана за действие към нея са неразделна част от общинската Програма за опазване на околната среда.

Целта на програмата за КАВ на община Хасково за периода 2021-2024 г. е достигане на установените норми и по-нататъшно съответствие за всички контролирани замърсители на територията на Общината, чрез намаляване на емисиите на ФПЧ_{10} и ПАВ, като най-проблемни замърсители, за които не са постигнати нормите към 2019 г.

Към програмата се изпълнява и план за действие по съответните замърсители, указващ мерките, които трябва да бъдат предприети в най-кратки срокове с оглед намаляването на емисиите на ФПЧ_{10} и ПАВ и като следствие намаляването на риска за здравето на населението и подобряването на състоянието на атмосферния въздух.

Мерките в плана за действие към програмата за КАВ са разпределени в няколко

групи за целево намаляване на емисиите от източниците, както следва:

- общински, туристически, търговски и други обекти;
- битово отопление;
- транспорт;
- поддържане чистотата на улични платна и пешеходни зони;
- строителни и нерегламентирани дейности;
- взаимодействие с гражданското общество;

В съответствие с извършената инвентаризация на източниците на емисии в програмата на община Хасково за намаляване на емисиите фини прахови частици (ФПЧ₁₀) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) за периода 2021-2024 г., разпределението на емисиите на ФПЧ₁₀ по сектори в проценти за 2018 г. е:

- битово отопление- 97.73%;
- транспорт- 2.08%;
- общински сгради- 0.14%;
- индустрия- по-малко от 0.01%.

Битовото отопление има дял в емисиите на ПАВ над 99%, а останалите сектори имат незначителен дял от под 1%.

От тези данни може да се направи извод, че основните източници на емисии в атмосферния въздух в община Хасково са уредите за битово отопление изгарящи твърди горива- дърва и въглища, като значително по-малко влияние имат транспортните средства, а общинските сгради и промишлените източници имат незначително влияние.

В община Хасково функционира едно промишлено предприятие с по-големи и измерими в килограми годишно емисии на ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух- „Каменица“ АД, което е с емисии в рамките на 15 кг/г, което не може да оказва съществено влияние върху качеството на въздуха.

Няколко други промишлени предприятия в гр. Хасково, като „Дерони“ АД, „Милки Груп Био“ ЕАД, „Крес Балкански“ ООД и „ВиК“ ЕООД, експлоатират водогрейни котли за собствени нужди, но използват екологично гориво- природен газ и нямат принос към емисиите на ФПЧ₁₀.

Норми за качество на атмосферния въздух

Приложимите норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух, определени от европейските директиви, са напълно въведени в националното законодателство в следните наредби:

- Наредба №12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух определя нормите за SO₂, NO₂, ФПЧ, Pb, CO, O₃ и бензен;
- Наредба № 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух определя нормите за As, Cd, Ni и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух.

Съгласно Приложение № 1 към чл.3 от Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. са

определени следните норми за замърсители в атмосферния въздух:

- за ФПЧ₁₀- средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве (СДН) от 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, която не може да бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година;
- за ФПЧ₁₀- средногодишна норма (СГН) за опазване на човешкото здраве от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- за ФПЧ_{2,5}- средногодишна норма от 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (от 2010 г.), от 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (от 01.01.2015 г.) и от 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (от 01.01.2020 г.);
- за серен диоксид (SO_2)- средночасова норма от 350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, която не може да бъде превишавана повече от 24 пъти в рамките на една календарна година;
- за серен диоксид (SO_2)- средноденонощна норма от 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, която не може да бъде превишавана повече от 3 пъти в рамките на една календарна година;
- за азотен диоксид (NO_2)- средночасова норма (СЧН) от 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, която не може да бъде превишавана повече от 18 пъти в рамките на една календарна година;
- за азотен диоксид (NO_2)- средногодишна норма от 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- за въглероден оксид (CO)- норма за опазване на човешкото здраве от 10 mg/m^3 (максимална 8-часова средна стойност в рамките на денонощието);
- за озон (O_3)- краткосрочна целева норма (КЦН) от 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, която не може да се превишава в повече от 25 дни на календарна година, осреднено за тригодишен период (максимална 8-часова средна стойност в рамките на денонощието);
- за озон (O_3)- дългосрочна целева норма (ДЦН) от 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (максимална 8-часова средна стойност в рамките на денонощието);
- за озон (O_3)- праг за информиране на населението (ПИН) от 180 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (средночасова норма);
- за озон (O_3)- праг за предупреждаване на населението (ППН) от 240 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (средночасова норма);
- за бензен- средногодишна норма от 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Съгласно Приложение № 1 към чл.3 от Наредба № 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух, за полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) е определена следната целева норма, която съгласно европейското законодателство страните-членки трябва да се стремят да постигнат средногодишна целева стойност за бензо(а)пирен от 1 ng/m^3 .

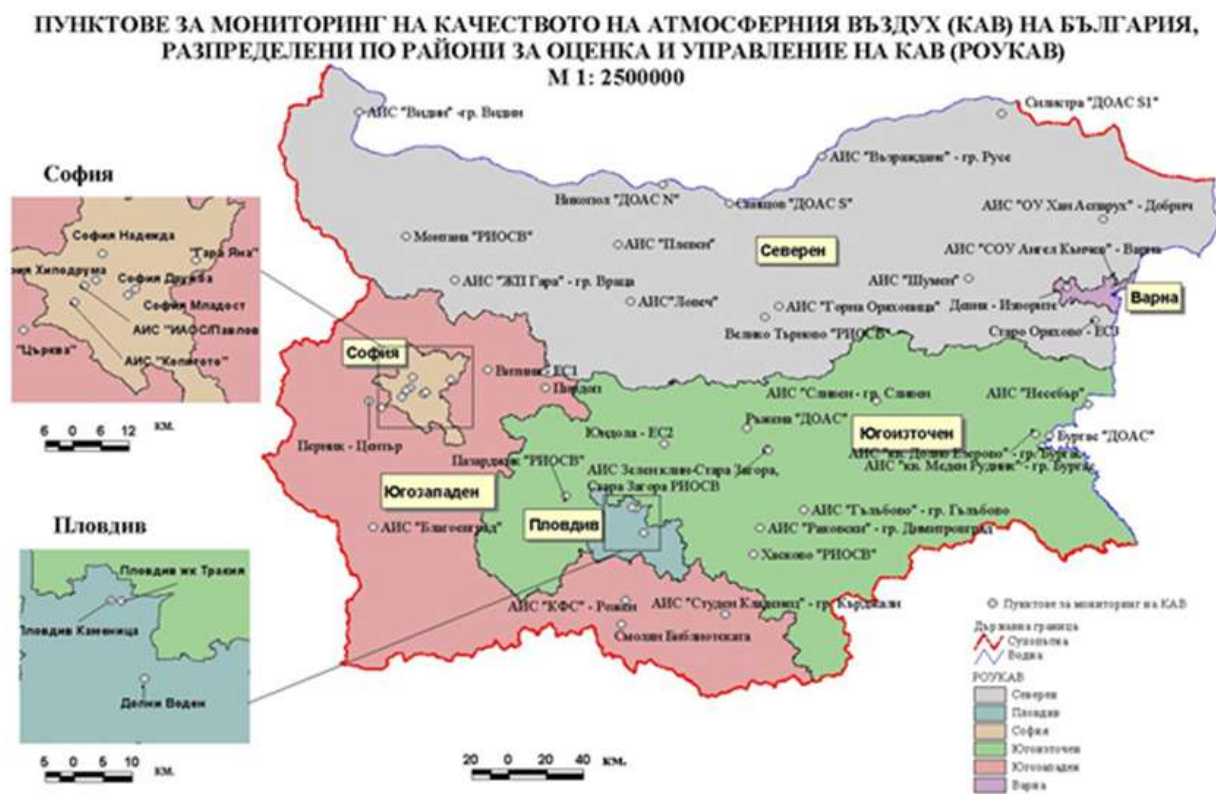
Мониторинг на качеството на атмосферния въздух

Качеството на атмосферния въздух се следи, чрез измервания в стационарни пунктове за мониторинг или измервания с мобилни автоматични станции.

Съгласно Закона за опазване на околната среда пунктовете за мониторинг от Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух се изгражда и поддържа от ИАОС към МОСВ.

Видът и местоположението на пунктовете са докладвани на национални ниво към компетентните европейски институции и данните от тях се използват на европейско и национално ниво за оценка на съответствието на качеството на атмосферния въздух с изискванията на европейското и съответно национално законодателство.

На следващата карта са представени пунктовете за мониторинг на качеството на атмосферния въздух от Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух на България:

Фигура 5. Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух

В съответствие с изискванията на законодателството Р. България е разделена на шест района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) – Столичен, Пловдив, Варна, Северен/Дунавски, Югозападен и Югоизточен, които се анализират в рамките на националната система за мониторинг на околната среда, подсистема „Качество на атмосферния въздух“.

Националната система за мониторинг на околната среда извършва оценка на качеството на атмосферния въздух (КАВ) върху територията на страната, разделена на 6 Района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух, включващи общо 48 стационарни пункта.

На територията на община Хасково, като част от НАСЕМ функционира градски фонов пункт за мониторинг с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“, в който се измерват концентрациите на ФПЧ_{10} , ПАВ, серен диоксид (SO_2), азотни оксиди (NO_x) и кадмий (Cd) в атмосферния въздух.

Пункт „РИОСВ-Хасково“ работи пет дни в седмицата, като се извършват по четири пробонабирания (едночасови) в светлата част на денонощието. Това не се отнася за показателите ФПЧ_{10} , кадмий и ПАВ, за които пробовземането е с продължителност 24 часа. При възникване на инциденти (аварии, пожари, влошени климатични условия и т. н.), които могат да доведат до влошаване качеството на атмосферния въздух се преминава в ускорен график на пробонабиране.

Приложимите данни за извършването на пълен анализ на КАВ в община Хасково по

регистрираните стойности в пункт за мониторинг „РИОСВ-Хасково“ за основните замърсители за последните три години в периода 2018-2020 г. са представени и анализирани за всеки замърсител в точките по-долу.

Замърсяване с ФПЧ_{10}

Фините прахови частици, определяни основно като ФПЧ_{10} и $\text{ФПЧ}_{2.5}$, представляват пренасяни по въздуха твърди частици, които се задържат за определено време във въздуха, в зависимост от атмосферните условия.

За ограничаване на замърсяването на въздуха с фини прахови частици и предотвратяване на негативното въздействие върху човешкото здраве, съгласно Приложение 1 към чл.3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г., Таблица 2, са определени норми за концентрациите на ФПЧ_{10} и $\text{ФПЧ}_{2.5}$ в атмосферния въздух.

Съгласно Приложение 1 към чл.3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г., Таблица 2, за ФПЧ_{10} са определени норми:

- средноденоношна норма за опазване на човешкото здраве (СДН) – $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (не трябва да бъде превишавана повече от 35 пъти в рамките на една календарна година);
- средногодишна норма за опазване на човешкото здраве (СГН) – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Съгласно Приложение 1 към чл.3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г., Таблица 2, за $\text{ФПЧ}_{2.5}$ са определени следните норми:

- средногодишна норма (СГН) за опазване на човешкото здраве – $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Като наблюдавани концентрации на замърсители в община Хасково може да се обобщи, че основен замърсител се явява ФПЧ_{10} .

Преките източници на емисии на ФПЧ_{10} в атмосферния въздух на територията на община Хасково могат да се обобщят в няколко сектора:

- битово отопление;
- транспорт;
- промишленост.

В община Хасково е преобладаващо влиянието върху качеството на атмосферния въздух на емисиите от изгарянето на твърди горива за битово отопление, следвани от емисиите от транспортните средства, а емисиите от промишлеността и другите източници са незначителни.

Замърсяването с ФПЧ_{10} има ясно изразен сезонен характер. Превишенията на нормата за ФПЧ_{10} се наблюдават предимно през зимния период, поради използване на твърди горива в битовото отопление, в допълнение към целогодишните емисии от транспортните средства.

Допълнителен принос към замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици оказва и влиянието на неблагоприятните климатични условия като наличие на дни с мъгли, продължителното време с ниска скорост на вятъра и продължителни засушавания, които затрудняват бързото разсейване на натрупаните твърди частици в атмосферния въздух.

По отношение на замърсяването на въздуха с ФПЧ₁₀ в следващите таблици може да се види и тенденцията на регистрираните резултати за средногодишна концентрация и брой превишения в пункта за мониторинг- „РИОСВ-Хасково“ за последните три години в периода 2018-2020 г.:

Таблица № 17 Данни за ФПЧ₁₀- пункт с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“

<i>Година</i>	<i>Максимална средноденонощна концентрация ФПЧ₁₀, µg/m³, (норма- 50 µg/m³)</i>	<i>Средногодишна концентрация ФПЧ₁₀ (норма- 40 µg/m³)</i>	<i>Брой превишавания (допустими 35 бр.)</i>
2018	180.2	35.3	62
2019	119.8	29.1	36
2020	117.1	36.1	52

На основата на показаните резултати от измерванията в община Хасково се констатира, че с изпълнението на прилаганите мерки за намаляване нивото на ФПЧ₁₀ и ПАВ и подобряване на КАВ не са постигнати очакваните резултати и не е постигнато съответствие с нормативно установената стойност за допустим брой превишения на средноденонощната норма за ФПЧ₁₀ от 50 µg/m³.

Следва да се отчете, че за 2018 и 2019 г. е постигната нормата за средногодишна концентрация на ФПЧ₁₀, а през 2019 г. броят на превишенията на средноденонощната норма е намален значително до 36 бр., само с едно повече от нормативни допустимите, в сравнение с 62 бр. през 2018 г.

Междувременно само за първото тримесечие на 2020 г. са натрупани 30 превишения и още до края на месец март почти е изчерпана възможността за спазване на нормата за брой превишения през годината. С добавяне на превишенията през второто и четвъртото тримесечие на 2020 г. (през третото тримесечие няма превишения), броят на превишенията за годината надхвърля тези през предходната година и достига до 52 бр., а средногодишната концентрация е по-висока от тази през предходните две години.

Данните показват несъответствие с нормативните изисквания по показател ФПЧ₁₀. Такова съответствие следва да бъде постигнато през следващите няколко години в периода до 2024 г. с актуализираната програма за КАВ и план за действие на община Хасково, която следва да доведе до допълнително намаляване на емисиите на ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух и намаляване на средногодишната концентрация и като следствие намаляване на превишенията на средноденонощната норма до под 35 бр. на година.

Замърсяване с полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ)

Полицикличните ароматни въглеводороди (ПАВ) са голяма група вещества, изградени от две и повече свързани ароматни ядра, съдържащи само въглеродни и водородни атоми.

С Директива 2004/107/ЕС се определят целеви норми за съдържанието на арсен, кадмий, никел и бензо(а)пирен (В[а]Р) в страните от ЕС. Последното вещество се използва като маркер за канцерогенния риск от полициклични ароматни въглеводороди

(ПАВ). Както и други ПАВ с 5 и повече бензенови ядра, В[α]Р се открива основно в праховите частици, като резултат от непълно изгаряне на различни горива.

Съдържанието на ПАВ в атмосферния въздух се контролира в 15 пункта в страната, включително в пункт „РИОСВ-Хасково“.

Основните източници на бензо(а)пирен в община Хасково са битовото отопление (най-вече изгарянето на твърди горива- дърва, въглища и отпадъци), промишлеността, както и макар и в много по-малка степен пътния трафик.

Като цяло през последните години се наблюдава тенденция на намаляване на средногодишните концентрации за показател бензо(а)пирен в община Хасково, но въпреки това остава необходимостта от изпълнение на мерки за намаляване на концентрациите за постигане и поддържане на съответствие с целевата норма от 1 ng/m^3 средногодишна концентрация.

Съгласно Приложение 1 към чл.3 от Наредба 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух за полициклични ароматни въглеводороди е определена следната норма:

- средногодишна целева норма за бензо(а)пирен- 1 ng/m^3 .

Средногодишната концентрация на ПАВ, измерена през 2019 г. в ръчен пункт „РИОСВ-Хасково“ е 1 ng/m^3 и отговаря на средногодишната целева норма от 1 ng/m^3 . Забелязва се намаление в сравнение с 2017 г. и 2018 г., когато са отчетени средни годишни стойности от 2.8 и 1.7 ng/m^3 .

Замърсяване със серен диоксид (SO₂)

Основни източници на серен диоксид в община Хасково са горивните процеси в промишлеността, бита и транспорта. Данните от регистрираните стойности в пункта за мониторинг за последните три години в периода 2018-2020 г. показват изразена сезонна зависимост на замърсяването, както е и при останалите замърсители на въздуха с по-високи стойности през зимните месеци.

Съгласно Приложение 1 към чл.3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г., Таблица 2, за NO₂ са определени следните норми:

- средночасова норма за опазване на човешкото здраве (СЧН) – $350 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (не трябва да бъде превишавана повече от 24 пъти в рамките на една календарна година);
- средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве (СДН) – $125 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (не трябва да бъде превишавана повече от 3 пъти в рамките на една календарна година).

Данните за измерените стойности на концентрациите на серен диоксид от пункт за мониторинг „РИОСВ-Хасково“ са представени в следващата таблица.

Таблица № 18 Данни за серен диоксид- пункт с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“

<i>Година</i>	<i>Брой часови данни, бр.</i>	<i>Максимална средночасова концентрация SO₂ (норма- 350 µg/m³)</i>	<i>Брой превишавания (допустими 24 бр.)</i>
2018	1436	278.8	0
2019	1436	152.2	0
2020	1412	174.5	0

В община Хасково не са регистрирани превишения на средночасовата и средноденонощната норма за серен диоксид. Спазването на нормите по този показател продължава и през последните години.

Замърсяване с азотен диоксид

Азотният диоксид е газ, образуващ се основно от окислението на азотен оксид (NO). Високотемпературни горивни процеси (от двигатели на автомобили, битово отопление и горивни процеси в промишлеността) са главните източници на азотни оксиди (NO и NO₂). По-голямата част от емисиите на NO_x са емисии на NO, от 5 до 10% са NO₂. Изключения правят дизеловите автомобили, които емитират повече от 70% NO₂ от NO_x.

Съгласно Приложение 1 към чл.3 от Наредба №12 от 15 юли 2010 г., Таблица 2, за NO₂ са определени следните норми:

- средночасова норма за опазване на човешкото здраве (СЧН) – 200 µg/m³ (не трябва да бъде превишавана повече от 18 пъти в рамките на една календарна година);
- средногодишна норма за опазване на човешкото здраве (СГН) – 40 µg/m³.

Данните от регистрираните стойности в пункта за мониторинг за последните три години в периода 2018-2020 г. показват изразена сезонна зависимост на замърсяването, както е и при останалите замърсители на въздуха с по-високи стойности през зимните месеци.

Данните за измерените стойности на концентрациите на азотен диоксид от пункт за мониторинг „РИОСВ-Хасково“ са представени в следващата таблица.

Таблица № 19 Данни за азотен диоксид- пункт с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“

<i>Година</i>	<i>Брой часови данни, бр.</i>	<i>Максимална средночасова концентрация NO₂ (норма- 200 µg/m³)</i>	<i>Брой превишавания (допустими 24 бр.)</i>
2018	1343	108.8	0
2019	1268	129.8	0
2020	1420	45.7	0

В община Хасково не са регистрирани превишения на средночасовата и средноденонощната норма за азотен диоксид. Спазването на нормите по този показател продължава и през последните години.

Контролът на изпускани вредни вещества се провежда и чрез извършени собствени периодични измервания (СПИ) от акредитирани лаборатории на редица идточници на територията на община Хасково:

- „Млечни продукти Тракия“ ЕООД, гр. Хасково;
- „Пътстройинженеринг“ АД – асфалтова база с. Груево;
- „Каменица“ АД – пивоварен завод гр. Хасково; ЕАД;
- „Елпром Харманли“ АД – гр. Харманли, производство на асинхронни електромотори.

Във връзка с изпълнение изискванията на действащото законодателство, на територията на гр. Хасково функционира градски фонов пункт с ръчно пробонабиране, измерващ нивата на ФПЧ_{10} , серен диоксид, азотни оксиди и ПАВ в атмосферния въздух.

В община Хасково за последната календарна година- 2020 г. се регистрират превишения на установените норми за съдържание на вредни вещества в атмосферния въздух единствено по показател ФПЧ_{10} .

В община Хасково е преобладаващо влиянието върху емисиите на ФПЧ_{10} и съответно върху цялостното качество на атмосферния въздух, на изгарянето на твърди горива за битово отопление, следвани по значимост от транспортните средства, а замърсяването на въздуха на въздуха от промишлеността и другите източници е незначително.

Допълнителен сезонен принос към замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици оказва и влиянието на неблагоприятните климатични условия като наличие на дни с мъгли, продължителното време с ниска скорост на вятъра и продължителни засушавания, които затрудняват бързото разсейване на натрупаните твърди частици в атмосферния въздух.

В съответствие с извършената инвентаризация на източниците на емисии в програмата на община Хасково за намаляване на емисиите фини прахови частици (ФПЧ_{10}) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) за периода 2021-2024 г., разпределението на емисиите на ФПЧ_{10} по сектори в проценти за 2018 г. е:

- битово отопление- 97.73%;
- транспорт- 2.08%;
- общински сгради- 0.14%;
- индустрия- по-малко от 0.01%.

Битовото отопление има дял в емисиите на ПАВ над 99%, а останалите сектори имат незначителен дял от под 1%.

От тези данни може да се направи извод, че основните източници на емисии в атмосферния въздух в община Хасково са уредите за битово отопление изгарящи твърди горива- дърва и въглища, като значително по-малко влияние имат транспортните средства,

а общинските сгради и промишлените източници имат незначително влияние.

В община Хасково функционира едно промишлено предприятие с по-големи и измерими в килограми годишно емисии на ФПЧ_{10} в атмосферния въздух- „Каменица“ АД, което е с емисии в рамките на 15 кг/г, което не може да оказва съществено влияние върху качеството на въздуха.

Няколко други промишлени предприятия в гр. Хасково, като „Дерони“ АД, „Милки Груп Био“ ЕАД, „Крес Балкански“ ООД и „ВиК“ ЕООД, експлоатират водогрейни котли за собствени нужди, но използват екологично гориво- природен газ и нямат принос към емисиите на ФПЧ_{10} .

Промишлени източници на територията на Хасково с издадени комплексни разрешителни са:

- Регионален център за третиране на неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и минерални бани в с. Гарваново, община Хасково - намира се в землището на село Гарваново и е на 12 км северозападно от град Хасково, на около 400 м от пътя Хасково - Минерални бани и на около 2 км южно от село Гарваново. Депонират се неопасни битови отпадъци. От депото емисиите са от: метан (CH_4); въглероден диоксид (CO_2); амоняк (NH_3); ЛОС без метан (NMVOC);
- „ГАЛУС“ АД гр. София – производствена площадка землище с. Войводово, община Хасково инсталацията за интензивно отглеждане на патици-мюлари. Емисиите са от: метан (CH_4); диазотен оксид (N_2O);

За община Хасково не са приложими разпоредбите на чл. 9, ал. 1 на Наредба № 7 за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (ДВ бр. 45/1999год., в сила от 1.01.2000 г.) Издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 45 от 14.05.1999 г., в сила от 1.01.2000 г. т. 5, р. 4, № 716 и не е необходима предварителна оценка на КАВ.

В община Хасково, въпреки очертаващата се тенденция за подобряване на качеството на атмосферния въздух през последните няколко години, през 2020 г. продължават да са превишени нормите за съдържание на ФПЧ_{10} в атмосферния въздух.

В тази връзка съгласно изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух, община Хасково е разработила и изпълнява специализирана секторна Програма за качество на атмосферния въздух- „Програма за намаляване на емисиите фини прахови частици (ФПЧ_{10}) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на територията на община Хасково за периода 2021-2024 г.“

Съгласно чл. 27, ал. 2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух, програмата за КАВ на община Хасково и плана за действие към нея са неразделна част от общинската Програма за опазване на околната среда.

Целта на програмата за КАВ на община Хасково за периода 2021-2024 г. е достигане на установените норми и по-нататъшно съответствие за всички контролирани замърсители на територията на Общината, чрез намаляване на емисиите на ФПЧ_{10} и ПАВ, като най-проблемни замърсители, за които не са постигнати нормите към 2019 г.

Към програмата се изпълнява и план за действие по съответните замърсители, указващ мерките, които трябва да бъдат предприети в най-кратки срокове с оглед

намаляването на емисиите на ФПЧ_{10} и ПАВ и като следствие намаляването на риска за здравето на населението и подобряването на състоянието на атмосферния въздух.

Мерките в плана за действие към програмата за КАВ са разпределени в няколко групи за целево намаляване на емисиите от източниците, както следва:

- общински, туристически, търговски и други обекти;
- битово отопление;
- транспорт;
- поддържане чистотата на улични платна и пешеходни зони;
- строителни и нерегламентирани дейности;
- взаимодействие с гражданското общество;

Програмата отговаря на изискванията, поставени в Закона за чистотата на атмосферния въздух и Наредба № 12/ 2010 г. за норми за серен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, както и с Наредба №11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух. Разработена е по критериите, заложи в:

- Инструкция за разработване на програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества, в районите за управление и оценка на качеството на атмосферния въздух, в които е налице превишаване на установените норми, утвърдена със Заповед №РД-996/20.12.2001г. на МОСВ
- Инструкция за предварителна оценка качеството на атмосферния въздух, утвърдена със Заповед № РД – 76/07.02.2002г. на МОСВ
- Ръководство за разработване на програми за качеството на атмосферния въздух, изготвен в резултат от проект „Трансфер на знания относно прилагането на Директива 2008/50/ЕО в България: разработване, изпълнение, оценяване и адаптиране на програмите за качество на въздуха и мерките, заложи в тях“
- Наръчник по оценка и управление на качеството на атмосферния въздух на местно ниво за SO_2 , PM_{10} , PB и NO_2 (от октомври 2002г.), разработен в рамките на съвместен проект по Програма ФАР 1999г. за административно изграждане (с Немското министерство на околната среда).

V.2.Водни ресурси

Река Банска средно и долно течение е в лошо екологично състояние, което се дължи на заустване на отпадъчни води от населени места и Северна индустриална зона на гр. Хасково. Изместващи показатели са макрозообентос, БПК₅, азот нитритен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати.

Река Харманлийска от вливане на р. Хасковска и р. Хасковска до устие е в лошо екологично състояние, което се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от гр. Хасково, Харманли и други населени места. През 2019 г. се установява превишаване на стандартите за качество за добро състояние по показателите: макрозообентос, БПК₅, амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, общ азот, ортофосфати, общ фосфор и манган.

2.1. Подземни води

На територията на Община Хасково са разположени следните подземни водни тела:

- 1) BG3G00000NQ009 - порови води в Неоген - Кватернер – Хасково
- 2) BG3G000000N011 - порови води в Неоген - Свиленград-Стамболово
- 3) BG3G0000PgN019 - порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток
- 4) BG3G0000PgN026 - карстови води - Чирпан – Димитровград
- 5) BG3G00000Pg028 - пукнатинни води - Източно Родопски комплекс
- 6) BG3G00000Pt045 - пукнатинни води - Шишманово – Устремски масив

Определените **подземни водни тела** са охарактеризирани въз основа на следните критерии:

по местоположение:

1. граници и площ на подземните водни тела;
2. геоложки особености и възраст;
3. тип на водоносния хоризонт и
4. степен на водообилност.

по водоносни хоризонти:

1. неоген-кватернер;
2. неоген;
3. палеоген-неоген;
4. креда;
5. триас и
6. протерозой

1) Подземно водно тяло BG3G00000NQ009

На територията на Община Хасково се разполага по-голямата част от това ПВТ.

Цялото тяло заема Хасковската котловина (северната част на Източни Родопи). Водоносния хоризонт е изграден основно от пясъци, гравелити, песъкливи глини с неоген - кватернерна възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са глинести пясъци. Цялото ПВТ има площ – 622 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 38 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ – 7 м/ден. Среден модул на подземен отток – 0,8 л/сек/км².

2) Подземно водно тяло BG3G000000N011

В най-югоизточната част на Община Хасково се разполага една съвсем малка част от това ПВТ.

ПВТ заема т.н Свиленградско понижение, което е западната, стеснена част на Долнотракийската низина (наложена депресия), от север и североизток се огражда от Сакар, от юг е източната част на Ибредженската хорст антиклинала. Водоносния хоризонт е изграден от пясъци, гравелити, песъкливи глини. ПВТ има площ 712 кв.км. Средна дебелина на водоносния хоризонт - 8 – 45 м. Среден коеф. на филтрация на ПВТ - 1 – 140 м/ден. Подхранва се основно от инфилтриралите се валежи, по-слабо от реките и деретата и водите от подложката. Среден модул на подземен отток – 1 л/сек/км².

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на Община

Хасково.

3) Подземно водно тяло BG3G0000PgN019

В най-североизточната част на Община Хасково се разполага една съвсем малка част от това ПВТ. ПВТ заема източната част на Маришкия каменовъглен басейн и има площ от 3103 км². Водоносния хоризонт е изграден от глини, пясъци, въглищни шисти, въглища. Подхранването на напорния хоризонт става главно от подземния поток в пролувиалните отложения на Новозагорското поле и от пукнатинните води на подложката (там където хоризонтът заляга върху гранит, мрамори, кристалинни шисти). Средна дебелина на ПВТ – 40 м, среден коефициент на филтрация - 0,075 - 110 м/ден, среден модул на подземния отток – 0,6 л/сек/км²

Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на Община Хасково.

4) Подземно водно тяло BG3G0000PgN026

В северната част на Община Хасково се разполага част от това ПВТ. Водоносния хоризонт е изграден от пясъкливи, глинести и органогенни варовици, мергели с палеогенска /еоцен/ възраст. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са пясъци, чакъли, глини, конгломерати, туфи, туфити, туфозни пясъчници, рифови варовици. Цялото ПВТ има площ 1066 кв.км. Среден модул на подземен отток – 1,5 л/сек/км².

5) Подземно водно тяло BG3G00000Pg028

В западната и югозападната част на Община Хасково е разположена малка част от това ПВТ (то обхваща палеогенските отложения в Източни Родопи). Водоносния хоризонт е изграден от риолити, латити, андезити, базалти, туфи, туфити, пясъчници, алевролити, гравелити, конгломерати, брекчи, брекчо-конгломерати, мергели, органогенни варовици.

ПВТ има обща площ - 3228 кв. км. Среден модул на подзем. отток – 0,3 л/сек/км². Това ПВТ няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на Община Хасково.

6) Подземно водно тяло BG3G00000Pt045

В източната и североизточната част на Община Хасково се разполага малка част от това ПВТ. Водоносният хоризонт е изграден от гранити, амфиболити, мусковитови и двуслюдени гнайсошисти, шисти, лептинити. ПВТ има площ - 1462 кв. км, среден модул на подземен отток – 0,3 л/сек/км².

ПВТ е в слабо населен район, черпенето е малко, не е добре изучено, на този етап няма мониторингови точки за наблюдение на химичното състояние на подземните води.

2.2. Подземни води, Състояние и цели за опазване на околната среда

Съгласно Раздел 4, точки 4.2.2 и 4.2.3 от ПУПР на ИБР подземно водно тяло BG3G00000NQ009 е в лошо химично състояние във връзка със завишени съдържания на манган, желязо и амониеви йони (съгласно стандарти на Наредба №1 от 10 октомври 2007

г. за проучване, ползване и опазване на подземните води /ДВ, бр.87 от 2007г., изм. ДВ, бр.28 от 2013г./ и определени прагови стойности) и добро количествено състояние. Целта за опазване на околната среда за подземно водно тяло **BG3G00000NQ009** е постигане на добро състояние по показатели: манган, желязо и амониеви йони.

Съгласно Раздел 4, точки 4.2.2 и 4.2.3 от ПУПР на ИБР подземно водно тяло **BG3G0000PgN026** е в лошо химично състояние във връзка със завишени съдържания на калций и нитрати (съгласно стандарти на Наредба №1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води /ДВ, бр.87 от 2007г., изм. ДВ, бр.28 от 2013г./ и определена прагова стойност) и добро количествено състояние. За водно тяло **BG3G0000PgN026** е определена по-малко строга цел по показатели: калций и нитрати.

Подземно водно тяло **BG3G00000NQ009** - Порови води в Неоген - Кватернер – Хасково е разположено изцяло в I хоризонт и еподложено на най-силен натиск ;

Подземни водни тела, които се разкриват в различна степен на повърхността, това са:

- **BG3G0000PgN026** - Карстови води - Чирпан - Димитровград – 32,7% разкрита площ;
- **BG3G00000Pt045** - Пукнатинни води - Шишманово – Устремски масив – 95,82% разкрита площ;

За допълнително характеризиране на подземните водни тела освен геоложката информация и определените водоносни хоризонти в България, съгласно съответните геоложка карта на България в М 1:100 000 и хидрогеоложките карти на България и обяснителните записки към тях са взети предвид изпълнени нови проучвания във връзка с издаване на разрешителни за водовземане.

Допълнителното характеризиране включва:

- базови нива, характеризиращи химичния състав на водите от подземното водно тяло – установени са повишени базови нива в 8 ПВТ при следните показатели: фосфати, нитрати, калций, твърдост (обща), сулфати, перманганатна окисляемост, като в 7 подземни водни тела базовите нива на съответните показатели са над стандарт, а в 2 подземни водни тела – над прагова стойност

Таблица № 20 *Повишени базови нива, характеризиращи химичния състав на водите (БД ИБР)*

Код ПВТ	Име ПВТ	Вещес тва или показа тели на замърс яване	Концентра ции на РС и средна стойност (2010-2014 г.) над стандарт и над РС	Станда рт	Фонов а стойно ст	Праго ва стойно ст	Базово ниво	Състояние
BG3G0000PgN019	порови води в Палеоген - Неоген - Марица Изток		152,75	150	80	132,5	170,15	лошо
		Твърд ост (обща) (mg- eqv/l)	12,05	12	5,28	10,32	11,458	

		Сулфати (mg/l)	358	250	52	200,5	261,06	
--	--	-------------------	-----	-----	----	-------	---------------	--

√ степен на взаимодействие между подземни и повърхностни води¹

¹ За определяне степента на взаимодействие между подземните и свързаните с тях повърхностни води са взети под внимание изводите във финалния доклад по обществена поръчка „Определяне праговете на замърсяване на подземните води и разработване на класификационна система за химичното състояние на подземните водни тела”

2.3 Източници на замърсяване –на територията на общината и извън територията на общината

Река Банска средно и долно течение – лошото екологично състояние се дължи на заустване на отпадъчни води от населени места и Северна индустриална зона на гр. Хасково. Изместващи показатели са макрозообентос, БПК₅, азот нитритен, общ азот, общ фосфор и ортофосфати.

Река Харманлийска от вливане на р. Хасковска и р. Хасковска до устие - лошото екологично състояние се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от гр. Хасково, Харманли и други населени места. През 2019 г. се установява превишаване на стандартите за качество за добро състояние по показателите: макрозообентос, БПК₅, амониев азот, нитратен азот, нитритен азот, общ азот, ортофосфати, общ фосфор и манган.

Най-голям замърсител на повърхностните водни обекти са канализационните системи на населените места. Места с над 10 000 еквивалентни жители. През 2011 г. е въведена в експлоатация ГПСОВ - Хасково, Като контролният, така и собственият мониторинг на ГПСОВ – Хасково сочат добро състояние на пречиствателните съоръжения и спазване на ИЕО.

В резултат на предприетите мерки през годините само веднъж през 2019 г. е установено залпово замърсяване на р. Банска, при три пъти през 2018 г. и два пъти през 2017 г., постигнато е и трайно снижаване на замърсяването на изпусканите води до минимални превишения на определените ИЕО от „Каменица“ АД, завод в Хасково.

Регионалният център за отпадъци изградени към Общините Хасково също емитира приоритетни и приоритетно опасни вещества.

2.4. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

Информацията се основава на приетия **Регионален план за водоснабдяване и канализация на обособената територия на „В и К“ ЕООД-Хасково (РГП за ВиК – Хасково).**

По РГП за ВиК-Хасково са предвидени мерки за подобряване на ВиК инфраструктурата по инвестиционни програми:

1.Краткосрочна инвестиционна програма (2014-2020г.), която предвижда:

- **Канализационна система (КС):**Хасково-изграждане на канализационната мрежа, вкл. и канализационни помпени станции (КПС) за кварталите „Каменец“, „Кенана“, „Орфей“, и „Изгрев“, както и оборудване за отводняване на канализацията (улични оттоци).

2.Средносрочна инвестиционна програма (2021-2028г.), която предвижда:

- Канализационна система (КС):Хасково-рехабилитация на съществуващата канализация-15 км.*

3.Дългосрочна инвестиционна програма (2029-2038г.), която предвижда:

- Канализационна система (КС):Хасково-рехабилитация на съществуващата канализация-15 км.*

Отвеждане на отпадъчните води-Услугата се осъществява от „ВиК“ ЕАД –Хасково и включва отвеждане на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите чрез канализационни отклонения и улични канализационни мрежи в урбанизираните територии и чрез отвеждащи колектори. Услугите се осъществяват чрез канализационната система до границата със сградната канализационна инсталация или вътрешната канализационна мрежа на потребителите. Канализационната система на територията на ВиК ЕООД-Хасково е изградена и функционира като смесена, при което се отвеждат заедно битови, производствени и дъждовни отпадъчни води. За заустване на тези отпадъчни води от БД ИБР е издадено *Разрешително №33140098 изм. №РР-1667/30.01.2013г.* за канализационната система на гр. Хасково със срок на валидност 11.05.2021г.

При осъществяване на функциите по текущия и последващ контрол РИОСВ - Хасково извършва проверки, наблюдения и възлага извършване на анализи от лабораториите към ИАОС за: опазване на водите по отношение на количеството и състава на заустваните отпадъчни води, изпълнението на условията в издадените разрешителни за заустване и комплексни разрешителни и др. За всяка календарна година РИОСВ-Хасково осъществява тези функции на база Годишен план за контролната дейност, утвърден от Министъра на околната среда и водите.Ежегодно РИОСВ хасково изготвя Доклад за извършената дейност.

ГПСОВ-Хасково е предназначена да пречиства отпадъчните води от гр. Хасково, който е един от основните замърсители на р. Хасковска.

Станцията е оразмерена за 98 667 ЕЖ и $Q_{ср.дн.} = 29\ 733\ m^3/ден.$ Проектът е част от програма за проектиране на градски пречиствателни станции за отпадъчни води на градовете с над 10 000 ЕЖ по Оперативна програма „Околна среда“.

В станцията посредством смесена канализационна мрежа постъпват всички битови отпадъчни води, промишлени отпадъчни води от някои предприятия и фабрики, намиращи се в района и дъждовните води. Довеждащият колектор провежда 2*Qор към ПСОВ. Непосредствено преди пресичането на реката е изграден преливник, който е оразмерен за преливно водно количество от 2096 l/s.

Пречиствателната станция включва съоръжения и технологични процеси посредством, които от отпадъчните води се отстраняват органичната замърсеност, азота и фосфора до степен позволяваща им да се заустват във водоприемник „чувствителна зона“, какъвто е р. Хасковска.

В съответствие с технологичната схема на пречиствателната станция са изградени следните съоръжения:

1. Механично стъпало;
2. Биологично стъпало /въглехидрати, мазнини и белтъчини/;
3. Обеззаразяване.

Присъединяването на потребителите за ползване на водоснабдителните и канализационните системи става като се подписва договор между експлоатиращата компания /ПСОВ или В и К/ и потребителите на канализационната система, въз основа на Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, изм. и доп. ДВ. бр.70 от 3 септември 2019 г.

Заустването на промишлените отпадъчни води в ГК се извършва в съответствие с Наредба №7 от 14.11.2000 г. Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на здравеопазването, Обн. ДВ. бр.98 от 1 Декември 2000г. като в „Ред и начин за определяне на норми за заустване на производствени отпадъчни води в канализационната система на населени места“.

Приемните води на пречистените отпадъчни води (Хасковска река) са определени като „чувствителна“ зона съобразно директивата за пречистване на градски отпадъчни води (ЕО Директива 91/271/ЕИО) и следователно степента на пречистване на отпадъчните води според Директивата както и Заповед №РД-970/28.07.2003г. на Министъра на околната среда и водите.

Обектът ПСОВ „КАМЕНИЦА“, гр. Хасково е разположен в Северната индустриална зона на гр. Хасково. Тази зона се намира на около 2 км северно от гр. Хасково в посока на гр. Димитровград. Застрояването и изградената инфраструктура в близост до комплекса е типично индустриална.

Отпадъчните води от цялата зона постъпват като смесен поток за пречистване в ПСОВ, собственост на „КАМЕНИЦА“ АД като станцията е разположена на около 1,7 км северно от Северна индустриална зона.

2.5. Водоснабдяване на населените места,

На територията на Община Хасково водоснабдителната и канализационната системи на населените места се експлоатират от "Водоснабдяване и канализация" ЕООД Хасково. В Община Хасково за населените места има осигурено водоснабдяване. То се осъществява от водоснабдителни системи: „Ябълково“, „Извора“, „Узунджово I-етап“, „Узунджово II-ри етап“, „Източна зона“, ПС „Юг“, „Хасково-1“, „Хасково-2“, „Болярово-1“, „Болярово-3“, „Ханчето“, „Северна зона“, в които са включени изградените: тръбни кладенци - 81 броя; шахтови кладенци - 44 броя; каптажи - 38 броя; помпени станции – 35 броя; черпателни водоеми – 19 броя; напорни водоеми - 40 броя + 3 куло-водоема. Обемът на водоемите общо е 47 989 м3.

Таблица № 21 Водоснабдителна система

№	Водоснабдителна система	разрешително за водовземане №	Учредена СОЗ	Вид водовземно съоръжение	Населено място, което се водоснабдява
1	Водовземен участък "Ханче Клокотница"	31510304/19.08.2011г.	не	3 бр. тръбни кладенци	гр.Хасково

2	ПС "Ябълково" - гр.Хасково и селища от общ.Мин.бани	31510609/27.08.2018г.	не	17 бр. тръбни кладенци и 19 бр. шахтови кладенци	гр.Хасково, с.Клокотница
3	ПС "Северна зона"	31510483/18.11.2014г., изм.№РР-2743/12.01.2016г./изм.№РР-3170/03.10.2017г.	Заповед №СОЗ-М-325/04.10.2017г.	8 бр. тръбни кладенци	гр.Хасково
4	ПС "Източна зона"	31510610/27.08.2018г./изм.№РР-3422/20.11.2018г./изм.РР-3552/05.06.2019г.	Заповед №СОЗ-М-370/10.10.2019г.	15 бр. тръбни кладенци	гр.Хасково,с.Подкрепа, с.Стамболийски
5	ПС "Узунджово" II	31510608/23.08.2018г./ изм.РР-3421/19.11.2018г.	Заповед №СОЗ-М-369/10.10.2019г.	6 бр. тръбни кладенци	гр.Хасково
6	ПС "Извора"	31510607/07.08.2018г.	Вх.№ПУ-09-28/17.09.2018г., предстои учредяване	1 бр. каптаж	гр.Хасково
7	ПС "Хасково - 1"	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	10 бр. тръбни кладенци	гр.Хасково, кв."Болярско"
8	ПС "Хасково - 2"	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	4 бр. тръбни кладенци	гр.Хасково
9	"Болярско - 1"	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. тръбен кладенец	кв."Болярско", с.Въглирово
10	"Болярско - 3"	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. тръбен кладенец	кв."Болярско"
11	Брягово	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	3 бр. тръбни кладенци	с.Брягово,с.Александрово
12	Войводово	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	2 бр. шахтови кладенци	с.Войводово, с.Орлово
13	Гарваново	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1бр. каптаж	с.Гарваново
14	Големанци	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	5 бр. каптажи	с.Големанци
15	Горно Войводино	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1бр. каптаж	с.Горно Войводино
16	Гълъбец	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	3 бр. каптажи	с.Гълъбец
17	Динево	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. тръбен кладенец	с.Динево
18	Долно Големанци	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1бр. каптаж	с.Долно Големанци
19	Славяново (общ.Харманли)	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	5 бр. шахтови кладенци и 1 бр. дренаж	с.Елена
20	Зорница	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	3 бр. каптажи	с.Зорница
21	ПС Книжовник	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	7 бр. шахтови кладенци	с.Книжовник, с.Манастир, с.Долно Войводино
22	Козлец - 1	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	3 бр. каптажи	с.Козлец
23	Козлец - 2	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	4 бр. каптажи	с.Козлец
24	Конущ	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1бр. каптаж	с.Конущ
25	Корен	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	2 бр. шахтови кладенци	с.Корен
26	Криво поле	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	2 бр. шахтови кладенци	с.Криво поле, с.Момино
27	Малево	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	4 бр. шахтови кладенци	с.Малево
28	Мандра	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. шахтов кладенец	с.Мандра
29	Николово	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. шахтов кладенец	с.Николово
30	Нова Надежда	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. шахтов кладенец	с.Нова Надежда
31	Родопи	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. шахтов кладенец	с.Родопи, с.Любеново, с.Стойково
32	Текето	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1бр. каптаж	с.Текето

33	Тракиец	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. шахтов кладенец	с.Тракиец
34	Узунджово	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	1 бр. тръбен кладенец	с.Узунджово
35	Широка поляна	0564/03.10.2001г. - изтекъл срок	не	12 бр. каптажи	с.Широка поляна

Таблица № 22 Издадени разрешителни за водовземане от кладенци на територията на Община Хасково

Кладенец Зелена площ	Разрешителни за водовземане подземни води	изразходвано водно количество, м ³ , 2020 г.
Печатницата	Разрешително №31590776/30.09.2013г.	2681
НТС-Шадравана	продължено с Решение №РР-3959/28.09.2020	3873
Бизнесцентъра	г. на БД ИБР	35
Парк Куба	Разрешително №31591202/04.10.2018г. на БД ИБР	2605
Банска (+миете улици)	Разрешително №31590885/17.09.2014г. на БД ИБР	8993
Градска градина	Разрешително №31520250/04.05.2011г., изменено с Решение № РР-1374/28.11.2011 г. на БД ИБР	6251
Оранжерията	Разрешително №31520407/04.12.2013г. на БД ИБР	7428
Стадион Младост	Разрешително №31591239/07.03.2019г. на БД ИБР	184
	Общо:	32050

РАЗРЕШИТЕЛНО №31500382/14.03.2011г., изменено с Решение № РР-1807/25.10.2013 г. на БД ИБР – за водовземане на подземни води за водоснабдяване на РЦТНО-Гарваново

КОМПЛЕКСНО РАЗРЕШИТЕЛНО за РЦТНО-Гарваново № 356-Н1/2012 г на ИАОС, актуализирано с Решение № 356-Н1-ИО-А182020 г.

V.3.Почви

Разнообразието на релефа, различието в надморската височина, геоложката структура, влиянието на климатичните фактори и други са повлияли върху почвообразователния процес в района на община Хасково. Срещат се пет вида почви - алувиални, канелени горски, канелени смолници, смолници и рендзини, представени със своите подтипове.

Като цяло почвите в района на община Хасково са леко и средно глинесто – песъчливи. По рядко се срещат песъчливо – глинестите и тежко глинесто- песъчливите. Основен решаващ фактор за тяхното плодородие е количеството на почвената влага, дълбочината на почвата и наличи на ерозия.

На територията на община Хасково от страна на РЛ-Хасково осъществява мониторинговата дейност по замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди в пунктовете за наблюдение и контрол от подсистема „Земи и почви" от НАСЕМ. Пунктовете, в които се извършва пробонабирането на почвени проби са определени от ИАОС, гр. София. Те са разположени на цялата територия на РИОСВ и са в зависимост от източниците на замърсяване. са определяни, като са съобразени с типа на почвите, начина на трайно ползване и културите, които се използват. За община Хасково това са:

- Пункт №268 с географски координати : 25 36.230 41 50.504 с. Манастир Хасково;
- Пункт 269 с географски координати : 25 38.333 41 58.819 с. Узунджово Хасково.

Провежданият ежегоден мониторинг показва, че почвите в региона са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, оценена чрез измерени концентрации на общ азот, органичен въглерод и общ фосфор, а съотношението C/N показва благоприятни условия за разграждане/минерализиране на органичното вещество.

С Решение № 571 от 13 август 2020 г. за приемане е приет Актуализиран Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди (НПДУУП) в Република България (15.8.2020г.).

Актуализираният НПДУУП представлява национален план, приложим за цялата територия на страната. НПДУУП не предвижда мерки, които да са териториално обвързани и ориентирани, така че да може да се определи конкретна засегната територия по отношение на здравето състояние на населението.

Мерките, включени в плана, ще доведат до предотвратяване на рисковете от употребата на пестициди за населението. Дейностите включват и информиране на обществеността относно площите, третиран с пестициди и повишаване на осведомеността относно въздействието от употребата на пестициди за здравето на хората и околната среда.

Съгласно разпоредбите на Директива 2009/128/ЕО е необходимо, при приложение на продукти за растителна защита, лицата, които биха могли да бъдат изложени на отнасяне на струята, да бъдат информирани.

За целта при провеждане на въздушно пръскане се предоставя информация на обществеността за издадените разрешения за въздушно пръскане, а именно:

- зоната, която ще бъде пръскана;
- планирания ден и час на пръскането;
- вида продукт за растителна защита.

БАБХ поддържа на сайта си регистър на въздушните пръскания, който е обществено достъпен.

Необходимо е обществеността да бъде добре информирана относно цялостното въздействие на пестицидите и възможните рискове от употребата им – чрез кампании за повишаване на осведомеността, чрез предоставяне на информация на сайта на съответните ведомства или по време на продажба от лицата, търгуващи с продукти.

V.4 Биологично разнообразие и защитени територии

4.1. Защитени територии – вид, собственост, защитени територии само в обхвата на община Хасково

В община Хасково са обявени 4 защитени територии, по смисъла на ЗЗТ, три природни забележителности и една защитена местност с обща площ 120ха, което представлява 0,0162% от територията на общината.

Разположението, площта и документите за обявяване по реда на Закона за защитените територии, защитена местност и природни забележителности на територията на Община Хасково са посочени в следващата таблица.

Таблица № 23 *Защитените територии, защитена местност и природни забележителности на територията на Община Хасково*

Статут на ЗТ	Наименование	№ на заповедта за обявяване	Землище	Площ (ха)	№ на имоти по КК, ЛУП, ПЗ
ПЗ	Боаза	37968/11.10.1965г. на КОПС при МС	с. Гарваново	0,3	14550.112.142
ПЗ	Находище на летен дъб в местност Паламудче	656/13.09.1979г. на КОПС при МС	с. Узунджово	29,5	507-а,б,в,г,д,1,2 ЛУП 1970
ПЗ	Находище на снежно кокиче в м. Асенова крепост	763/14.08.1981г на КОПС при МС	с. Гарваново	10,4	90-а,б,в,г,1,2.3 ЛУП 1970г
ЗМ	Злато поле	РД476/11.07.2001г На МОСВ	с. Нова Надежда	28,6935	000001,000005 000007,000015 000017,000022 000023,0004120006 76,000750029001,0 29002 029003,029004 029005,029006 029007,029008 029009,029010 029011,029012

Природна забележителност „Находище на снежно кокиче“ е обявена със Заповед № 763 от 14.08.1981 г. на КОПС, бр.81/1991 на ДВ и е с площ от 10,4 ха. Местоположение - местност Асенова Крепост, населено място – село Гарваново, община Хасково.

Природна забележителност „Боаза“ Като природна забележителност е обявен водопадът на р. Банска край с. Гарваново, представляващ интерес за туризма и науката. Боаза е официалното наименование на дефилето на р. Банска между селата Гарваново и Татарево. Дефилето е забележително със скалните образувания от които най-известни са „Рогата“ и водопада. Участъкът от р. Банска между селата Гарваново и Татарево е трудно достъпен за автомобили, до водопада се стига пеш поради което растителните съобщества и уникалния ландшафт са добре съхранени.

Природна забележителност „Находище на летен дъб в местност Паламудче“ е обявена със Заповед № 656 от 13.09.1979г. на КОПС при МС и е с площ от 29,5 ха на територията на община Хасково в землището на село Узунджово, за опазване на летния дъб – естествено находище на летен дъб.

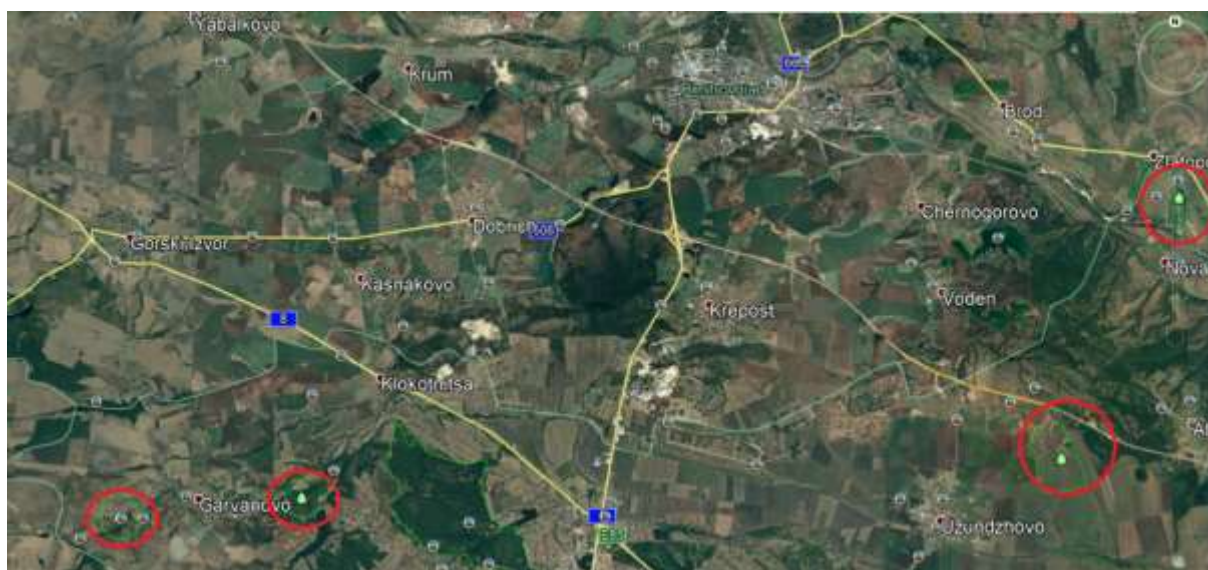
Защитена местност „Злато поле“. Като защитена местност е обявено старото корито на р. Марица, което е откъснато от реката през 50-те години на миналия век. Защитената местност „Злато поле“ включва няколко водни басейна с различна площ и дълбочина, тръстикови и папурови масиви, острови и пасища. Това е най-голямата влажна зона с естествен характер в поречието на река Марица.

Защитената местност "Злато поле" е най-характерна с пернатите си обитатели, предимно водолюбиви видове. В защитената местност могат да бъдат видени малкият гмурец, зеленоногата водна кокошка, малкият воден бик, земеродното рибарче и много други. За редица видове защитената местност "Злато поле" е важно място за зимуване и

почивка по време на миграция. Така тук през зимата са регистрирани да нощуват до 2000 екземпляра от световно застрашения малък корморан и това определя защитената местност като Рамсарско място. Други такива видове са белооката потапница и ливадният дърдавец. Интересни за орнитолозите са големият воден бик и белооката потапница.

Преди години в защитената местност "Злато поле" бе пренесена включената в Червената книга бяла водна лилия от естествено находище при Поповица (също старо корито на река Марица). Засаждането на лилиите е част от цялостната програма за възстановяване биоразнообразието.

Обхваща части от землищата на селата Нова Надежда (община Хасково), Брод, Райново и Злато поле (община Димитровград).

Фигура 6. Разположение на защитените територии по смисъла на 33Т в Община Хасково

Защитени зони от мрежата „Натура 2000” – вид на зоната, местоположение, обхват, предмет и цели на опазване

В границите на община Хасково попадат следните 6 защитени зони:

33 BG0001031 „Родопи Средни”, за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна, приета от Министерския Съвет с Решение № 611/16.10.2007г. и обявена със Заповед № РД-351/31.03.2021г. на Министъра на околната среда и водите,

33 BG 0000578 „Река Марица”, за опазване на природните, приета от Министерския Съвет с Решение № 122/02.03.2007 г.,

33 BG 0000434 „Банска река”, за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна, приета от Министерския Съвет с Решение № 122/02.03.2007 г.,

33 BG 0001034 „Остър камък” за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна, приета от Министерския Съвет с Решение № 122/02.03.2007г. и обявена със Заповед № РД-305/31.03.2021г. на Министъра на околната среда и водите,

33 BG 0002092 „Харманлийска река” определена съгласно изискванията на Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-843/17.11.2008г на Министъра на околната среда и водите /ДВ бр. 12 /2009г./,

33 BG 0002103 „Злато поле” определена съгласно изискванията на Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД- 771/28.10.2008г на Министъра на околната среда и водите /ДВ бр. 103 /2008г./.

В териториален обхват на община Хасково попада и част от защитена зона BG0000434 „Банска река“ за опазване на природните местообитания, приета от МС с Решение 122/02.03.2007г.

1. **33 BG0000578 „Река Марица” с обща площ 36.5 ха** от които 34.6 ха /94,8%/ са залесени и 1.9 ха /5.2 %/ незалесени. Разположена е в Община Хасково в землището на с. Нова Надежда в подотдели 518 а, б, г, д, ж, 1, 2, 3, 4, 5 и 770 в, д, е. В тези площи не е предвидено да се извършат сечи. Не се предвижда ново залесяване. За осигуряване на пожарна защита са планирани окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища, преносима потопяема помпа и др. Не са проектирани ловностопански мероприятия.

В **33 BG0000578 „Река Марица”** на територията на Община Хасково се намират следните местообитания:

91AA „Източни гори от космат дъб” на площ 22.3 ха

91МО „Балкано-панонски церово-горунови гори” на площ 10.5 ха

Фигура 7. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG0000578 „Река Марица”

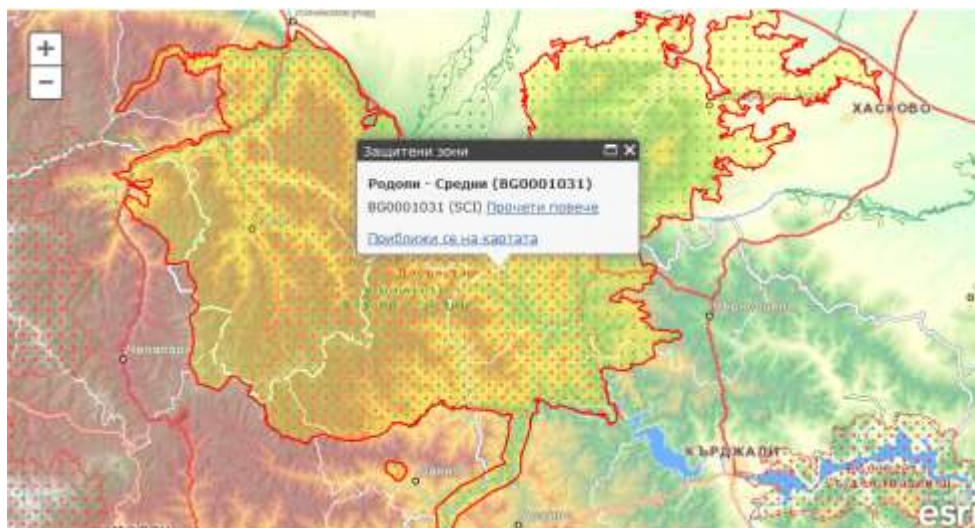
2. Общата площ на **33 BG 0001031 „Родопи Средни”** на общински горски територии е 764,2 ха, от които 674,5 ха /88.3%/ залесени 89,7 ха /11.7%/ незалесени. 33 попада в землищата на гр. Хасково, с. Вългарово, с. Гарваново, с. Клокотница, с. Николово. В тези площи е предвидено да се извършат основно постепенно-котловинни възобновителни сечи. За осигуряване на пожарна защита са планирани окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища, преносима потопяема помпа и др. Не са проектирани ловностопански мероприятия.

В **33 BG 0001031 „Родопи Средни** на територията на Община Хасково се намират следните местообитания:

91 ZO Мизийски гори от сребролистна липа на площ 1.9 ха

91AA „Източни гори от космат дъб” на площ 171.7 ха

91МО „Балкано-панонски церово-горунови гори” на площ 424.4 ха

Фигура 8. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0001031 „Родопи Средни”

3. Общата площ на **33 BG 0001034 „Остър камък”** на общински горски територии е 2642.6 ха , от които 2263.3 ха /85.7%/ залесена и 379.3 ха /14.3%/ незалесена. ЗЗ попада в землищата на с. Брягово, с. Войводово, с. Динево, с. Книжовник, с. Козлец, с. Конуш, с. Криво поле, с. Любеново, с. Малево, с. Мандра, с. Орлово, с. Родопи, с. Стамболийски, с. Стойково, с. Текето и с. Тракиец. В тези площи е предвидено да се извършат основно постепенно-кτοловинни и постепенни сечи. Предвидено е залесяване на гори на площ 17.6 ха, като за посадъчен материал ще се използват фиданки от дървесни видове събразени със статута на защитената зона. За осигуряване на пожарна защита са планирани лесокултурни прегради, противопожарни пояси, окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища, предупредителни табели и плакати, преносими потопяеми помпи и др. Не са проектирани ловностопански мероприятия.

В **33 BG 0001034 „Остър камък”** на територията на Община Хасково се намират следните местообитания:

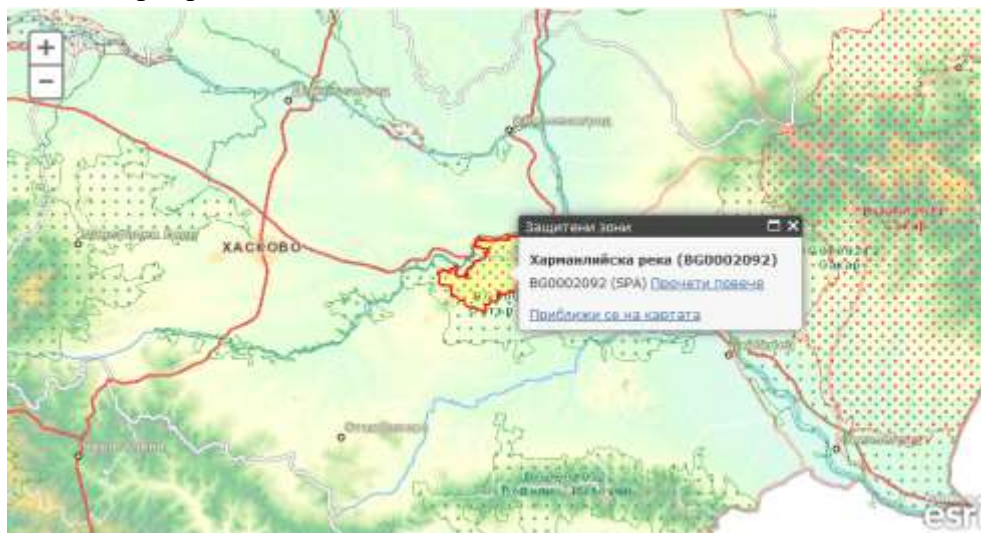
91AA „Източни гори от космат дъб" на площ 773.8 ха

91MO „Балкано-панонски церово-горунови гори” на площ 1271.9 ха

Фигура 9. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0001034 „Остър камък”

4. Общата площ на **33 BG 0002092 „Харманлийска река”** на общински горски територии е 945.7 ха, от които 795.1 ха /84.1%/ залесена и 150.6 ха /15.9%/ незалесена. ЗЗ попада в землищата на с. Брягово и с. Родопи. В тези площи е предвидено да се извършат основно постепенно-ктоловинни възобновителни сечи. Не се предвижда ново залесяване. За осигуряване на пожарна защита са планирани окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища, преносими потопаеми помпи и др. Не са проектирани ловностопански мероприятия.

Фигура 10. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0002092 „Харманлийска река”

5. Общата площ на **33 BG 0002103 „Злато поле”** на общински горски територии с площ 0.5 ха , от която всичката е залесена. ЗЗ попада в землището на с. Нова надежда. В тези площи не е предвидено да се извършат сечи. Не се предвижда ново залесяване. Не са планирани противопожарни мероприятия.. Не са проектирани ловностопански мероприятия.

В обяснителната записка в систематизиран вид е направена характеристика на основните показатели по ГСП. Предвидените дейности в насажденията, попадащи в границите на заштената зона, са представени във вид на обобщени справки за сегашния и бъдещ състав на насажденията, за проектираните възобновителни сечи по вид, залесявания, противопожарни мероприятия и др.

Фигура 11. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0002103 „Злато поле”

I. Сечи

1.Общата площ на **33 BG0000578 „Река Марица”** на общински горски територии е **обща площ 36.5 ха** от които 34.6 ха /94,8%/ са залесени и 1.9 ха /5.2 %/ назалесени. На териториите с обособени местообитания не е предвидено да се извършат възобновителни сечи.

2. Общата площ на **33 BG 0001031 „Родопи Средни”** на общински горски територии е 764,2 ха, от които 674,5 ха /88.3%/ залесени 89,7 ха /11.7%/ незалесени. Плануваното годишно ползване по ГСП от 2014г е 549 куб.м. /58.2 % от средногодишния прираст – 943 куб.м./, като размерът на годишното ползване в общинските гори в **33 BG 0001031 „Родопи Средни”** е 1.48%. На териториите с обособени местообитания е предвидено да се извършат:

2.1 Възобновителна сеч:

А.Постепенно-котловинна сеч:

91АА „Източни гори от космат дъб" с площ 25.5 ха

91МО Балкано-панонски церово-горунови гори на площ 186.2 ха

2.2 Гола сеч са планирани в акациев и тополови насаждения

3. Общата площ на **33 BG 0001034 „Остър камък”** на общински горски територии е 2642.6 ха, от които 2263.3 ха /85.7%/ залесена и 379.3 ха /14.3%/ незалесена. Плануваното годишно ползване по ГСП от 2014г е 1900 куб.м. (74.6% от средногодишния прираст – 2547 куб.м), като размерът на годишното ползване в общинските гори в **33 BG 0001034 „Остър камък”** е 1.8%. На териториите с обособени местообитания е предвидено да се извършат възобновителни сечи.

3.1 Възобновителна сеч.

А. Постепенно-котловинна сеч:

91АА „Източни гори от космат дъб" на площ 33.9 ха

91МО Балкано-панонски церово-горунови гори на площ 421.3 ха

Б. Краткосрочно–постепенна сеч:

91МО Балкано-панонски церово-горунови гори на площ 205.7 ха

3.2 Гола сеч са планирани в акациев и тополови насаждения

4. Общата площ на **33 BG 0002092 „Харманлийска река”** на общински горски територии е 945.7 ха , от които 795.1 ха /84.1%/ залесена и 150.6 ха /15.9%/ незалесена. Плануваното годишно ползване по ГСП от 2014г е 199 куб.м. (35.7% от средногодишния прираст – 558 куб.м), като размерът на годишното ползване в общинските гори в **33 BG 0002092 „Харманлийска река”** е 1.02%. На териториите с обособени местообитания е предвидено да се извършат възобновителни сечи.

4.1 Възобновителна сеч.

А. Постепенно- котловинна сеч на площ 78.8 ха в подотдели: 461 а, ж, 465 е, 466 г, 468 л, 504 ж, 505 б.

4.2 Гола сеч са планирани в акациев на площ 14.9 ха в подотдели: 461 б, е, л, м, р, 463 в, 466 ж, 468 а, в, и, к, м, 469 о, 504 и.

5. Общата площ на **33 BG 0002103 „Злато поле”** на общински горски територии с площ 0.5 ха , от която всичката е залесена. В тези площи не е предвидено да се извършат сечи.

II. Залесяване и възобновяване

В обособените местообитания на защитена зона **33 BG0000578 „Река Марица”** ще се разчита основно на естествено възобновяване. **Няма/не се предвижда ново залесяване.**

В обособените местообитания на защитена зона **33 BG 0001031 „Родопи Средни”** ще се разчита основно на естествено възобновяване. **Няма/не се предвижда ново залесяване.**

В обособените местообитания на защитена зона **33 BG 0001034 „Остър камък”** ще се разчита основно и единствено на естествено възобновяване. Не се предвижда **ново залесяване**. Предвидено е залесяване на гори на площ 17.6 ха, като за посадъчен материал ще се използват фиданки от дървесни видаве събразени със статута на защитена зона.

В обособените местообитания на защитена зона **33 BG 0002092 „Харманлийска река”** ще се разчита основно на естествено възобновяване. **Няма/не се предвижда ново залесяване.**

В обособените местообитания на защитена зона **33 BG 0002103 „Злато поле”** ще се разчита основно на естествено възобновяване. **Няма/не се предвижда ново залесяване.**

III. Противопожарни мероприятия.

1. Горите в защитена зона **33 BG0000578 „Река Марица”** са отнесени към IV клас на пожарна опасност. Към клас IV са отнесени основно издънкови и семенни насаждения на свежи месторастения, както и намиращите се в съседство голи площи.

1.1 Предвижда се провеждането на следните противопожарни мероприятия:

- окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища
- преносима потопяема помпа
- не се предвидени бариерни прегради, минерализовани ивици, лесокултурни прегради, пожарозащитни пояси, предупредителни табели, наблюдателни пунктове и др.

2. Горите в защитена зона **33 BG 0001031 „Родопи Средни”** са отнесени към III и IV клас на пожарна опасност. Към клас III са отнесени издънкови насаждения на сухи месторастения и широколистни култури на сухи и свежи месторастения от орех и акация. Към клас IV са отнесени основно издънкови и семенни насаждения на свежи месторастения, както и намиращите се в съседство голи площи.

2.1 Предвижда се провеждането на следните противопожарни мероприятия:

- окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища
- преносими потопяеми помпи налични са 2 бр. площадки за зареждане с противопожарни цели – яз. „Гарваново” и яз „Клокотница”
- предупредителни табелки и плакати в отдел 110 л.
- Места за обръщане на противопожарни автоцистерни се намират в следните подотдели 78 7 90 л, 95 в, 107 11.
- не се предвидени бариерни прегради, минерализовани ивици, лесокултурни прегради, пожарозащитни пояси, наблюдателни пунктове и др.

3. Горите в защитена зона **33 BG 0001034 „Остър камък”** са отнесени I, II, III и IV клас на пожарна опасност. Към клас I са отнесени с много висока пожарна опасност всички млади насаждения от млади иглолистни култури на сухи до свежи месторастения и иглолистни култури на сухи месторастения на възраст от 10-40 години. Към клас II са отнесени млади широколистни култури на сухи до свежи месторастения и иглолистни култури на сухи месторастения на възраст 20-40 години. Към клас III са отнесени издънкови насаждения на сухи месторастения и широколистни култури на сухи и свежи месторастения от акация, както и намиращите се в съседство голи площи. Към клас IV са

отнесени основно издънкови и семенни насаждения на свежи месторастения, както и намиращите се в съседство голи площи.

3.1 Предвижда се провеждането на следните противопожарни мероприятия:

- окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища
- предвидени 0,6 лесокултурни прегради, което е описано в ГСП.
- преносими потопяеми помпи - 7 бр. площадки за зареждане с противопожарни цели – р. Марица, яз. „Стамболийски”, яз „Тракиец”, язовира до 413 – в2 и язовира ЮЗ от с. Родопи, яз. Мандра и р. Харманлийска, което е описано в ГСП.

4. Горите в защитена зона **33 BG 0002092 „Харманлийска река”** са отнесени I, II, III клас на пожарна опасност. Към клас I са отнесени с много висока пожарна опасност всички млади насаждения от млади иглолистни култури на сухи до свежи месторастения и иглолистни култури на сухи месторастения на възраст от 10-40 години. Към клас II са отнесени млади широколистни култури на сухи до свежи месторастения и иглолистни култури на сухи месторастения на възраст 20-40 години. Към клас III са отнесени издънкови насаждения на сухи месторастения и широколистни култури на сухи и свежи месторастения от акация, както и намиращите се в съседство голи площи.

4.1 Предвижда се провеждането на следните противопожарни мероприятия:

- окосяване и изнасяне на леснозапалими материали покрай пътища
- преносими потопяеми помпи - 2 бр. площадки за зареждане с противопожарни цели – р. Харманлийска и язовира ЮЗ от с. Родопи.
- не се предвидени бариерни прегради, минерализовани ивици, пожарозащитни пояси, наблюдателни пунктове, лесокултурни прегради, предупредителни табелки и плакати, места за обръщане на противопожарни автоцистерни и др.

5. Горите в защитена зона **33 BG 0002103 „Злато поле”** са отнесени към IV клас на пожарна опасност. Към клас IV са отнесени основно издънкови и семенни насаждения на свежи месторастения, както и намиращите се в съседство голи площи. Върху горските територии на 33 BG 0002103 „Злато поле” не е предвидено изграждането на съоразение или извършване на мероприятия които касаят пожарното устройство.

Вековни дървета

На територията на община Хасково са обявени следните вековни дървета:

Таблица № 24 Вековни дървета

№	Област	Община	Вековни дървета	Местоположение
1.	Хасково	Хасково	Летен дъб	с. Корен, в двора на основното училище
2.	Хасково	Хасково	Зимен дъб	с. Долно Големанци, в двора на училището
3.	Хасково	Хасково	Зимен дъб	с. Долно Големанци, в двора на училището
4.	Хасково	Хасково	Зимен дъб	с. Долно Големанци, в двора на училището
5.	Хасково	Хасково	Зимен дъб	с. Долно Големанци, в двора на училището
6.	Хасково	Хасково	Зимен дъб	с. Долно Големанци, в двора на училището
7.	Хасково	Хасково	Зимен дъб	с. Долно Големанци,
8.	Хасково	Хасково	Летен дъб	с. Елена, м. "Кабалъка"
9.	Хасково	Хасково	Благун	с.Книжовник, в регулационния план
10.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник, в регулационния план
11.	Хасково	Хасково	Цер/Благун	с.Книжовник, в регулационнияплан
12.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 119
13.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 119
14.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 119

15.	Хасково	Хасково	Благун	с.Книжовник имот № 119
16.	Хасково	Хасково	Благун	с.Книжовник имот № 119
17.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 119
18.	Хасково	Хасково	Благун	с.Книжовник имот № 119
19.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 119
20.	Хасково	Хасково	Благун	с.Книжовник имот № 119
21.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 138
22.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 138
23.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 138
24.	Хасково	Хасково	4 бр. цер и 1 бр. благун	с.Книжовник имот № 138
25.	Хасково	Хасково	2 бр. цер	с.Книжовник имот № 138
26.	Хасково	Хасково	Цер	с.Книжовник имот № 138
27.	Хасково	Хасково	Благун	с.Книжовник имот № 138
28.	Хасково	Хасково	полски бряст	гр. Хасково в двора на СУ Паисий Хилендарски
29.	Хасково	Хасково	Благун	с. Гарваново
30.	Хасково	Хасково	Летен дъб	с. Конуш, м."Стара река"
31.	Хасково	Хасково	4 броя дръжкоцветен дъб	земище на гр. Хасково

През 2019г.Община Хасково е предприела необходимото и 5 вековни дървета са обозначени на терена с обозначителна табела. Дърветата са от вида "дръжкоцветен дъб" и са обявени със заповед на министъра на околната среда и водите за вековни в началото на 2019година.

Дъбовете са на възраст между 270 и 350 години, високи са около 12 метра, с обиколка на стъблата от 3,80 до 4,80 метра. Предложението за обявяването им е било на студента от Хасково Стефан Айвазов. С тях вековните дървета в Хасково със защитен статут от закона станаха пет. Първото обявено се намира в двора на СУ "Св. Паисий Хилендарски".

Според Закона за биологичното разнообразие се забранява изкореняването, отсичането, кастренето и чупенето на клони на вековни дървета, както и нараняването на стъблата им и всякакви други действия, които биха довели до унищожаване, увреждане или влошаване на физиологичното състояние.

Вековни дървета в местността „Идимирли“ край Хасково

Фигура 12.Табела Защитени вековни дървета

4.2. Биоразнообразие/Защитени видове

Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях.

Биологичното разнообразие е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение за държавните и общинските органи и гражданите.

Екологичното законодателство на територията на община Хасково се прилага, контролира, планира като дейност и подпомага в тази насока Кмета и Общинския съвет от Дирекция/отдел „Екология“:

- Реализира и контролира изпълнението на общинската политика по опазване на околната среда;
- Организира изпълнението на Общинската програма за околна среда, включително Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците и Програмата за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на Община Хасково;
- Координира дейностите за подобряване на жизнената среда и опазването на природната среда в общината;
- Организира и контролира дейностите по почистване на териториите за обществено ползване в общината и озеленяване;
- Изпълнява изискванията на Наредбата за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Хасково;
- Поддържа актуални паспортизация на озеленените площи и картотека на дълготрайната растителност;
- Извършва проверки и подготвя разрешителни за премахване на растителност;
- Изготвя и контролира изпълнението на годишните програми за озеленяване, залесяване и зацветяване;
- Подготвя необходимите документи при кандидатстване за финансиране на проекти, и благоустрояване на озеленени площи;
- Координира проектирането и изпълнението на екологични и благоустройствени проекти на територията на общината;
- Участва в съвместни проверки с РИОСВ и РЗИ;
- Решаване на проблеми, поставени от граждани свързани с околната среда, чистотата и озеленяването;

Законът за горите (ЗГ) (ДВ бр.19/2011, посл. изм. ДВ. бр. 79 от 8 септември 2020г.) урежда обществените отношения, свързани с опазването, стопанисването и ползването на горските територии в Република България, с цел гарантиране на многофункционално и устойчиво управление на горските екосистеми. Всички дейности в горите са свързани с планиране, което обикновено се извършва на различни нива. На първо място те се третира в Националната стратегия за развитие на горския сектор, след това - в Стратегически план за развитие на горския сектор и накрая - в областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми.

В резултат на извършени теренно-проучвателни работи през 2013година е изготвен „Горскостопански план за периода 2014-2023г. за горските територии общинска собственост в териториалния обхват на община Хасково” приет с Решение №ХА -32 – ОС/2014 от 24.11.2014г. на РИОСВ-Хасково. В него са предвидени всички мероприятия с цел предотвратяване, намаляване и възможно най- пълно отстраняването на предполагаемите отрицателни въздействия.

Компетентният орган се е произнесъл че планът няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове растения и животни предмет на опазване в ЗЗ BG0001031 „Родопи Средни”, за опазване на природните местообитанията на дивата флора и фауна, приета от Министерския Съвет с Решение № 611/16.10.2007г ., ЗЗ BG 0000578 „Река Марица”, за опазване на природните местообитанията на дивата флора и фауна, приета от Министерския Съвет с Решение № 122/02.03.2007 г., ЗЗ BG 0001034 „Остър камък” за опазване на природните местообитанията на дивата флора и фауна, приета от Министерския Съвет с Решение № 122/02.03.2007г. ЗЗ BG 0002092 „Харманлийска река” определена съгласно изискванията на Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-843/17.11.2008г на Министъра на околната среда и водите /ДВ бр. 12 /2009г./, ЗЗ BG 0002103 „Злато поле” определена съгласно изискванията на Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-771/28.10.2008г на Министъра на околната среда и водите /ДВ бр. 103 /2008г./.

Общата залесена площ на горските територии собственост на Община Хасково е 10 218.5 ха. Разпределението ѝ по класове на възраст е доста неравномерно. С най-голям дял от площта са насажденията от III клас на възраст (41-60 г.) -55.5%, следвани от тези от I клас на възраст (1-20 г.) -19.8%, II клас на възраст (21-40 г.) -18.3%, IV клас на възраст – 5.8%, V клас на възраст – 0.5%, VI клас на възраст (101 -120г.) – 0.1%. Най-малка площ заемат насажденията от VII и VIII клас на възраст (121 -140 г.) – под 0.1%.

Общият запас без клони на основните насаждения е 658 025 куб. метра, а на надлесните дървета е 35 куб.метра. Запасът с клони на основните насаждения е 742 305 куб. метра, а на надлесните дървета е 35куб. метра. Средният запас на 1 ха е 65 куб. метра.

Средната възраст на дървостойките е 41 години. Общият среден прираст е 16 616 куб. метра, а на 1 ха – 1.63 куб. метра. Средният бонитет е V (4.5), а средната пълнота е 0.66.

Таблица: №25 Площ на горските територии по вид собственост на територията на община Хасково

Общо горски територии					в т.ч. горски територии		в т.ч. гори в земеделски територии		в т.ч. гори в урбанизирани територии	
Вид собственост	Обща площ, ха	%	в т.ч. залесена площ, ха	%	залесена площ, ха	%	залесена площ, ха	%	залесена а площ, ха	%
Община Хасково										
Държавна	5718,8	31,0	4920,3	30,2	4195,8	30,2	724,5	29,9	0,0	0,0
Общинска	11502,4	62,3	10218,5	62,7	8785,6	63,3	1432,9	59,1	11,0	100,0
на физ.лица	1096,0	5,9	1012,9	6,2	766,3	5,5	246,6	10,2	0,0	0,0
на юрид.лица	91,0	0,5	84,0	0,5	62,0	0,4	22,0	0,9	0,0	0,0
религ.общности	68,6	0,4	67,5	0,4	67,5	0,5		0,0	0,0	0,0
Община Хасково	18476,8	100,0	16303,2	100,0	13877,2	100,0	2426,0	100,0	11,0	100,0

Дърводобив

Преди всеки предстоящ отоплителен сезон и наличие на Наредба № 6 от 7.10.2019 г. на Министерство на земеделието, храните и горите за изискванията и контрола върху дървесината, която се използва за битово отопление, община Хасково предоставя на интернет страницата си информация за задълженията на лицата, използващи дървесина за битово отопление, съгласно която:

Дървесината, използвана за битово отопление, трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да е суха;

2. да не е обработвана повърхностно с бои, лакове, смоли и лепила;
3. да не е импрегнирана или да е претърпяла друга химична обработка;
4. да не е свързана/примесена с други вещества и материали, включително текстил, пластмаси, гуми или други петролни продукти.

Дървесината за битово отопление се съхранява покрита, върху подложки на сухи и отцепливи места, осигуряващи проветряемост.

Таблица № 26 Минимални срокове за естествено просушаване на сурова дървесина съгласно приложението към Наредбата

Вид на дървесината	Размери на дървесината	Период в месеци		
		твърди широколистни	меки широколистни	иглолистни
Обла небелена	дължина над 2 м и диаметър на тънкия край над 18 см	14	12	12
	дължина над 2 м и диаметър на тънкия край под 18 см	12	11	10
	дължина от 1 до 2 м и диаметър на тънкия край над 18 см	13	12	11
	дължина от 1 до 2 м и диаметър на тънкия край под 18 см	10	9	8
	дължина от 0,40 м до 1 м и диаметър на тънкия край над 18 см	7,5	7	7
	дължина от 0,40 м до 1 м и диаметър на тънкия край под 18 см	6	5,5	5
	дължина до 0,40 м и диаметър на тънкия край над 18 см	5	4,5	4
	дължина до 0,40 м и диаметър на тънкия край под 18 см	3,5	3,5	3,5
Цепена или фасонирана	дължина над 2 м	8	7,5	7,5
	дължина от 1 до 2 м	6,5	5,5	5
	дължина от 0,4 до 1 м	4,5	3,5	3
	дължина до 0,4 м	3	3	2,5

Съгласно Наредбата:

- Продавачът на дървесина за битово отопление задължително информира купувача към коя от категориите – сурова или суха, е дървесината, предмет на продажба.
- Лицата, издаващи превозни билети за транспортиране на дървесина по чл. 211 от Закона за горите, задължително вписват в него към коя от категориите – сурова или суха, е дървесината, предмет на продажба.
- Спазването на изискванията за съхранение и използване на дървесина за битово отопление е отговорност и задължение на лицата, които я ползват.

Спазване изискванията на наредбата е част от общите усилия на държавата и на

гражданите за подобряване качеството на въздуха и намаляване високите нива на емисии на фини прахови частици от битовото отопление.

Таблица № 27 Административни актове, чрез които община Хасково осъществява контрол върху сечта на дървесни видове

1996	Издаване на разрешение за отсичане на над 5 /пет/ броя дървета и на лозя над 1 декар
2006	Измерване, кубирание и маркиране на дървесина, добита извън горския фонд
2031	Издаване на разрешение за отсичане на дълготрайни декоративни дървета и дървета с историческо значение
2046	Експертна оценка на дървесина и храстова растителност
2068	Издаване на превозен билет за транспортиране на добита дървесина извън горските територии
2086	Издаване на разрешение за отсичане и изкореняване до 5 дървета и до 1 дка лозя в селскостопанските земи

Защитени видове растения

На територията на община Хасково се срещат следните лечебни растения, които попадат под разпоредбите на Закона за лечебните растения (Приложение към чл. 1, ал. 2):

- Камшик лечебен – *Agrimonia eupatoria* L. (Сем. Розоцветни – Rosaceae) - многогодишно растение.
- Лечебна ружа – *Althaea officinalis* L. (Сем. Слезови – Malvaceae) - многогодишно тревисто растение.
- Ранилист – *Betonika officinalis* L. (Сем. Устноцветни – Lamiaceae) - многогодишно растение високо 15-80 см.
- Червен кантарион – *Centaureum erythraea* Rafn. (Сем. Тинтявови – Centianaceae) - двегодишно тревисто растение.
- Синя жлъчка грапавоплодна – *Cichorium intybus* L. (Сем. Сложноцветни – Asteraceae) - многогодишно тревисто растение.
- Пресечка (Бенедиктински трън) – *Cnicus benedictus* L. (Сем. Сложноцветни – Asteraceae) – двугодишно (или едногодишно) тревисто растение.
- Обикновен дрян – *Cornus mas* L. (Сем. Дрянови – Cornaceae) - храст с кафявозеленикави клонки.
- Обикновена леска – *Corylus avellana* L. (Сем. Брезови – Betulaceae) - храст или малко дърво.
- Смарадлика – *Cotinus coggygria* Scop. (Сем. Смарадикови – Anacardiaceae) - храст, рядко ниско дърво.
- Червен (обикновен) глог – *Crataegus monogyna* Jacq. (Сем. Розоцветни – Rosaceae) - бодлив храст. Среща се из цялата страна до към 1500 м н.в.
- Кукувича прежде европейска (Кукута, Вилина коса) – *Cuscuta europaea* L. (Сем. Кукувичепреждови – Cuscutaceae)
- Вълнест напръстник – *Digitalis lanata* Ehrh. (Сем. Живеничеви – Scrophulariaceae) - двегодишно до многогодишно тревисто растение.
- Елшовиден зърнастец – *Frangula alnus* Mill. (Сем. Зърникови – Rhamnaceae) - храст, висок 1-3 м, или дърво, високо 5-7 м. релите плодове. Използват се във фитотерапевтичната практика.
- Мъждрян – *Fraxinus ornus* L. (Сем. Ясенови – Oleaceae) - храст или дърво до 15 метра. Среща се доста често в страната.
- Росопас – *Fumaria officinalis* L. (Сем. Макови – Papaveraceae) – едногодишно тревисто растение.

- Еньовче – *Galium verum* L. (Сем. Брошови – *Rubiaceae*) - многогодишно тревисто растение.

Билки с търговско значение

Сред най-широкоразпространените и използвани лечебни растения - шипка (*Rosa canina*), синя жлъчка (*Cichorium inthybus*), бял равнец (*Achillea millefolium*), медицинска комунига (*Melilothus officinalis*). Червен /обикновен/ глог (*Crataegus monogyna*), черен глог (*Crataegus pentagyna*), дрян (*Cornus mas*), смрадлика (*Cotinus coggygia*), повет (*Clematis vitalba*), полски ветрогон (*Eryngium campestre*), лечебен камшик (*Agrimonia eupatoria*), козя брада (*Rumex acetosella*), киселец (*Rumex acetosa*), черно куче грозде (*Solanum nigrum*), лечебна мъдрица (*Sisymbrium officinale*), тревист зим зелен (*Vinca herbacea*) и др. са включени в приложението на Закона за лечебните растения, но нито един от тях не в списъка на видовете, поставени под режим на опазване и регулирано ползване - Приложение № 4 към чл. 41, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие

V.5. Управление на отпадъците

Изискването при разработване на ПООС 2021-2028г. е в раздела да се включи кратък анализ и оценка на съществуващото състояние за управление на отпадъците. Данните се вземат от Общинската програма за управление на отпадъците, като е необходимо те да се актуализират.

5.1. Анализ на инфраструктурата

Инсталациите, които се експлоатират към настоящия момент на територията на община Хасково са построени при изпълнение на проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Хасково“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“ Общата стойност на проекта е 28 418 074 лв. Договорът за безвъзмездна финансова помощ е подписан на 14.01.2013 г. със срок на изпълнение до 2016 г.

Изпълнението на строително-монтажните работи е приключило на 22.06.2015 г. и е издадено Решение за ползване на строежа № СТ-05-1125/24.07.215 г.

В обхвата на проекта са включени следните елементи:

- Клетка №1 нова към регионалното депо;
- Инсталация за сепариране на отпадъците и производство на RDF гориво;
- Инсталация за компостиране на зелени отпадъци.

Клетка 1 нова е в експлоатация от 15.09.2015 г. За периода 2015-2019г. депонираните отпадъци от територията на община Хасково са общо 78857 т.

Капацитета на Клетка 1 нова е изчерпан и предстои въвеждането в експлоатация на новоизградената Клетка 2.

На „Регионален център за третиране на неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани” е разрешено да се извършва операция по обезвреждане, обозначена с код D 5 (специално проектирани депа), на отпадъци с код и наименование, описани в Условие 11.6.2. и Условие 11.6.2.1. на КР № 356-Н1/2012г. и при спазване на изискванията, посочени в Условие 11.6.2.1.1. на КР № 356-Н1/2012г.

Предварителното третиране на смесени отпадъци се извършва в инсталация за сепариране, където органичните и смесени рециклируеми фракции се сепарират механично, а впоследствие и ръчно. Органичната фракция се насочва за обезвреждане на депото, а рециклируемите фракции, сепарирани от отпадъците, се балират и доставят до съответните оператори за последващо оползотворяване. Инсталацията за компостиране е

изградена на бетонова площадка, разделена на отделни клетки с навеси и система за събиране на отделения инфилтрат. Проектното количество за компостиращата инсталация е 1810 т/год или при 250 работни дни около 8 т/ден.

Община Хасково има сключен договор с „ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ“ АД за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Фигура 13. Трицветни контейнери за разделно събиране

5.2. Битови отпадъци

Системата за събиране на смесените битови отпадъци Община Хаскова е организирана чрез използването на различни видове контейнери по населени места. Количествата на образуваните битови отпадъци на Община Хасково са за периода 2012-2019 г. са представени в следната таблица:

Таблица № 28 Количества на образуваните битови отпадъци в Община Хасково за периода 2012-2019 г.

Година	Количество на образуваните отпадъци, тона
2012	27 286
2013	31 773
2014	34 742
2015	28 306
2016	24 593
2017	25 653
2018	25 796
2019	25 476
2020	

От представените данни се вижда, че образуваните битови отпадъци на територията на общината остават относително постоянни през разглеждания период, като след 2015 г. се наблюдава намаляване и запазване на постоянна тенденция.

Данните за депонираните битови отпадъци са представени в таблица 29

Таблица № 29 Количества на депонираните битови отпадъци за периода 2012-2019 г.

Година	Количество на депонираните отпадъци, тона
2012	27 286
2013	31 773
2014	34 742
2015	25 818
2016	17 250
2017	18 774
2018	18 678
2019	19 090
2020	

5.3. Норма на натрупване

Нормата на натрупване за Община Хасково е изчислена при определяне на морфологичния анализ на отпадъците и е представена в следващата таблица.

Таблица № 30 Норма на натрупване кг/ж/година

Норма на натрупване по отчетни данни	С Разделно Събрани	Без Разделно Събрани
Норма на натрупване, кг/ж/година	419	377

По данни на НСИ за 2018г., нормата на натрупване за страната е 407 кг./ж./г., а за Южен централен район – 373 кг./ж./г. Нормата на натрупване за област Хасково е 314 кг./ж./г. От посочените данни може да се направи заключение, че нормата на натрупване за община Хасково е над средната за страната и за статистическия район, в който попада общината.

5.4. Морфологичен състав на отпадъците

За периода 2018г. – 2019г. е извършен Анализ на морфологичен състав на битовите отпадъци по Проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“.

Резултатите от проведения морфологичен анализ са обобщени в Таблица 31:

Таблица № 31 Морфологичен състав на отпадъците на Община Хасково

Вид Отпадък	-	Количество смесен отпадък на година т/год	Разделно Събран Отпадък на година т/год	Общ Отпадък на Година т/год	Общ Отпадък на Година %
Хранителни	-	5,652.98т	0 т	5,652.98т	13.88%
Хартия	-	1,402.20т	743.11т	2,145.30т	5.27%
Картон	-	2,717.64т	680.52т	3,398.15т	8.34%
Пластмаса	-	3,991.00т	68.80т	4,059.80т	9.97%
Текстил	-	1,505.27т	0.00т	1,505.27т	3.69%
Гума	-	218.35т	0.00т	218.35т	0.54%
Кожа	-	191.23т	0.00т	191.23т	0.47%
Градински	-	2,806.12т	3,927.00т	6,733.12т	16.53%
Дървесни	-	650.95т	1.89т	652.83т	1.60%
Съкло	-	1,723.49т	109.78т	1,833.27т	4.50%

Метали	-	1,032.10т	2,084.91т	3,117.02т	7.65%
Инертни>4 см	-	1,356.91т	0.00т	1,356.91т	3.33%
Опасни	-	1,433.63т	0.00т	1,433.63т	3.52%
Други	-	1,179.31т	0.00т	1,179.31т	2.89%
Ситна Фракция<4см	-	7,260.91т	0.00т	7,260.91т	17.82%
Общо	-	33,122.08т	7,616.01т	40,738.09т	100.00%

Въз основа на проведените четири сезонни изследвания се наблюдават следните тенденции:

1) Необходимо е да се работи в посока разширяване на система за разделно събиране на рециклируемите отпадъци чрез обхващане на всички потенциални видове отпадъци.

2) Разделното събиране на градински, дървесни отпадъци и хранителни отпадъци следва да бъде установено при спазване на Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци, приета с ПМС № 20 от 25.01.2017 г. (Обн. ДВ, бр. 11 от 31.1.2017 г.).

3) Необходимо е да се работи с търговските обекти и магазинната мрежа, които генерират отпадъци от опаковки – пластмасови, хартиени, дървени касети и др.

5.5. Масоворазпространени отпадъци

Община Хасково разполага със система за разделно събиране единствено на отпадъците от опаковки. На територията на общината е създадена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки от “ЕКОПАК БЪЛГАРИЯ” АД. Създадената система за разделно събиране на отпадъците от опаковки отговаря на задълженията по чл.19, ал.3, т.6 от Закона за управление на отпадъците.

Таблица № 32 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране в Община Хасково за периода 2012-2019 г.

Отпадъци от опаковки	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Събрани:								
хартия и картон	135.650	198.740	197.260	196.290	157.380	62.590	73.800	64.560
стъкло	29.860	50.360	59.300	23.760	33.660	48.490	55.480	55.800
пластмаси и метал	127.510	156.040	158.610	158.150	69.742	29.440	38.420	39.440
Предадени за рециклиране								
хартия и картон	75756	120.600	119.161	119.156	85.586	55.398	66.232	59.204
стъкло	22.300	35.270	44.620	17.850	33.660	48.490	55.480	55.800
пластмаси и метал	30.687	47.630	48.833	48.848	28.694	11.393	16.232	17.665

5.6. Изпълнение на целта по чл.31, ал.1, т.2 за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци

Съгласно издадена заповед №189/24.07.2020г. от ИАОС, изпълнението на целта по чл.31, ал.1, т.2 на ЗУО за 2018г. в Община Хасково е 80 %.

5.7. Отпадъци от строителството и разрушаването

Строителните отпадъци са получени вследствие на строително-монтажни работи, отпадъци от разрушаване или реконструкция на сгради и съоръжения, ремонтни дейности.

Състоят се главно от бетон, тухли, земни маси и керамика, изолации, дървени материали и пластмаси, хидроизолации, керемиди и др.

В рамките на общината не се извършва разделно събиране по видове строителни отпадъци, както от фирмите, така и от населението.

Количествата на образуваните отпадъци за периода 2013-2019 г. е представено в следващата таблица. За строителните отпадъци от град Хасково има определена площадка за запълване на негативни релефни форми с инертни отпадъци от строителството.

Таблица № 33 Количества образувани и депониране отпадъци в Община Хасково за периода 2013-2019 г.

Година	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Общо образувани	42,641	62,823	29,244	27,903	24,885	12,286	14,578
Депонирани/ използвани за за запълване на негативни релефни форми:							
земни маси м3	29,627	50622	8,655	8515	9,375	5,565	5,601
Строителни отпадъци м3	13,014	12,201	20,585	19,388	15,510	6,721	5,601

5.8. Производствени отпадъци

Основните източници на производствени отпадъци, които в РЦТНО, са производствените единици, съсредоточени предимно в общинския център и са представени в Таблица 9.

Таблица № 34 Количества депонирани производствени отпадъци на регионалното депо през 2019 г.

№	фирма	адрес	код	наименование на отпадъка	количество в тон
1.	"Екостер" ООД	гр.Хасково,ул."Цар Самуил"№3	18 01 04	отпадъци,чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания,с оглед предотвратяване на инфекции(превръски,гипсови отливки,спално бельо,облекла за еднократна употреба,памперси)	100
2.	"ТИМС ФУУДС"ЕООД	гр.Хасково,ул."Дунав"№1-А	02 06 01	материали,негодни за консумация или преработване	190
3.	"Алиана "ООД	гр.Хасково,бул."Освобождение"	15 01 01	хартиени и картонени опаковки	2
			15 01 02	пластмасови опаковки	2
			20 01 11	текстилни материали	46
4.	"Каменица"АД,Пивоварна Хасково	СИЗ,гр.Хасково	19 08 01	отпадъци от решетки и сита	5
			20 03 01	смесени битови отпадъци	60
5.	"Дерони"ООД	гр.Хасково,ул."Добруджа"№36	02 03 04	материали,негодни за консумация или преработване	2
			15 01 01	хартиени и картонени	1

				опаковки	
				органични отпадъци, различни от упоменатите в 16 03 05	
6.	"Югоплод" АД	гр. Хасково, ИИЗ №2	02 03 04	материали, негодни за консумация или преработване	136.420
7.	"Актив -90" ООД	гр. Хасково, ул. "Б род" №4	15 01 02	пластмасови опаковки	1
			20 01 01	хартия и картон	1
			20 01 11	текстилни материали	8
8.	"ОЗИ" ООД	гр. Хасково, ул. "П рохлада" №17	20 01 11	текстилни материали	5
9.	"Еко Дом 2011" ООД	гр. Хасково, ул. "О тец Паисий" №23	02 05 01	материали, негодни за консумация или преработване	8
			20 01 11	текстилни материали	21.93
10.	"Пергостил" ООД	гр. Хасково, бул. "С ъединение" №4 4	03 03 08	отпадъци от сортиране на хартия и картон, предназначени за рециклиране	3
			04 02 09	отпадъци от смесени материали (импрегниран текстил, еластомер, пласто мер)	3
11.	"Каре" ООД	гр. Хасково, жк. О рфей, бл. 14, ап. 73	15 01 02	пластмасови опаковки	0.250
			20 01 01	хартия и картон	0.250
			20 01 11	текстилни материали	0.500
12.	"Мир" АД	гр. Хасково, ул. "Д имитровградско шосе" №1	15 01 02	пластмасови опаковки	0.250
			20 01 01	хартия и картон	0.250
			20 01 11	текстилни материали	0.500
13.	"ИДА 2006" ЕООД	с. Козлец, община Хасково	20 01 11	текстилни материали	1
14.	"БКС- Г. Оряховица" АД	гр. Г. Оряховица, ул. "И. Макриполски" №11	17 06 04	изолациони материали	1
15.	"АРИС" ЕООД	гр. Хасково, ул. "Д рагоман" №54	20 03 01	смесени битови отпадъци	20
16.	"БИЛИ" ООД	гр. Хасково, бул. "Б ългария" №152	20 01 11	текстилни материали	1.700
17.	"Чистота Балкани" ООД	гр. София, кв. Витоша, бл. 7, а п. 6	20 01 08	биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене	61.100
18.	"Рай" ЕООД	гр. хасково, ул. "Л ипа" №47	20 01 11	текстилни материали	1
19.	"Строймонтаж" Е ООД	гр. Пазарджик, ул. "Черноризец Храбър" №1	17 06 04	изолациони материали	2
20.	"Трансмедико" ЕООД	гр. Хасково, ул. "Г. Бенковски" №50	20 01 08	биоразградими отпадъци от кухни и заведения за обществено хранене	1

21.	"МАГ 14"ЕООД	гр.Хасково,ул.Гу ргуляк"№	20 03 01	смесени битови отпадъци	4.500
22.	"ВАСИ И КО"ЕООД	гр.Хасково,бул." В.Левски"№88	20 01 11	текстилни материали	1
23.	"ФУУДЛЕНТ"О ОД	гр.Хасково,ул."Ц ар Иван Шишман"№8	02 06 01	материали,негодни за консумация или преработване	0.250
24.	"Венера стил"ООД	гр.Хасково,ул."Л ипа"№32	20 01 11	текстилни материали	5
25.	"ТРЕЙС- СОФИЯ"ЕАД	гр.София,ул."Ме тличина поляна"№15	17 06 04	изолациони материали	0.900
26.	"Делена ДД"ЕООД	гр.Хасково,бул." В.Левски"№2	20 01 11	текстилни материали	1
27.	"Профондо"ЕОО Д	гр.Хасково,ул."Л озарска"№12	20 01 11	текстилни материали	3

Съгласно действащото законодателство фирмите не предоставят информация за количествата на образуваните отпадъци и методите за третирането им на общината. Поради тази причина Община Хасково не разполага с конкретна информация за количества образувани, рециклирани и оползотворени отпадъци за фирмите, извършващи дейност на нейна територия.

5.9. Утайки от ГПСОВ

Пречиствателната станция е с капацитет за 98 667 еквивалентни жители. ПСОВ на гр. Хасково и е пусната в експлоатация през 2010 г.

Експлоатацията на пречиствателната станция се извършва от "ВиК" ЕООД Хасково. То е търговско дружество със 100% държавно участие.

Фигура 14. ГПСОВ гр. Хасково

Утайките, които се образуват в резултат от експлоатацията на ГПСОВ се предават за оползотворяване в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство за опазване на околната среда

VI. ИЗВОДИ

Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ)

„Анализът на средата“ е един от най-важните етапи в стратегическото планиране. В технологията на стратегическото планиране SWOT анализът има ключово значение. Благодарение на него получените резултати от “анализа на средата” могат да се приоритизират и да бъдат структурирани по начин, позволяващ извличането на генералните стратегически цели.

SWOT анализът е акроним от:

S – Strenghts – силни страни;

W – Weakness – слаби страни, проблеми;

O – Opportunities – възможности, шансове;

T – Treats – заплахи, възможни опасности.

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни” и “слаби” страни. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Възможности: Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда на общината. Това са благоприятни за общината потенции от които тя се възползва или би могла да се възползва.

Заплахи: Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за общината. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на общината.

Силни страни: Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство на общината.

Слаби страни: Слабите страни представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на общината.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости. Връзката между възможностите и силните страни дава представа за лостовите на развитие. Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитие. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие. От тази класификация произтичат и условните наименования на различните видове стратегии.

Най-благоприятната стратегическа позиция е агресивната стратегия. Всеки обект на анализ се стреми да заеме максимална площ в квадранта между силните страни и възможностите. Тази позиция е най-благоприятна и стратегията на развитие трябва да е построена така, че заемащата в нея площ само да се увеличава. Стратегията на развитие, която се определя между слабите страни и възможностите може да се нарече концентрираща, защото тя е насочена към използване на съществуващите благоприятни условия за развитие чрез намаляване на слабите страни. Стратегията на развитие, която се определя между слабите страни и заплахите може да се нарече защитната е най-неблагоприятна. Организацията, попаднала в тази позиция трябва да търси възможност за оцеляване и след това да се опита да премине в някой от другите квадранти. Диверсификационната стратегия се определя между силните страни и заплахите. Основната посока на стратегическо развитие при нея е насочена към намаляване или ограничаване на заплахите и при едновременно укрепване на силните страни.

Схема за резултатите от SWOT-анализа на програмата за опазване на околната среда на община Хасково е представена, както следва:

Таблица № 35 SWOT-анализа

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Въздух	
- Наличие на Програма за намаляване на емисиите фини прахови частици (ФПЧ10) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и достигане на установените норми за вредни вещества в атмосферния въздух на територията на Община Хасково за периода 2021-2024г.План за действие. - Извършена е инвентаризация на емисиите от транспорта е направена по методиката за оценка на Европейската агенция по околна среда EMEP/CORINAIR Atmospheric Emission Inventory Guidebook 2019, раздели 1.A.3.b.i, 1.A.3.b.ii, 1.A.3.b.iii, 1.A.3.b.ivPassenger cars, light commercial trucks, heavy-duty vehicles including buses and motor cycles,Tier1, Tier2, 1.A.3.b.vi Road transport: Automobile tyre and brake wear, 1.A.3.b.vii Road transport: Automobile road abrasion, Tier1. - В периода 2015 -2018 година значителна част от училищата и детските градини са преминали на природен газ, с което се обяснява намалението на вредните емисии във въздуха. - Продължава газификацията на обекти в град Хасково.	- Все още преобладават емисиите от битовото отопление. Не са подменени все още всички отоплителни устройства на твърдо гориво или преминаване на газ. - Не функционира обширна комуникационна стратегия, която да убеди и насърчи населението използващо твърдо гориво за промяна начина на отопление.
Енергийна ефективност	
Наличие на общинска Програма енергийна ефективност 2019-2024г.	Все още не е създадена Общинска информационна система за

Общината има капацитета и е в състояние да упражнява контрол върху редица дейности, водещи до повишаване на енергийната ефективност, да взема стратегически решения, свързани с това и в границите на своите компетенции да налага на инвеститорите изпълнения на мерки с подобен характер. Основни инструменти за това могат да бъдат: одобряване на устройствени планове; използване на екологично съобразени технологии; насърчаване на частната инициатива, свързана с реализиране на енергоефективни мероприятия.	енергийна ефективност •Общината се нуждае от създаване и поддържане на база данни за енергийната консумация и състояние на обектите, общинска собственост, с която до момента не разполага
Насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на община Хасково 2019-2022 г.	
•Община Хасково има приета Краткосрочната програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на община Хасково за периода 2019 – 2022 г., разработена при спазване изискванията на чл. 10, ал.1 и ал.2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници и Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие от 2016 г. Програмата се одобрява и приема от Общински съвет – Хасково, по предложение на Кмета на общината и обхваща 3-годишен период на действие и изпълнение. •Използването на биогорива и енергия от ВИ в транспорта на територията на община Хасково е в съответствие с разпоредбите на Закона за енергията от възобновяеми източници, горивата за дизелови и бензинови двигатели се предлагат на пазара, смесени с биогорива в определени процентни съотношения. •Община Хасково има най-голям потенциал за използване на слънчевата енергия, следвана от водната енергия и енергията от биомаса, като основни ВИ за задоволяване на енергийните потребности. •Община Хасково има разработена и приета Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020-2030 г.	•На територията на община Хасково няма изградени предприятия за производство на биогорива, поради липса на инвеститори и недостиг на наличната суровина за неговото производство. • Липсва разработена програма за почистване на речните корита и околните пространства от паразитна растителност, като източник на биомаса.
Води	
• Повърхностните водни обекти на	•Не всички язовири се стопанисват правилно и

територията на община Хасково са част от Източнобеломорския район и принадлежат към поречие Марица. • На територията на Община Хасково има изградени много язовири и микроязовири (изкуствено създадени водни тела) От тях обектите – публична общинска собственост са: - Язовири – 420 общо броя - Язовири – 3 броя скъсани стени /кв.„Болярово“, с.Стамболийски и с.Елена/ - Язовири – 47 броя с договори за наем и концесия - Язовири – 373 броя свободни Към големите равнинни средно дълбоки язовири в ЕР 7 (L15) съгласно ПУРБ спада язовир Тракиец. • Община Хасково е предприела мерки, свързани с: Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в град Хасково“, работи по осигуряване на достатъчно количество и качество вода за населението; осигуряване добро състояние на повърхностните и подземни води; • Спазва разпоредбите на Закона за водите като за общинските дейности , свързани с водовземане от и/или ползване на воден обект съхранява регистър на разрешителните и изпълнява условията им. • Постигнато е намаляване на здравните рискове сред населението, живеещо в зоните, обслужвани от градска пречиствателна станция за отпадъчни води (ПСОВ) - Хасково; Постигнато е пълно съответствие на параметрите на третираните отпадъчни води с Европейската Директива за пречистване на градски отпадъчни води 91/271/ЕИО	това ги прави потенциално опасни. • Малките населени места са без изградени ЛПС. • Все още не е приключила на 100% регистрацията с цел защита интересите на гражданите при предоставяне права за черпене на вода в района на съответното населено място и ограничаване опасността от пресъхване на кладенците отново е удължена до 22.ноември 2022г. чрез необходимата разяснителна работа по места. • Непречистените води от населените места са основните замърсители на водоприемниците в района на малките населени места.
Почви	
• Преобладаващите почвени типове в общината са чернозем-смолници (15-20% от обработваемата земя) в равнините полски райони, канелените горски – излужени почви (около 60%) по планинските и хълмисти терени, както и алувиално-ливадните почви- (10%) по речните долини, голямата част от тях плодородни. • Районът е със силно развито земеделие. • РЛ-Хасково осъществява мониторингова дейност в пунктовете за наблюдение и	• Основни източници за замърсяване на почвите са транспортът, неправилната употреба на химични средства за растителна защита. • В общината липсва база данни по отношение картирането на почвите в района. • Нов момент е НСМОС да определи пунктове и да се провежда мониторинг на почвите в градска среда. • Не се спазва забраната за изгаряне на стърнищата, което води до пожари,

контрол от подсистема „Земи и почви“ от НАСЕМ в землищата на с.с.с. Сираково, Манастир, Узунджово по отношение замърсяване на тежки метали и металоиди. •Приета е Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.)	унищожаване на микрофауната. Националната програма отчита следните слаби страни, които изискват общинската власт да осигури: •Разработване на указания за изготвяне на общински програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите. •Разработване на областни и общински програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите. почвите на областно и общинско ниво.
Управление на генерираните отпадъци	
•Община Хасково има създадена добра организация за управление на отпадъците на територията си. •Контролира експлоатацията на Регионалния център за третиране за неопасни отпадъци. •Контролира изпълнението на Комплексно разрешително, издадено от МОСВ за Регионалния център за третиране за неопасни отпадъци; •Организира почистването на нерегламентирани сметища на територията на общината; •Организира рекултивацията на нарушени терени; • Изпълнява изискванията на Общинската Наредба за управление на отпадъците; •На територията на общината е създадена организация за разделно събиране на отпадъците от опаковки;	•Липса на организирани системи за разделно събиране на НУБА, ИУЕОО, ИУМПС, ИУГ, масла нефтопродукти и опасни отпадъци от домакинствата. •Не се прилагат достатъчно целенасочени стимули, които да допринесат за предотвратяване образуването на отпадъци и рециклиране на отпадъците; •Допуска се количеството на опасните отпадъци в потока на битовите отпадъци; •Не е въведена системата за събиране, съхранение и третиране на опасни отпадъци от домакинствата (отработени масла, батерии, акумулатори, луминесцентни лампи, електронен скрап и т.н.);
Шум	
•Ежегодно РЗИ - Хасково извършва анализ на акустичната обстановка на гр. Хасково в 19 пункта, от които 15 пункта са по измервателен метод, а 4 пункта са по изчислителен метод.	•Броят на интензивността на движение плавно се увеличава,като силно доминират леките автомобили. • Не е пренасочен по алтернативни маршрути транзитния трафик по периферията извън града с цел намаляване интензивността на трафика в гр. Хасково

Най-силна и най-реалистична е връзката между слабите страни и възможностите. Те определят ограниченията на развитие на общината. Основните задачи, върху които трябва да се концентрира управлението на общината са:

- използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с инфраструктурата на общината и опазването на околната среда;
- стимулиране разделно събиране на битови, вкл. биоотпадъци от населението както и въвеждане на домашно компостиране;
- осигуряване на благоприятна среда за интензивно развитие на аграрния сектор;
- създаване на благоприятна среда за развитието на еко и алтернативен туризъм.

Таблица № 36 Възможности и заплахи

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
•Осигуряване на обществен достъп до базата данни за състоянието на околната среда в Община Хасково. •Повишаване капацитета на Общинската администрация за привличане на средства в сферата на околната среда. •Прилагане на европейските и националните политики по опазването на околната среда в Община Хасково. •Разкриване на възможностите на общината за намаляване и предотвратяване на риска от отпадъци за депониране. •Въвеждане на сертификация на общинските гори. •Осигуряване изискванията на Националната стратегия за опазване на почвата - Насърчаване на развитието на алтернативно и биологично земеделие •Популяризиране на публично - частни партньорства в управлението на околната среда •Проучване на опита на съседните държави свързани с устойчиво развитие на територии попадащи в мрежата Натура 2000.	•Недостатъчен капацитет на общинската администрация за новите предизвикателства на екологично законодателство. •Все още недостатъчен общински бюджет за опазване на околната среда чрез модерни технологии и прилагане на модерни решения. •Глобалната промяна в климата и зачестяване на екстремните климатични събития (засушавания, наводнения, ураганни ветрове, пожари и др.) •Прилагане на ново европейско законодателство, транспонирано към нови Директиви и Регламенти.

VII. ВИЗИЯ НА ОБЩИНА ХАСКОВО ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Визията за околната среда на общината описва перспективите в близките осем години и дава общата представа за характеристиките на околната среда в общината в контекста на концепцията за устойчиво развитие, надграждаща се и след програмния период с Програмата за опазване на околната среда 2016-2020г.:

Околна среда на община Хасково, осигуряваща високо качество и здравословен начин на живот, социален просперитет и устойчиво икономическо развитие.

Визията за околната среда на общината представлява идеалното положение, което се стреми да постигне общината, включително и чрез реализирането на настоящата програма. Като такава, тя трябва да се вписва в общата визия за развитието на общината,

определена в изготвения проект на „План за интегрирано развитие на община Хасково 2021- 2027“.

Визията е обобщена представа за развитието на общината в бъдеще време. Тя представя желаното и възможно състояние на средата, която общината изгражда, поддържа и развива в един дългосрочен период.

В План за интегрирано развитие на община Хасково 2021-2027 се предлага следната ВИЗИЯ, която леко модифицира Визията от Общинския план за развитие -2014-2020 г.:

Община Хасково – устойчиво развита самоуправляваща се европейска териториална общност, с природни и антропогенни ресурси и потенциали за устойчиво, комплексно развитие, с качествена селищна среда, съхранена природа и социализирано културно наследство, привлекателно място за живеене и развитие на бизнес в съответствие с местните традиции, национални и регионални приоритети, модерни световни тенденции, в условия на силно гражданско общество.

и следните приоритети:

Приоритет 3. Устойчива екологична среда.

Така формулираната Визия за община Хасково, кореспондира и конкретизира (съобразно конкретните условия на община Хасково) *Визията в Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен район - 2021-2027 г.*

Програмата за опазване на околната среда на община Хасково 2021-2028г. гарантира постигането на балансирано и устойчиво социално и икономическо развитие на общината и осигуряването на високо качество на живот на гражданите.

Общото виждане и очакване за развитие на община Хасково в рамките на следващите 8 години може да се формулира като:

Опазване качеството на атмосферния въздух;

- Предприемане на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез допълнително намаляване на емисиите на вредни вещества от автомобилния транспорт и битовия сектор;
- Подобряване на енергийната ефективност и използване на алтернативни източници на енергия;
- Информираност на населението, повишаване на екологичната култура;

Подобряване на системата за управление на отпадъците;

- Увеличаване дела на отделените за рециклиране и оползотворяване смесени битови отпадъци;
- Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;
- Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците;
- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;
- Осигуряване на достатъчни данни за отпадъците;
- Въвеждане на информационни системи за събиране на информация за отпадъци;
- Укрепване на административния капацитет за управлението на отпадъците;
- Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите “отговорност на производителя” и “замърсителят плаща”;
- Увеличаване на дела на участието на обществеността в прилагане политиките по управление на отпадъците;

Съвременен стандарт на живот чрез подобряване на ВиК инфраструктурата;

- Осигуряване на достатъчни количества питейна вода за всички населени места на територията на общината;
- Подобряване на ВиК системата в общината;
- Формиране на съзнание и интерес за икономии на водни ресурси;
- Запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води;

Политика за управление на околната среда, интегрирана в дейностите на стопанските отрасли на местно ниво;

- Прилагане на превантивните инструменти за недопускане на замърсяване /ОВОС, ЕО, Разрешителни режими и др./;
- Развитие на екологично чисти земеделие и животновъдство;
- Запазване на околната среда в туристическите райони;
- Опазване и поддържане на богатото биологично разнообразие;
- Съхраняване и опазване на защитените територии и зони;
- Осигуряване на условия за устойчиво ползване на биологичните ресурси;

Участие на обществеността при решаване на проблемите на околната среда;

- Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда;
- Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения и съставяне на екологична политика;
- Повишаване на екологичната информираност и образование на населението;
- Създаване на условия за включване на населението в инициативи по опазване на околната среда;
- Запознаване на населението с най-актуалните насоки в сферата на опазването на околната среда;
- Провеждане на информационни кампании и обучения на подрастващото поколение за опазване на околната среда и прилагане на интегриран подход.

Стратегически цели, приоритети и мерки

Стратегическите цели са съобразени с възможностите и ресурсите на община Хасково. Те са свързани с качества като специфичност и значимост, относно развитието в перспектива на общината. Визията и Стратегическите цели се обединяват в рамката на местната власт по отношение изпълнение на поставените цели в областта на околната среда за изпълнение през следващия програмен период 2021 г. - 2028 г. и съобразно задачите на Програмата за опазване на околната среда, Програма за управление на отпадъците, Общинския план за развитие на община Хасково през програмния период, както и измерими, чрез система на общината за ежегоден мониторинг и оценка на постигнатото.

Изходна точка за формулиране на визията, целите и задачите на Програмата за опазване на околната среда на Община Хасково за 2020 - 2028 г. се приема изготвения проект на План за интегрирано развитие (ПИРО) на община Хасково 2021-2027 г. който е основополагащ, стратегически документ и важен инструмент за управлението на общината през следващите седем години, съобразен с по високо в иерархията стоящи регионални и национални административни документи. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на община Хасково.

Планът за интегрирано развитие е част от системата от стратегически документи, интегриращи регионалното и пространственото развитие. С ПИРО се идентифицират проблемите в развитието и се определят възможностите за комплексно и устойчиво развитие на основата на разполагаемите ресурси и потенциали.

Основната цел на Плана за интегрирано развитие на община Хасково 2021-2027г. е както да се очертаят рамките и възможните интервенции, водещи до устойчивото и интегрирано развитие на комплекса от природни дадености, на икономическите и социални сектори, на човешкия ресурс и потенциал, така и опазването на природната среда и прилагането на екологичните норми и изисквания.

Със сериозните предизвикателства на протичащите климатични промени и тяхното минимизиране е **третият приоритет** на ПИРО – Хасково 2021-2027. В него са включени стратегически цели и мерки насочени към:

- Действия за опазване и по-ефективно използване на наличните ресурси с цел те да могат да бъдат използвани и от следващите поколения.
- Подобряване на водостопанския сектор за „щадящо“ използване на водните ресурси.
- Развитие на зелени инвестиции и кръгова икономика, енергиен преход и др.
- Подобряване на управлението на отпадъците и опазване на природната среда.

Този приоритет е не само с чисто екологични измерения, а и с такива, насочени към устойчивото развитие на общината. Той има отношение и към развитието на редица икономически дейности, като екологичното земеделие, туризма и др. Подобряването на някои елементи на селищната среда от гледна точка на екологичните изисквания също е предмет на приоритет.

От друга страна Специфичните стратегически цели се определят на основата на използваните резултати от мониторинговия ежегоден провеждан анализ на общината на съществуващото състояние и тенденциите, от анализа на силните и слабите страни, възможностите и пречките и разграничаването им от административните цели и подреждането им по приоритети.

Специфичните стратегически цели са намерения, които са максимално конкретно определени в количествено отношение, отнесени към генералната стратегическа цел на програмата.

Специфичните стратегически цели определят конкретните и специфични резултати или промени в общината. Те определят какво трябва да се постигне.

Реализацията на тези специфични стратегически цели следва да се осъществи чрез комплекс от подцели. Всяка една от тях е насочена в една или друга степен към постигане на вече формулираните цели с действащата Програма за опазване на околната среда 2016-2020г.

Запазват се и в бъдеще, като се надграждат във времето изпълнените с настоящата програма специфични стратегически цели и подцели, които залягат в общинската програма по опазване на околната среда *до края на 2020 година*:

1. Подобряване качеството на атмосферния въздух

1.1. Концентрациите на озон, серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO₂), олово, прахови частици, бензен и въглероден оксид (CO) да не надвишават установените за тях норми в националното законодателство.

1.2. Намаляване на запрашеността;

1.3. Продължаване газифицирането на обекти в гр. Хасково;

1.4. Избиране на превозвачи по екологичен критерий;

1.5. Поддържане на уличната настилка на населените места в добро състояние – основни и текущи ремонти на улици и булеварди;

1.6. Подобряване на енергийна ефективност и минимизиране на загубите в резултат на използването на остаряла техника и инфраструктура;

1.7. Повишаване на енергийната ефективност на домакинствата и индустрията;

1.8. Създаване на нови зелени площи, поддържане на чистотата по улиците, увеличаване кратността на миене на терените за обществено ползване.

Индикатори за постигане на целите:

Брой измерени концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух, с показатели под пределно допустимите концентрации;

Брой измерени концентрации на отделните замърсители над нормите;

Газифицирани обществени, производствени и жилищни сгради (брой);

Санирани сгради (брой);

Увеличен брой улици (км), включени в графика за миене;

Създадени нови зелени площи (дка).

2. Осигуряване на достатъчна по количество и качество вода за населението

2.1. Осигуряване на необходимото количество питейна вода за населението и подобряване нейното качество;

2.2. Реконструкция и модернизация на изградените водопреносни мрежи и съоръжения и изграждане на нови;

2.3. Повишаване ефективността на използването на водни ресурси;

2.4. Осигуряване достатъчно количество вода за напояване на селскостопански площи чрез възстановяване на хидротехническата инфраструктура;

2.5. Осигуряване промишлена вода за поливане на озеленените площи в града;

2.6. Да се формира съзнание и интерес за икономии на водните ресурси.

Индикатори за постигане на целите:

Изградена пречиствателна станция за питейни води на язовир Тракиец;

Изградени нови и реконструирани съществуващи водопроводни мрежи (км);

Дял на населението, свързано с централно селищно водоснабдяване

Дял на населението получаващо вода за питейно-битови цели с качество, съответстващо на нормативните изисквания

Степен на възстановена стара и изградена на нова хидротехническа инфраструктура

Изграден водопровод за промишлена вода в града (км).

3. Осигуряване добро състояние на повърхностните и подземните води

3.1. Запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води, чрез изграждане на канализационни системи и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води;

3.2. Да се пречистват отпадъчните води от всички производствени предприятия, чието производство изисква това;

3.3. Да се осигури проектната категория на реките вливащи се в Марица.

Индикатори за постигане на целите:

Изградено Анаеробно стъпало на ПСОВ – Северна индустриална зона;

Изградени нови и реконструирани съществуващи канализационни мрежи (км);

Дял на населението, включено към селищна канализационна мрежа

Процент на населението, свързано към селищна ПСОВ

Изготвени проекти за канализации и селищни пречиствателни съоръжения

4. Устойчиво управление на отпадъците

4.1. Изграждане на регионална система за управление на отпадъците;

4.2. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;

4.3. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;

4.4. Постигане на въведените в законодателството изисквания за предварително третиране на битови отпадъци чрез сепариране и компостиране;

4.5. Постигане на количествените цели за разделно събиране, рециклиране, повторно използване и оползотворяване на биоразградими и масово разпространени отпадъци, съгласно ЗУО;

4.6. Увеличаване количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци;

4.7. Подобряване организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците;

4.8. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Индикатори за постигане на целите:

Изграден Регионален център за третиране на неопасни отпадъци в землището на с. Гарваново, в т.ч:

- инсталация за сепариране на отпадъците и производство на RDF-гориво от отпадъци;

- клетка 1 нова и клетка 2 от депото за неопасни отпадъци;

- инсталация за компостиране;

- локална ПСОВ;

Изградена Регионална инсталация за рециклиране и съоръжение за обезвреждане на инертни отпадъци;

Изпълнена техническа и биологична рекултивация на депото за битови отпадъци в землището на с. Гарваново;

Дял на населението, обхванато от организирана система за събиране и транспортиране на отпадъците;

Генерирани битови отпадъци;

Количество на рециклираните битови отпадъци (тонове);

Намалено количеството депонирани битови отпадъци;

Намалено количеството депонирани строителни отпадъци;

Количеството на събираните отпадъци в изкупвателни пунктове в %;

Въведено домашно компостиране в селата и в райони с еднофамилни къщи (брой домакинства);

Доставени контейнери за разделното събиране на „зелени“ отпадъци (бр)

5. Запазване на почвеното плодородие

5.1. Да се сведе до минимум замърсяването на почвите;

5.2. Опазване на екологичните функции на почвата;

5.3. Запазване и подобряване на продуктивните функции на почвите;

5.4. Възстановяване на увредени почви - терени на бивши депа за отпадъци;

5.5. Контрол на: строителната дейност върху земеделските земи, добиването на кариерни материали и паленето на стърнищата.

Индикатор за постигане на целите:

Резултати от контролни замервания на постоянните пунктове за мониторинг на почвите;

Извършена рекултивация на стари депа (бр);

Процент земеделски земи, на които се прилагат агроекологичните схеми;

Възстановени почви за година (ha);

Годишни разходи за възстановяване на увредени почви.

6. Опазване и поддържане на биологичното разнообразие

6.1. Устойчиво управление на биологичното разнообразие;

6.2. Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение;

6.3. Опазване на защитените територии;

6.4. Недопускане дейности в защитените местности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти;

6.5. Поддържане и опазване на биологичното разнообразие в горските екосистеми

Индикатори за постигане на целите:

- Индекс на броя на обикновените птици на единица територия
- Дял на защитените територии
- Брой видове и местообитания с подобро състояние
- Изготвен план за управление на защитените територии;
- Подготвени информационни материали за защитените зони
- Разпространени брошури и карти за екотуристически маршрути
- Реконструкция на зоокът в лесопарк Кенана

7. Предотвратяване и намаляване на шума в населените места

- 7.1. Подобряване на контрола върху източниците на шум в околната среда;
- 7.2. Осигуряване рационална организация на пътното движение;
- 7.3. Провеждане на градоустройствени и благоустройствени мероприятия за подобряване на акустичната обстановка в града.

Индикатори за постигане на целите:

- Брой пунктове от националната система за анализ, оценка и контрол на шума от страна на компетентните органи;
- Брой извършени контролни измервания на шумови нива от локални източници;
- Изпълнени шумозащитни мерки;
- Население, изложено на шум
- Санирани сгради (брой);
- Засадена дървесна растителност по улиците (брой).

8. Съхранение на ландшафта и осигуряване на по-добро качество на живот

- 8.1. Устойчиво управление на горите;
- 8.2. Подобряване на здравословното състояние и жизненост на горските екосистеми;
- 8.3. Подобряване на продуктивните функции на горите;
- 8.4. Поддържане и подходящо повишаване на защитните функции на горите
- 8.5. Подобряване и опазване на зелената система в урбанизираните територии;
- 8.6. Реконструиране на съществуващи и създаване на нови озеленени площи и зони за отдих;
- 8.7. Увеличаване дела на високата растителност по улиците и булеварди.

Индикатори за постигане на целите:

- Относителен дял на горските територии;
- Площ на горите с местни видове;
- Брой горски пожари;
- Процент от горската територия управлявана за отдих и туризъм;
- Разходи за възстановяване и опазване на околната среда;
- Брой изготвени проекти за реконструкция на съществуващи и благоустрояване на нови озеленени площи;
- Брой реализирани ландшафтни проекти;
- Увеличаване на зелените площи в населените места (ха);
- Брой реализирани проекти за изграждане на велосипедни алеи в градските зони.

9. Постигане на устойчивост при управлението на околната среда в общината

9.1. Икономика

Разширяване използването на екологосъобразни технологии и екоинновации във всички сектори на икономиката;

Интегриране на превантивните инструменти по околната среда с икономическите политики.

Индикатори за постигане на целите:

Брой издадени в срок решения по ОВОС и решения за преценяване необходимостта от ОВОС;

Брой издадени в срок становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от ЕО;

Брой издадени в срок решения по комплексни разрешителни;

Организации със системи за управление на околната среда.

9.2. Селско стопанство - постигане на устойчиво развитие на селското стопанство и намаляване на натиска на сектора върху околната среда;

Предотвратяване на деградацията на почвите;

Развитие на биологичното производство;

Възстановяване на поливното земеделие и намаляване замърсяването на водите от земеделските дейности с нитрати и пестициди;

Опазване на биоразнообразието и устойчиво управление на земеделските земи.

Индикатори за постигане на целите:

Площи, в % от общата обработваема земя, за които са поети агроекологични ангажименти.

Площи, в % от общата обработваема земя, отглеждани по биологичен начин

Напоявани земеделски площи (ha)

Изградени нови торохранилища (бр.)

9.3. Туризм - намаляване на натиска върху околната среда от туристическия сектор и развитие на устойчив туризъм;

Намаляване на сезонността на търсенето;

Намаляване въздействието от туристическия транспорт;

Минимизиране на използването на ресурси и производство на отпадъци свързано с туризма.

Индикатори за постигане на целите:

Съотношение между броя на туристите и местното население;

Процент на отпадъците, рециклирани от предприятия в туристическия сектор;

Процент на наличност на свободна леглова база през годината.

9.4. Защита и опазване на природното и културно наследство

Насърчаване развитието и предлагането на качествени продукти и услуги, основани на природното и културно наследство;

Защита и опазване на типологиите български природен и културен ландшафт.

Индикатори за постигане на целите:

Територии, категоризирани като културен ландшафт;

Брой и размер на защитените територии;

Брой регистрирани интегрирани обекти на природното и културно наследство.

9.5. Транспорт - намаляване на натиска на транспорта върху околната среда

Намаляване емисиите на парникови газове от транспорта;

Намаляване емисиите на вредни вещества от транспорта до нива, при които негативните ефекти върху общественото здраве и околната среда са сведени до минимум;

Използване на алтернативни горива ;

Подобряване състоянието, организацията и ефективността на обществения градски транспорт, включително и на алтернативния (велосипеден) за опазване на човешкото здраве и околната среда.

Индикатори за постигане на целите:

Емисии на фини прахови частици (PM10) от транспорта (t);
Концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух в градските зони ($\mu\text{g}/\text{m}^3$);
% на велоалеите от градската транспортна мрежа;
Брой проекти за изграждани на велосипедни алеи.

9.6. Подобряване на общинската политика, свързана с опазването на околната среда и осигуряване финансиране на предвидените дейности

Индикатори за постигане на целите:

Завишен дял на разходите за дейности по опазване на околната среда спрямо общите разходи на общината;

Брой изготвени и одобрени инвестиционни проекти;

Осигурено финансиране за проекти (брой);

Брой изпълнени инвестиционни проекти.

10. Ангажиране на обществеността при решаване на проблемите на околната среда

10.1. Формиране на нови модели на поведение на обществото, щадящи околната среда и съдействащи за устойчиво развитие;

10.2. Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда;

10.3. Осигуряване на информация и мониторинг за околната среда;

10.4. Привличане на обществеността в процеса на вземане на решения.

Индикатори за постигане на целите:

Създадена информационна система за информироване на населението.

Брой проведени обществени обсъждания

VIII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие по опазване на околната среда на Община Хасково обхваща седемгодишен период за 2021 – 2028 година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата и отговаря на изискванията и целите на действащото към момента законодателство. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и практическото реализиране на интегриран подход за опазване на околната среда и компонентите ѝ на територията на общината.

Специфична цел № 1: Опазване на водите и водните обекти и развитие на водоснабдителната инфраструктура

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение	Отговорна институция
1	2	3	4	5	6
М 1.Развитие на ресурсообладател ВиК и енергиен сектор					
М 1.1.Подобряване на съществуващата и изграждане на нови участъци на водопроводната мрежа в населените места					
1.1.1.	1.1.1.Реализация на проект „Воден цикъл на гр. Хасково-разширение, доизграждане и реконструкция на селищна ВиК мрежа; Изграждане на ВиК мрежи в ж.р. Кенана; Изграждане на ВиК мрежи в ж.р. Каменец; Изграждане на ВиК мрежи в ж.р. Изгрев и ж.р. Орфей“.Наличие на проект, нуждаещ се от актуализация.	78 919,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково/Д-ция АГСИ, Д-ция ЕНППЕ/ В и К
	1.1.2.Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр. Хасково: ул. „Македония“, кв. „Училищни“, кв. „Бадема“, кв. „Болярово“, кв. „Република и др.	5 000,0	ОПОС/ ВиК	2021-2028	В и К
	1.1.3.Водоснабдяване с.Маслиново-вътрешна водопроводна мрежа, втори етап <i>Има проект, избрани изпълнители по ЗОП за СМР и СН, предстои изпълнение</i>	1050	ОПОС	2021-2028	В и К
	1.1.4.Изграждане на В и К мрежи в жилищните райони на местностите „Кенана“ и „Каменец“- гр. Хасково	4 000,0	ОПОС/ ВиК	2021-2028	В и К
	1.1.5.Разширяване на съществуващата водопроводна мрежа-100м и ремонт на съществуващата водопроводна мрежа-700 м-с. Стамболийски	700,0	ОПОС/ ВиК	2021-2028	В и К
	1.1.6. Подмяна на съществуваща водопроводна мрежа- външна мрежа F-80-1051 метра; вътрешна мрежа F-125-2848 метра; вътрешна мрежа F-150-2061 метра; вътрешна мрежа F-60-18805метра – с. Малево;	1 000	ОПОС/ ВиК	2021-2028	В и К
	1.1.7.Ремонт на съществуваща водопроводна мрежа в с. Тракиец	400	ОПОС/ ВиК	2021-2028	В и К
	1.1.8. Ремонт на съществуваща водопроводна мрежа на УШ „Юнак“	2,0	ОБ	2021	В и К
	1.1.9. Изграждане на нов шахтов кладенец в с. Тракиец, в	100,0	ОБ	2021-2024	В и К

	т.ч.Разрешително за проектиране				
М 1.2.Разширяване на канализационната мрежа и изграждане на нови ПСОВ в населените места					
1.2.	1.2.1.Доизграждане на канализационната мрежа на кв. Болярово, гр. Хисаря-втори и трети етап. <i>Има проектна готовност.</i>	3 704,0	ОПОС/ ВиК	2021-2028	Община Хасково/ В и К
	1.2.2.Изграждане и рехабилитация на канализационна мрежа на гр. Хасково с цел събиране и отвеждане на отпадъчни води до ПСОВ	3 000,0	ОПОС/ ВиК	2021-2027	Община Хасково/ В и К
	1.2.3.Канализация с. Книжовник-Петап, <i>Има идеен проект</i>	1665,0	ОПОС/ ВиК	2021-2027	Община Хасково/ В и К
	1.2.4.Канализации и обща пречиствателна станция на група села-Тракиец и Текето-доизграждане <i>Има проектна готовност</i>	5 643,0	ОПОС/ ВиК	2021-2027	Община Хасково/ В и К
	1.2.5.Изграждане на канализационна мрежа за отпадни води- 7 000 метра в с. Стамболийски	6 000,0	ОПОС/ ВиК	2021-2027	Община Хасково/ В и К
	1.2.6.Подмяна на канализация за отпадни води-с. Малево	2 000,0	ОПОС/ ВиК	2021-2027	Община Хасково/ В и К
	1.2.7.Изграждане на канализационна мрежа за обратни води с пречиствателна станция в селата на територията на община Хасково	12 000,0	ОПОС/ ВиК	2021-2027	Община Хасково/ В и К
	1.2.8.Ремонт на канализацията на зала“Дружба“	3,0	ОБ	2021	Община Хасково/ В и К

Специфична цел №2: Устойчиво управление на отпадъците

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение	Отговорна институция
1	2	3	4	5	6
М 2.Внедряване на съвременни системи за отпадъците					
2.	2.1.Изграждане на система за домашно компостиране за предотвратяване на образуването на биоразградими отпадъци с цел постигане от община Хасково на целите по чл.31 от ЗУО	100,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.2.Осигуряване на компостери на два квартала в гр. Хасково с най-много застроени къщи	100,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.3.Изграждане на площадка за разделно събиране на отпадъци от населението на гр. Хасково	150,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.4.Подготовка да изграждане на нова клетка за остатъчни отпадъци	2 000,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.5.Създаване на система за разделно събиране на строителни отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата	100,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.6.Създаване на информационна ситема за определяне на наличните и на пррогнозните количества строителни отпадъци от домакинствата с цел оползотворяването им и обезвреждането им	50,0	ОБ	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология

	2.7. Обособяване на терен за временно съхранение на строителни отпадъци, проект и изпълнение	1000,0	ОПОС/ОБ	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.8.Организиране на системи за разделно събиране битови отпадъци и увеличаване на количествата на подготвените за повторна употреба и рециклиране битови отпадъци	200,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.9.Изграждане на инсталация за предварително сепариране на битовите отпадъци за отделяне на отпадъци, подлежащи на рециклиране.	1500,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.10.Изграждане на система за разделно събиране и утилизиране на излезли от употреба: -батерии и акумулатори; -електроуреди за бита; -автомобили; -масла и нефтопродукти; -опасни отпадъци от бита	1 000,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.11.Създаване на регистър на фирмите, генериращи отпадъци с данни за количества отпадъци, в т.ч. рециклирани и вторично използвани	50	ОБ	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	2.12.Създаване на информационна система за определяне на наличните и на прогнозните количества на производствените и опасните отпадъци	50	ОБ	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология

Специфична цел №3: Развитие на иновативни системи за управление чистотата на въздуха

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение	Отговорна институция
1	2	3	4	5	6
М 3.Подобряване качеството на атмосферния въздух					
3.	3.1.Подготовка и реализация на пилотен проект за замяна използваното на твърдо гориво с алтернативни източници за отопление	300,0	План за възстановяване и устойчивост/ План за справедлив преход	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	3.2.Приоритетно изграждане на газопреносна мрежа в нетоплофицираните квартали на гр. Хасково	300,0	Публично частно партньорство	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	3.3.Приоритетно насочване на инвестиции за осигуряване на филтри на жилищата, отопляване с твърдо гориво	200,0	Норвежки фонд	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	3.4.Осигуряване на автобуси ползващи природен газ и разширяване на линиите, обслужвани от тролейбусен транспорт	1000,0	План за възстановяване и устойчивост/ План за справедлив преход	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	3.5. Почистване на основните пътни артерии от натрупан прах и осигуряване на поддържането им в добро техническо състояние	ССр		2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология

Специфична цел № 4: Опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение	Отговорна институция
1	2	3	4	5	6
4.1.Подобряване на административния капацитет, правните инструменти по прилагане на екологичното законодателство и информационната обезпеченост с цел устойчиво управление на почвите.					
4.1.	4.1.1. Разработване на общинска програми за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в община Хасково	10,0	Собствени средства	2021-2022	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	4.1.2. Повишаване капацитета на общинската администрация по отношение на опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите	10,0	Собствени средства	2021-2028	Община Хасково
	4.1.3. Провеждане на ефективен превантивен, текущ и последващ контрол по опазване и устойчиво ползване на почвите и ограничаване на процесите, които ги увреждат на регионално и общинско ниво.			2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	4.1.4.Осъществяване на Ефективен контрол на инвестиционни намерения в свлачищни райони – проучвателни и проектни работи (инженерно-геоложки, хидрогеоложки, геотехнически проучвания, инженерно-геоложки районираня, инвестиционно проектиране, оценка на въздействието върху околната среда, набавяне на разрешителни документи, изискващи се по националното законодателство и др.);			2021-2028	Община Хасково-ОЕТУС, , д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	4.1.5. Прилагане на устойчиво управление на деградирали земеделски земи, чрез: - Биологична рекултивация с тревни смеси, характерни за района; - Прилагане на противоерозионни мерки и техники за обработка на почвата (подходящи почвообработки)			2021-2028	Община Хасково
4.2.Рекултивация на площи					

4.2.	4.2.1.Рекултивация на Клетка 1(нова),РЦТНО, техническа и биологическа	1500,0	ОПОС	2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	4.2.2. Рекултивация на Клетка 1(стара),РЦТНО, техническа и биологическа	3500,0	ОПОС	2021-2024	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	4.2.3. Устойчиво управление на деградирани земеделски земи, чрез: - Биологична рекултивация с тревни смеси, характерни за района; - Прилагане на противоерозионни мерки и техники за обработка на почвата (подходящи почвообработки)			2021-2024	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
4.3. Предотвратяване възникването на свлачищни процеси:					
4.3.	4.3.1.Осигуряване на Приоритетно укрепване на свлачищата от републиканската пътна мрежа, както и такива, засягащи обекти на инфраструктурата – водопроводи, канализационни мрежи, топлопроводни и газопреносни мрежи, обекти, обслужващи националната сигурност.	50,0	ОПОС	2021-2024	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология
	4.3.2. Поддържане на регистър на свлачищата в община Хасково чрез актуални данни за броя, състоянието, обхвата и класа на свлачищата и предприетите мерки за ограничаването им.			2021-2028	Община Хасково, д-ция „ЕНППЕ“-отдел Екология

Специфична цел № 5: Подобряване на качествата на парковата и зелената система в общината

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение	Отговорна институция
1	2	3	4	5	6
5.	5.1.Благоустрояване и озеленяване на терени/площи в селата на територията на община Хасково	500,0	ОПРР/ОБ	2021-2026	Община Хасково, д-ция АГСИ
	5.1.2.Благоустрояване и озеленяване на терени/площи в с. Малево	140,0	ОПРР/ОБ	2021-2026	Община Хасково, д-ция АГСИ
	5.1.3.Изработване на инвестиционни проекти на структуроопределящи зелената система площи за ШОП,ОП,СП:	150,0	РБ/ОБ	2021-2028	Община Хасково, отдел Екология
	5.1.4.Изграждане на велосипидни алеи и зелени пешеходни коридори	250,0	РБ/ОБ	2021-2028	Д-ция „АГСИ“,отдел Екология, д-ци „ЕНПРЕ“
	5.1.5.Изготвяне и изпълнение на горско-стопански план за Лесопарк Кенана	150,0	РБ/ОБ	2021-2022- 2027	Д-ция „АГСИ“,отдел Екология, д-ци „ЕНПРЕ“
	5.1.6.Паспортизация на съществуващата растителност и текущ контрол върху състоянието ѝ	20,0	ОБ	2021-2023	Община Хасково, отдел Екология
	5.1.7.Картотекиране на дълготрайната декоративна растителност в зелените площи	10,0	ОБ	2021-2023	Община Хасково, отдел Екология

**Специфична цел №6: Подобряване на административния капацитет за управление
на околната среда и ангажиране на местното население**

Мярка	Дейност/Проектна идея	Бюджет (хил.лева)	Източници на финансиране	Срок за изпълнение	Отговорна институция
1	2	3	4	5	6
6.	6.1. Създаване на общинска информационна система за мониторинг и управление на околната среда		ОБ	2022	Община Хасково, отдел Екология
	6.2. Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда		ОБ	Годишни отчети	Община Хасково, отдел Екология
	6.3. Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за състоянието на компонентите и факторите на околната среда в община Хасково		ОБ	Периодично	Община Хасково, отдел Екология

IX. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Орган за контрол по изпълнение на програмата е общинският съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година, чрез подготовката на отчет за изпълнение на програмата. Отчетът следва да се представя в срок до 31 май, като копие от него се изпраща на РИОСВ - Хасково. Целта на отчета за изпълнение на програмата е да се проследи напредъкът при изпълнението през предходната календарна година и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година на изпълнение.

Отчетът се изготвя на достъпен език, използвайки общо приета и общо позната нотация, като се препоръчва да включва графики, фигури, таблици и др. елементи, чрез които да се илюстрират по леснодостъпен начин напредъка по изпълнение на мерките и поставените с програмата цели.

Контрола по изпълнението на програмата може да се осъществява чрез провеждане на мониторинг. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от плана достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодоляни. Определянето кога да се извършват наблюденията е процес, който следва да отчита много фактори свързани със същността на програмата, но и да се съобразява с икономическите и финансовите възможности.

Освен като финансова поносимост, предлаганата система на мониторинг трябва да отговаря и на други изисквания, като например:

- Системата трябва да бъде разбрана от хората, които ще я използват и ще получават информация от нея;
- Системата трябва да съобщава за отклоненията от плана през определени интервали от време така, че да бъде възможно предприемането на корективни действия преди последиците да са станали прекалено сериозни;
- Системата трябва да посочва характера на корективните действия, които да върнат проекта обратно към плана;
- Системата трябва да бъде представена в широко позната и лесно разбираема нотация;
- Системата за управленски контрол трябва да бъде разработена с активното участие на всички хора и групи, включени в дейностите по опазване на околната среда на община Хасково.

X. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Нормативна база:

1. Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици;
2. Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г.);
3. Закон за биологичното разнообразие (Обн. ДВ. бр. 77 от 9 Август 2002 г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.);
4. Закон за ветеринарномедицинската дейност (Обн. ДВ. бр.87 от 1 Ноември 2005г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.71 от 11 Август 2020г.);

5. Закон за водите (Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., посл. изм. и доп. изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.);
6. Закон за горите (Обн. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., посл. доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.);
7. Закон за защита на животните (Обн. ДВ. бр.13 от 8 Февруари 2008г., посл. изм. ДВ. бр.17 от 23 Февруари 2018г.);
8. Закон за защита от шума в околната среда (Обн. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27 Ноември 2020г.)
9. Закон за защита при бедствия (Обн. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Юли 2020г.);
10. Закон за защитените територии (Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., посл. доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г. изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.);
11. Закон за здравето (Обн. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004г., посл. доп. ДВ. бр.99 от 17 Декември 2019г. доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.);
12. Закон за концесиите (Обн. ДВ. бр.96 от 1 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г. изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.)
13. Закон за лова и опазване на дивеча (Обн. ДВ. бр.78 от 26 Септември 2000г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2019г. изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2019г.);
14. Закон за местното самоуправление и местната администрация (Обн. ДВ. бр. 77 от 17 Септември 1991 г., изм. ДВ. бр.79 от 8 Октомври 2019г. изм. ДВ. бр.9 от 2 Февруари 2021г.);
15. Закон за общинската собственост (Обн. ДВ. бр.44 от 21 Май 1996г., посл. изм. ДВ. бр.94 от 29 Ноември 2019г.);
16. Закон за опазване на земеделските земи (Обн. ДВ. бр.35 от 24 Април 1996 г., доп. ДВ. бр.61 от 2 Август 2019г., доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.);
17. Закон за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр. 91 от 25 Септември 2002 г., посл. изм. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.);
18. Закон за подземните богатства (Обн. ДВ. бр.23 от 12 Март 1999 г., посл. доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021г.);
19. Закон за почвите (Обн. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018 г.);
20. Закон за собствеността и ползването на земеделските земи (Обн. ДВ. бр.17 от 1 Март 1991г., доп. ДВ. бр.61 от 2 Август 2019г. изм. и доп. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2021г.);
21. Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., доп. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г. изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2021г.);
22. Закон за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001 г., доп. ДВ. бр.62 от 6 Август 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.);
23. Закон за чистотата на атмосферния въздух (Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.18 от 2 Март 2021г.);
24. Конвенция за опазване на мигриращите видове диви животни (Ратифицирана със закон, приет от 38-о Народно събрание на 23.07.1999 г. - ДВ, бр. 69 от 03.08.1999 г. Издадена от Министерството на околната среда и водите, обн. ДВ, бр. 16 от 25.02.2000 г., в сила от 1.11.1999 г.);
25. Конвенция по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна (CITES) (Ратифицирана с Решение на Великото народно събрание от 12.12.1990 г. - ДВ, бр. 103 от 1990 г. В сила за Република България от 16.04.1991 г. Обн., ДВ, бр. 6 от 21.01.1992 г.);
26. Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Ратифицирана от Великото народно събрание с решение, прието на

- 25.01.1991 г. - ДВ, бр. 13 от 1991 г. В сила за Република България от 01.05.1991 г. Издадена от Министерството на околната среда, Обн. ДВ. бр.23 от 10 Март 1995 г.);
27. Наредба 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (Обн. ДВ. бр.42 от 29 Май 2007г.);
28. Наредба № 1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (Обн. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2016г.);
29. Наредба № 14 от 3 август 1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите (Обн. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 1987г., посл. изм. ДВ. бр.70 от 10 Август 2004 г.);
30. Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (Обн. ДВ. бр.89 от 22 Октомври 1996г., изм. ДВ. бр.30 от 22 Март 2002г.);
31. Наредба № 3 от 1 Август 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (Обн. ДВ. бр.71 от 12 Август 2008 г.);
32. Наредба № 3 от 16 Октомври 2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Обн. ДВ. бр.88 от 27 Октомври 2000г.);
33. Наредба № 6 от 9 Ноември 2000 г. за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (Обн. ДВ. бр.97 от 28 Ноември 2000г., посл. изм. ДВ. бр.24 от 23 Март 2004 г.);
34. Наредба № 7 от 22 Декември 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони (Обн. ДВ. бр.3 от 13 Януари 2004г., посл. изм. ДВ. бр.21 от 1 Март 2013г.);
35. Наредба № 9 от 16 Март 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (Обн. ДВ. бр.30 от 28 Март 2001г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.6 от 16 Януари 2018 г.);
36. Наредба № Н-4 от 14 Септември 2012 г. за характеризиране на повърхностните води (Обн. ДВ. бр.22 от 5 Март 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 23 Септември 2014г.посл. изм. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2021г.);
37. Наредба №7 от 24 август 2004 г. за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.);
38. Наредба за ползването на повърхностните води (Обн. ДВ. бр.100 от 16 Декември 2016г.);
39. Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (Обн. ДВ. бр.6 от 22 Януари 2016г.);
40. Наредба за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия (Обн. ДВ. бр.41 от 18 Май 2004г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.53 от 5 Юли 2019г.);
55. Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (Обн. ДВ. бр.88 от 9 Ноември 2010г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.97 от 11 Декември 2015г.);
41. Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха (Обн. ДВ. бр.11 от 10 Февруари 2004г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.87 от 31 Октомври 2017 г.);

42. Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (загл. изм. - ДВ, бр. 3 от 2006 г.) (Обн. ДВ. бр.25 от 18 Март 2003г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г.);
43. Правилника за прилагане на Закона за горите (Обн. ДВ. бр.41 от 10 Април 1998 г., посл. изм. ДВ. бр.7 от 21 Януари 2011 г.);
44. Споразумение за опазване на популациите на европейските прилепи (EUROBATS) (ДВ 16/2000);
- и други.
45. НАРЕДБА за насърчаване на инвестициите с общинско значение в ХАСКОВО, приета с Решение №90 от 25.03.2016 г. на Общински съвет – Хасково.
46. Подобряване на качеството на атмосферния въздух в гр. Хасково, чрез доставка и експлоатация на електрически автобуси за нуждите на обществен транспорт, 23.10.2020г.
47. Национален доклад за състоянието на околната среда в Република България през 2015 г. Изпълнителна агенция околна среда, издание 2017 г.;
48. Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България, 2019 г.;
49. Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух 2018 – 2024 г.;
50. Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, приета с Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на МС;
51. Национална стратегия за околна среда 2005 – 2014 г.;
52. НСИ. Здравеопазване. Коефициенти на смъртност, раждане, естествен прираст. 2015, 2016, 2017 г.;
53. НСИ. Население по области, общини, местоживее и пол 2017 г., публикувано 12.04.2018 г.;
54. НСИ. Структура на населението по местоживее, полово съотношение и коефициенти на възрастова зависимост 2017 г., публикувано 12.04.2018 г.;
55. НСИ. Трудова миграция. Всекидневна трудова миграция между област. „Преброяване на населението 2011 г., том 1, книжка 7.;
56. План за управление на речните басейни в ИБ район, 2016-2021г.;
57. План за управление на речните басейни на Източноромански район, 2016 - 2021 г.;
58. Сайт на Министерство на околната среда и <https://www.moew.government.bg/>
59. Сайт на Регионална инспекция по околната среда и водите Хасково

XI. СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ФИГУРИТЕ, СХЕМИТЕ

Фигура 1. Разположение на областите и общините в Южен централен район за планиране

Фигура 2. Географска карта на община Хасково

Фигура 3. Годишна роза на ветровете

Фигура 4. Раждаемост, смъртност, естествен прираст

Фигура 5. Райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух

Фигура 6. Разположение на защитените територии по смисъла на ЗЗТ в Община Хасково

Фигура 7. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG0000578 „Река Марица”

Фигура 8. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0001031 „Родопи Средни”

Фигура 9. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0001034 „Остър камък”

Фигура 10. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0002092 „Харманлийска река”

Фигура 11. Динамична карта Натура 2000 - 33 BG 0002103 „Злато поле”

Фигура 12. Табела Защитени вековни дървета

Фигура 13. Трицветни контейнери за разделно събиране

Фигура 14. ГПСОВ гр. Хасково

Таблица № 1 Средна месечна и годишна температура на въздуха (°C)

Таблица № 2 Средни температурни данни по климатични райони

Таблица № 3 Средни месечни валежни суми, (mm)

Таблица № 4 Разпределение на средните годишни и сезонни суми на валежите

Таблица № 5 Средна месечна и годишна скорост на вятъра, (m/s)

Таблица № 6 Типология категория „РЕКА” в ИБР

Таблица № 7 Типология от категория „ЕЗЕРО” в ИБР

Таблица № 8 Актуален списък на язовирите към 16-04-2021г.

Таблица № 9 Концесиите за добив на подземни богатства

Таблица № 10 Населени места, Община Хасково (НКВ 34), Област Хасково(НКВ)

Таблица № 11 Население на община Хасково

Таблица №12 Разпределение на населението по местоживееие и населени места

Таблица № 13 Перинатална, неонатална, постнеонатална детска смъртност

Таблица №14 Естествено движение на населението през 2019 г. за област Хасково и за община Хасково

Таблица №15 План-сметка за приходите и разходите от такса битови отпадъци по чл.66 от ЗМДТ за 2021г.

Таблицы № 16 Проекти на община Хасково европейско финансиране в сектор Околна среда

Таблица № 17 Данни за ФПЧ₁₀- пункт с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“

Таблица № 18 Данни за серен диоксид- пункт с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“

Таблица № 19 Данни за азотен диоксид- пункт с ръчно пробонабиране- „РИОСВ-Хасково“

Таблица № 20 Повишени базови нива, характеризиращи химичния състав на водите (БД ИБР)

Таблица № 21 Водоснабдителна система

Таблица № 22 Издадени разрешителни за водовземане от кладенци на територията на Община Хасково

Таблица № 23 Защитените територии, защитена местност и природни забележителности на територията на Община Хасково

Таблица № 24 Вековни дървета

Таблица: №25 Площ на горските територии по вид собственост на територията на община Хасково

Таблица № 26 Минимални срокове за естествено просушаване на сурова дървесина съгласно приложението към Наредбата за ОС

Таблица № 27 Административни актове, чрез които община Хасково осъществява контрол върху сечта на дървесни видове

Таблица № 28 Количества на образуваните битови отпадъци в Община Хасково за периода 2012-2019 г.

Таблица № 29 Количества на депонираните битови отпадъци за периода 2012-2019 г.

Таблица № 30 Норма на натрупване кг/ж/година

Таблица № 31 Морфологичен състав на отпадъците на Община Хасково

Таблица № 32 Количества разделно събрани отпадъци от опаковки от системата за разделно събиране в Община Хасково за периода 2012-2019 г.

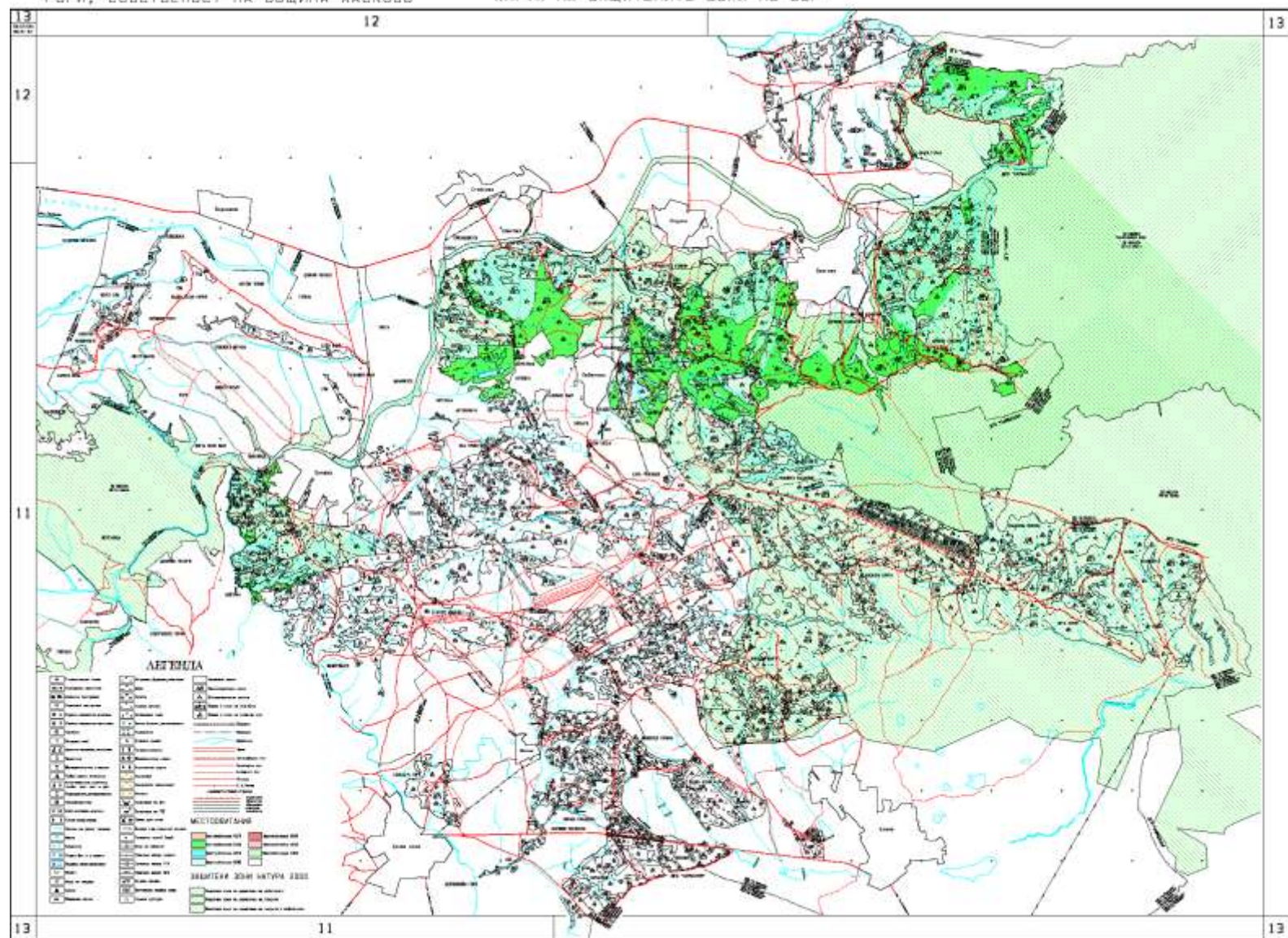
Таблица № 33 Количества образувани и депониране отпадъци в Община Хасково за периода 2013-2019 г.

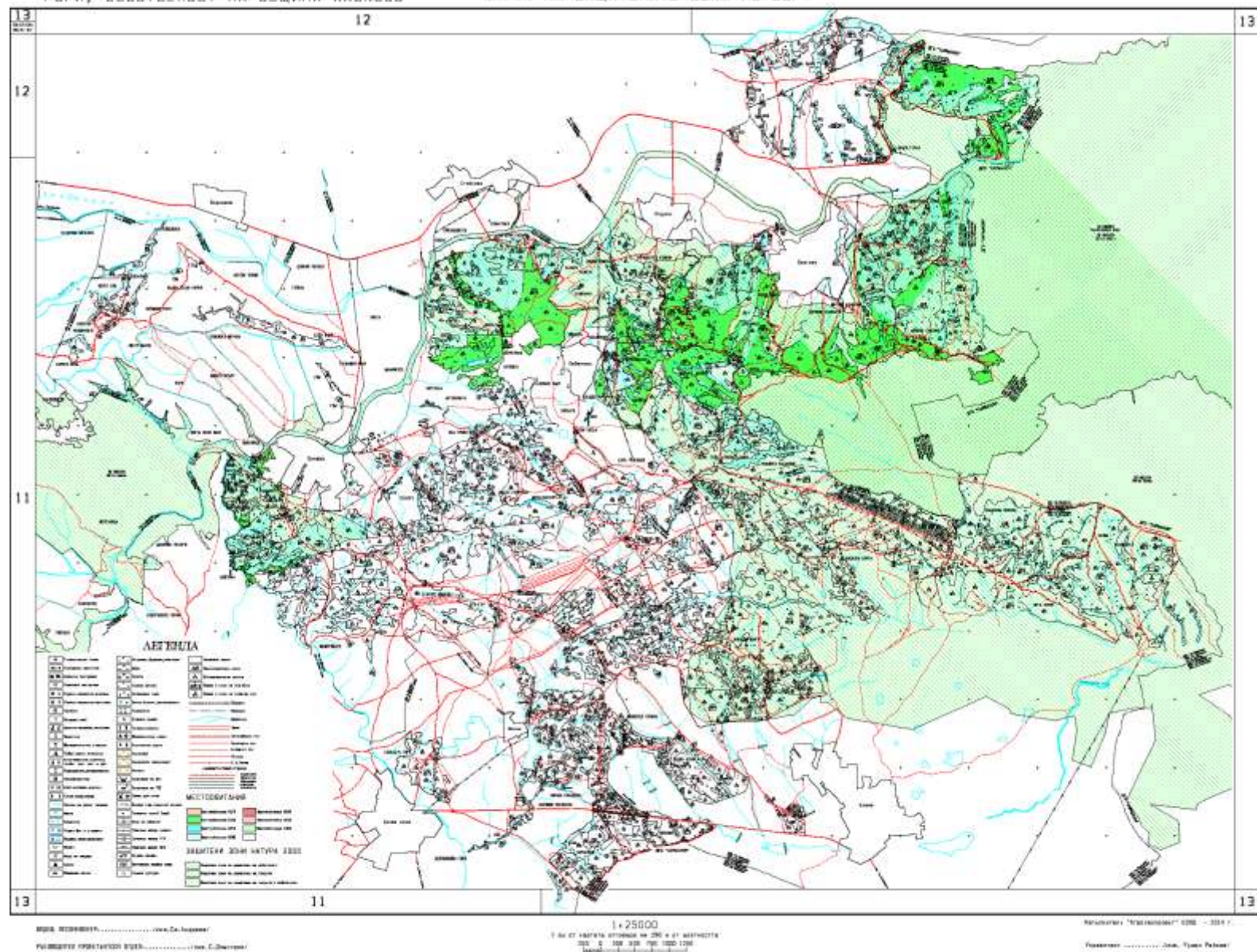
Таблица № 34 Количества депонирани производствени отпадъци на регионалното депо през 2019 г.

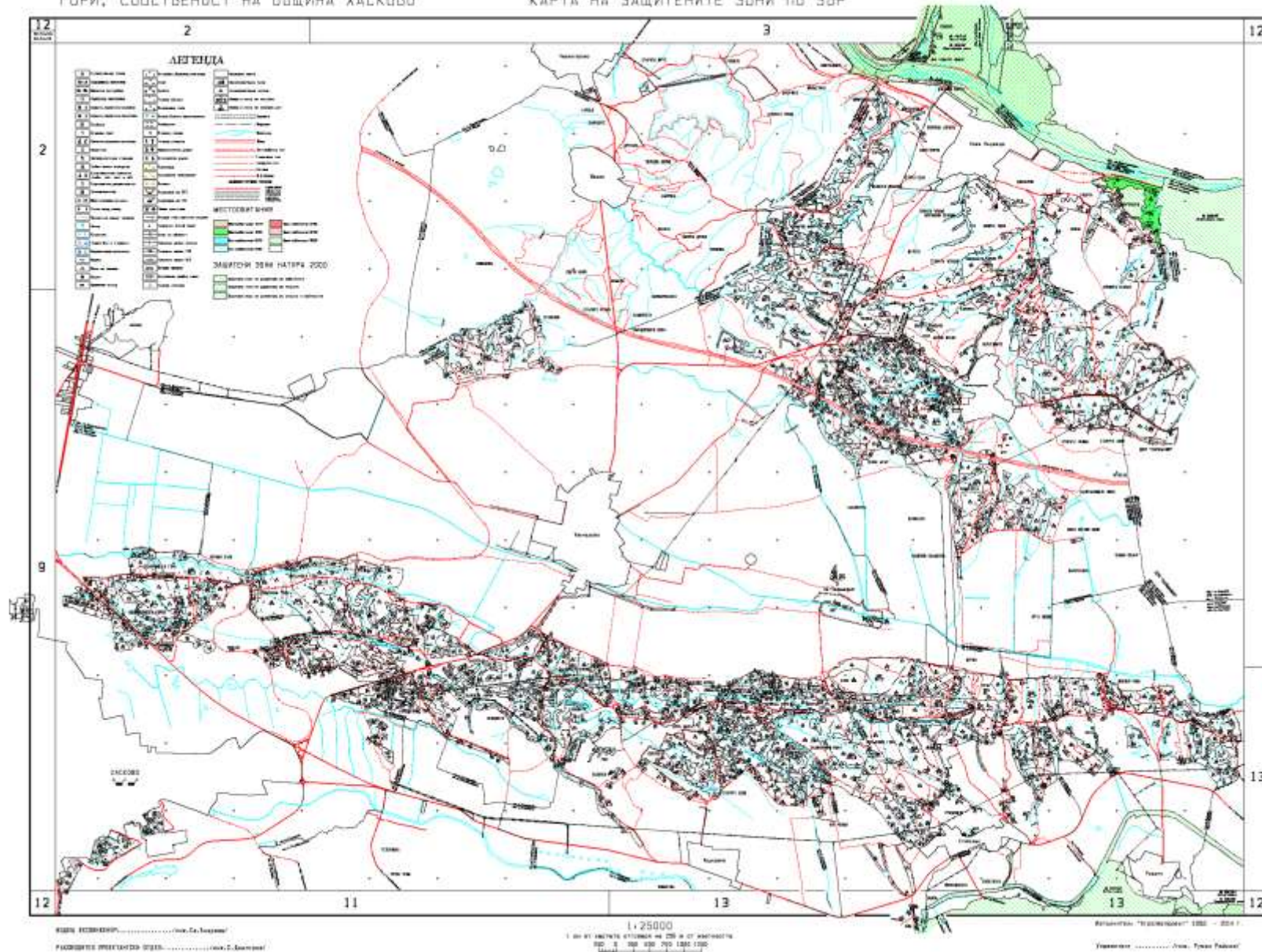
Таблица № 35 SWOT-анализа

Таблица № 36 Възможности и заплахи

Карти:

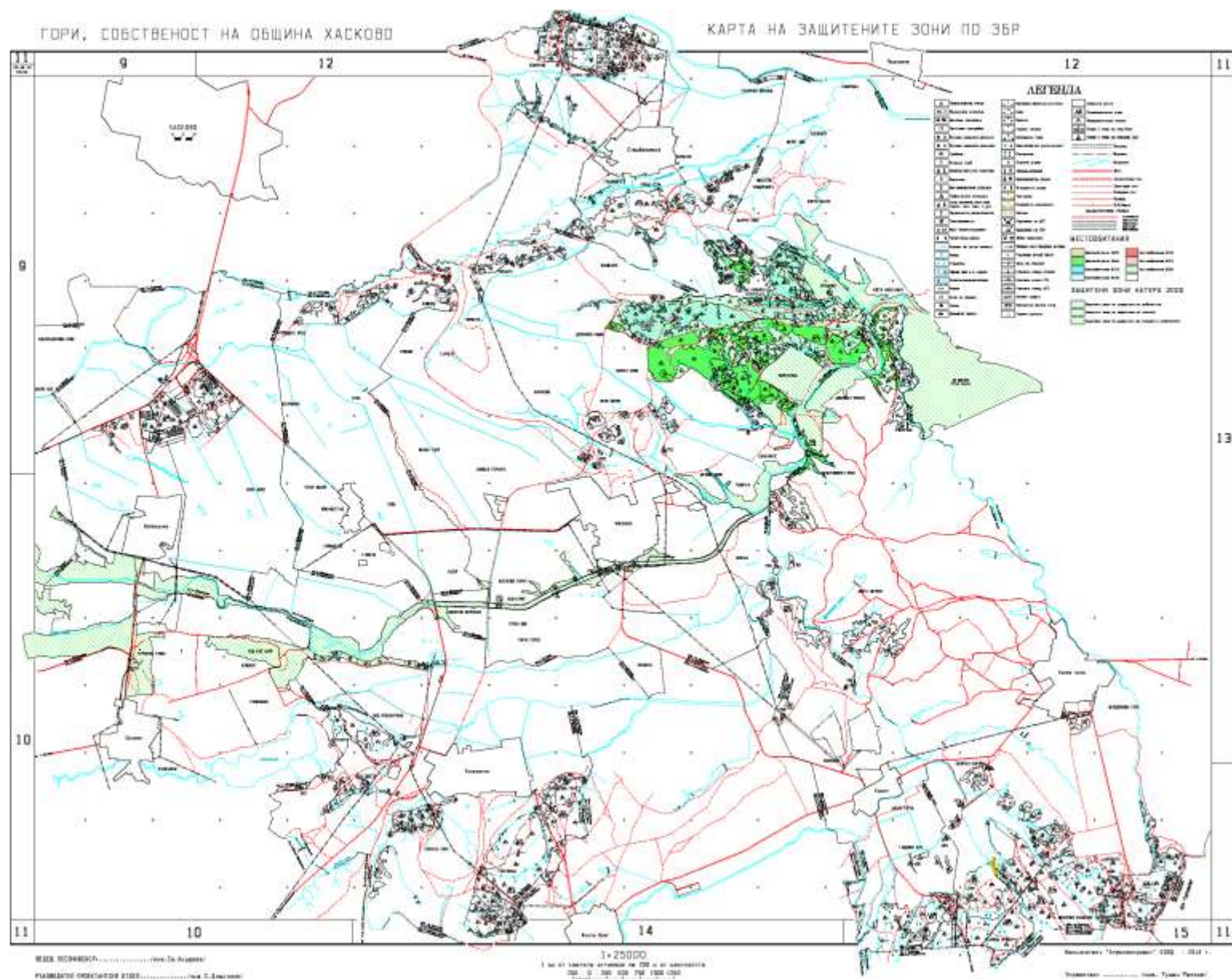

ГОРИ, СОБСТВЕНОСТ НА ОБЩИНА ХАСКОВО

КАРТА НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБР

КАРТА НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ПО ЗБВ

